

مۇقەددەس كىتاب

پادشاھلار

بىرىنچى قىسىم

پادشاھلار بىرىنچى قىسىم

مۇقەددەس كىتاب - كونا ئەھدە
(تەۋرات، زەبۇر ۋە پەيغەمبەرلەر)

11-قىسىم

1950-يىلىدىكى «مۇقەددەس كىتاب» نىڭ
ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى ھازىرقى زامان
ئۇيغۇر تىلىغا ئۆزگەرتىلدى

2013

دەسلەپكى نۇسخا

www.dunyaningnuri.com

پادشاھلار

بىرىنچى قىسىم

ئادونىيا پادشاھ بولماقچى

1 داۋۇد پادشاھ قېرىپ يىللىرىدا ياشىنىپ، ئۇنى يوتقان بىلەن قانچە ياپسىمۇ، ئۇ ئىسسىمايتتى. ² خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا سۆزلەپ: «بىر پاك قىز پادشاھنىڭ قېشىدا تۇرۇپ، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالسۇن دەپ، خوجام پادشاھ ئۈچۈن بىر پاك قىزنى ئىزدەپ تاپسۇن. ئەگەر ئۇ قۇچىقىڭدا ياتسا، خوجام پادشاھ ئىسسىق تۇرىدۇ» دېدى. ³ ئۇلار پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ يۇرتىدا بىر چىرايلىق قىزنى ئىزدەپ، شۇنەملىك ئابشاگنى تېپىپ، پادشاھنىڭ قېشىغا كەلتۈردى. ⁴ ئۇ تولا چىرايلىق بىر قىز بولۇپ پادشاھتىن خەۋەر ئېلىپ، ئۇنىڭغا خىزمەت قىلاتتى. ئەمما پادشاھ ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلمايتتى.

⁵ ئەمما خاگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا قوپۇپ: «مەن پادشاھ بولمەن» دەپ ئېيتتى. ئۇ ئۆزىگە ھارۋىلار بىلەن ئاتلىقلار راستلاپ، ئۆز ئالدىدا يۈگۈرىدىغان ئەللىك كىشىنىمۇ تەييار قىلدى. ⁶ لېكىن پادشاھ ئۇنى غەمكىن قىلغىلى خالىماي: «نېمىشقا شۇنى قىلدىڭ» دەپ ھېچ ۋاقىت دېمىگەندى. ئۇ ھەم تولا كېلىشكەن بىر يىگىت بولۇپ، ئانىسى ئۇنى ئابشالومدىن كېيىن تۇغقاندى. ⁷ ئۇ ئۆزى زېرۇيانىڭ ئوغلى يوئاب ۋە ئابياتار كاھىن بىلەن مەسلىھەت قىلىشىپ تۇردى. ئۇلار بولسا ئادونىياغا ئەگىشىپ، ئۇنىڭغا ياردەم بېرەتتى. ⁸ لېكىن سادوق كاھىن، يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايا، ناتان پەيغەمبەر، شىمىي، رەئىي ۋە داۋۇدنىڭ پالۋانلىرى ئادونىياغا ئەگەشمىدى.

⁹ ئادونىيا قوي، كالا ۋە بوردىغان مالنى روگېل بۇلىقىنىڭ يېنىدىكى زوخلەت دېگەن تاشتا سويدۇرۇپ، ھەممە بۇرادەرلىرىنى، يەنى پادشاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن پادشاھنىڭ خىزمىتىدە بولغان ھەممە يەھۇدا ئادەملىرىنى قىچقاردى. ¹⁰ لېكىن ناتان پەيغەمبەرنى، بەنايانى، پالۋانلارنى ۋە ئۆز بۇرادىرى سۇلايماننى قىچقارمىدى.

¹¹ ئەمما ناتان سۇلايماننىڭ ئانىسى باتشېباغا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «ئايىلىمىڭمۇكى، خاگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا پادشاھ بولدى. ئەمما خوجىمىز داۋۇد پادشاھ شۇنى بىلمەيدۇ. ¹² ئەمدى ئۆز جېنىڭ بىلەن ئوغلۇڭ سۇلايماننىڭ جېنىنى قۇتقۇزغايىسەن دەپ، ساڭا بىر مەسلىھەت سالاي. ¹³ ئەمدى داۋۇد پادشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا ئېيتقىنكى: < خوجام پادشاھ ئۆزى قەسەم بىلەن ئۆز دېدىكىگە ۋەدە قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان پادشاھ بولۇپ، مەندىن كېيىن تەختىمدە ئولتۇرسۇن» دېگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇنداق بولغاندىن كېيىن

نېمىشقا ئادونىيا پادشاھ بولدى» دېگەن. ¹⁴ پادشاھ بىلەن سۆز قىلىپ تۇرغىنىدا مەن ھەم سېنىڭ كەينىڭدىن كىرىپ، سۆزۈڭنى ئىسپات قىلاي» دېدى.

¹⁵ باتشېبا ئىچكىرى ئۆيگە پادشاھنىڭ قېشىغا كىردى. پادشاھ تولا قېرىغىچ شۈنەملىك ئابشاگ پادشاھقا خىزمەت قىلىۋاتاتتى. ¹⁶ باتشېبا پادشاھقا تەزىم بەجا قىلدى. پادشاھ: «نېمە خالايسەن؟» دەپ سورىدى. ¹⁷ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتىكى: «ئەي خوجام، سەن ئۆزۈڭ تەڭرىنىڭ خۇداۋەندە بىلەن قەسەم قىلىپ ئۆز دېدىكىڭگە ۋەدە قىلىپ: < سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاھ بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرسۇن > دەپ ئېيتتىڭ ئەمەسمۇ؟ ¹⁸ مانا ئەمدى ئادونىيا پادشاھ بولدى. ئەمما سەن، ئەي خوجام پادشاھ، شۇنى بىلمەيسەن. ¹⁹ ئۇ بولسا تولا بۇقا، بورداق مال بىلەن قوي سويدۇرۇپ، پادشاھنىڭ ھەممە ئوغللىرىنى، ئايىتاتار كاھىنى ۋە قوشۇننىڭ سەردارى يوتابنى قىچقاردى. لېكىن قۇلۇڭ سۇلايماننى قىچقارمىدى. ²⁰ ئەمدى ئەي خوجام پادشاھ، ھەممە ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى ساڭا قاراپ، خوجام پادشاھتىن كېيىن ئۇنىڭ تەختىدە كىمنىڭ ئولتۇرىدىغىنىنى ئۇلارغا خەۋەر بېرىشىڭگە ساقلاپ تۇرىدۇ. ²¹ بولمىسۇن خوجام پادشاھ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن راھەت تاپقاندىن كېيىن، مەن بىلەن ئوغلۇم سۇلايمان گۇناھكار دەك سانىلمىز مېكىن» دېدى.

²² ئۇ تېخى پادشاھ بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىدا ناتان پەيغەمبەر كەلدى. ²³ ئۇلار پادشاھقا: «ناتان پەيغەمبەر كەلدى» دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ ئۆزى پادشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، يەرگە يۈز تۆۋەن يىقىلىپ پادشاھقا تەزىم قىلدى. ²⁴ ناتان ئېيتتى: «ئەي خوجام پادشاھ، سەن ئۆزۈڭ: < ئادونىيا مەندىن كېيىن پادشاھ بولۇپ، مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرسۇن > دەپ ئېيتقانمۇسەن؟ ²⁵ ئۇ ئۆزى بۇ كۈن بېرىپ، تولا بۇقا، بوردىغان مال بىلەن قوي سويدۇرۇپ، پادشاھنىڭ ھەممە ئوغللىرىنى، قوشۇننىڭ سەردارىنى ۋە ئايىتاتار كاھىنىنى قىچقاردى. ئۇلار ئەمدى ئۇنىڭكىدە يەپ-ئىچىپ: < ئادونىيا پادشاھ بولسۇن > دەپ قىچقىرىشىپ تۇرىدۇ. ²⁶ لېكىن مەن قۇلۇڭنى، سادوق كاھىنى، يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايانى ۋە قۇلۇڭ سۇلايماننى قىچقارمىدى. ²⁷ شۇ ئىش خوجام پادشاھنىڭ بۇيرۇقى بىلەن بولدىمۇ؟ خوجام پادشاھتىن كېيىن ئۇنىڭ تەختىدە كىمنىڭ ئولتۇرىدىغىنىنى ئۆز قۇلۇڭغا دېمىگەنسەن» دېدى.

داۋۇد سۇلايماننى پادشاھ بولۇشقا تەيىنلەيدۇ

²⁸ داۋۇد پادشاھ سۆز قىلىپ: «باتشېبانى ماڭا قىچقىرىڭلار» دېدى. ئۇ ئۆزى پادشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، پادشاھنىڭ ئالدىدا تۇرغاندا، ²⁹ پادشاھ ئانت ئىچىپ ئېيتتىكى: «مېنى ھەممە تەڭلىكىمدىن قۇتقۇزغان تىرىك خۇداۋەندە بىلەن قەسەم قىلمەنكى، ³⁰ مەن ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە بىلەن ساڭا قەسەم قىلىپ: < سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاھ بولۇپ، ئورنۇمدا مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرسۇن > دەپ ئېيتقىنىمدەك بۇ كۈن قىلاي» دېدى. ³¹ ئۇ ۋاقىت باتشېبا يۈزى يەرگە تەگكۈدەك ئېڭىشىپ پادشاھقا

تەزىم قىلىپ: «خوجام داۋۇد پادشاھ ئەبەدىگە ياشسۇن» دەپ ئېيتتى.

³² داۋۇد پادشاھ ئېيتتى: «سادوق كاھىنى، ناتان پەيغەمبەرى، يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايانى ماڭا قىچقىرىڭلار» دېدى. ئۇلار پادشاھنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ³³ پادشاھ ئۇلارغا ئېيتتى: «خوجاڭلارنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئۇزۇڭلارغا قوشۇپ، سۇلايماننى ئۆز قېچىرىمغا مىندۈرۈپ گىخونغا ئېلىپ بېرىڭلار. ³⁴ ئاندا سادوق كاھىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادشاھ بولغىلى مەسھەلسۇن. ئاندىن كاناي چېلىپ: < سۇلايمان پادشاھ ياشسۇن > دەپ قىچقىرىپ، ³⁵ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ بۇ يەرگە چىقىڭلار. ئۇ كېلىپ، تەختىدە ئولتۇرۇپ، مېنىڭ ئورنىمدا پادشاھ بولسۇن. مەن ئۇنى ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىدە پادشاھ بولغىلى تەيىنلىدىم» دېدى. ³⁶ يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايا پادشاھقا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «ئامىن! خوجامنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە شۇنداق بۇيرۇسۇن. ³⁷ خۇداۋەندە خوجام پادشاھ بىلەن بولغاندەك ھەم سۇلايمان بىلەن بولۇپ، ئۇنىڭ تەختىنى خوجام داۋۇد پادشاھنىڭكىدىن ئۇلۇغراق قىلغاي» دېدى.

³⁸ سادوق كاھىن، ناتان پەيغەمبەر، يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايا ۋە مۇھاپىزەتچىلەر بىلەن خەۋەرچىلەر بېرىپ، سۇلايماننى داۋۇد پادشاھنىڭ قېچىرىغا مىندۈرۈپ گىخونغا ئېلىپ باردى. ³⁹ سادوق كاھىن ئىبادەت چېدىرىدىن ياغ بىلەن تولغان بىر مۇڭگۈزنى ئېلىپ، سۇلايماننى مەسھەلدى. ئاندىن ئۇلار كاناي چېلىپ، ھەممە خەلق: «سۇلايمان پادشاھ ياشسۇن» دەپ قىچقىرىشتى. ⁴⁰ ھەممە خەلق ئۇنىڭ كەينىدىن كېلىپ، سۇناي چېلىپ شادلىق قىلىپ، يەر يېرىلغۇدەك خۇشلۇقتىن قىچقىرىشتى.

⁴¹ لېكىن ئادونىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە قىچقىرىلغانلار تاڭام يەپ بولغاندا شۇنى ئاڭلىدى. يوئاب كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىغاندا: «شەھەردىن ئاڭلانغان غەلبە نېمە ئىكەن؟» دەپ سورىدى. ⁴² ئۇ تېخى سۆز قىلىپ تۇرغاندا ئايىتار كاھىننىڭ ئوغلى يوناتان چىقىپ كەلدى. ئادونىيا ئۇنىڭغا: «كىرگىن. سەن توغرا ئادەم بولۇپ، بىزگە ياخشى خەۋەر بېرىسەنغۇ» دېدى. ⁴³ يوناتان ئادونىياغا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «بىلگىنىكى، خوجىمىز داۋۇد پادشاھ سۇلايماننى پادشاھ قىلدى. ⁴⁴ پادشاھ ئۆزى سادوق كاھىنى، ناتان پەيغەمبەرى، يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايانى ۋە مۇھاپىزەتچىلەر بىلەن خەۋەرچىلەرنى ئۇنىڭ بىلەن ئەۋەتىپ، ئۇنى پادشاھنىڭ قېچىرىغا مىندۈردى. ⁴⁵ ئاندىن سادوق كاھىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى پادشاھ بولغىلى گىخوندا مەسھەلدى. ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپ ئۇنداق شادلىق قىلدىكى، پۈتۈن شەھەر قوزغالدى. سىلەر ئاڭلىغان غەلبە شۇدۇر. ⁴⁶ سۇلايمان ئەمدى پادشاھلىق تەختىدە ئولتۇرىدۇ. ⁴⁷ يەنە پادشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى كېلىپ، خوجىمىز پادشاھنى دۇئا ئېيتىپ قىلىپ: < خۇدا سۇلايماننىڭ ئىسمىنى سېنىڭكىدىن چوڭراق قىلىپ، تەختىنى سېنىڭكىدىن ئۇلۇغراق قىلغاي > دەپ ئېيتتى. پادشاھ ئۆزى ياتقان ئورنىدا سەجدە قىلدى. ⁴⁸ پادشاھ ھەم سۆزلەپ: < كۆزلىرىم كۆرگۈدەك بۇ كۈن مېنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىرىكىمنى بەرگەن ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىگە ھەمدۇسانا بولسۇن > دەپ ئېيتتى» دېدى.

⁴⁹ شۇنى ئاڭلاپ، ئادونىيا بىلەن بولغان ھەممە قىچقىرىلغانلار قورقۇپ قوپۇپ، ھەربىرى ئۆز يولىغا كەتتى. ⁵⁰ لېكىن ئادونىيا سۇلايماندىن قورقۇپ، قوپۇپ بېرىپ، قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتتى. ⁵¹ سۇلايمانغا خەۋەر بېرىلدىكى: «مانا ئادونىيا سۇلايمان پادشاھتىن قورقۇپ، قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتۇپ تۇرۇپ: < سۇلايمان پادشاھ بۈگۈن ماڭا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغايكى، ئۆز قولىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمىسۇن > دەپ ئېيتىدۇ» دېدى. ⁵² سۇلايمان ئېيتتى: «ئۇ توغرا ئادەمدەك تۇرسا، بېشىدىن بىر تال چاچ يەرگە چۈشمەسۇن. لېكىن ئۇنىڭدا يامانلىق تېپىلسا، شەكسىز ئۆلسۇن» دېدى. ⁵³ سۇلايمان پادشاھ كىشى ئەۋەتىپ، ئۇنى قۇربانگاھتىن ئېلىپ كەلتۈردى. ئۇ كېلىپ، سۇلايمان پادشاھنىڭ ئالدىدا چۈشۈپ تەزىم قىلدى. سۇلايمان ئۇنىڭغا: «ئۆيۈڭگە كەتكىن» دېدى.

داۋۇدنىڭ سۇلايمانغا ئېيتقان ئاخىرقى سۆزلىرى

2 ¹ داۋۇدنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقتى يېقىنلاشقاندا ئوغلى سۇلايمانغا ۋەسىيەت قىلىپ ئېيتتى: ² «ئەمدى دۇنيادىكىلەرنىڭ ھەممىسى بارىدىغان يول بىلەن كېتىمەن. جۈرئەتلىك بولۇپ ئەردەك تۇرغىن. ³ سەن نېمە قىلىپ، نە يەرگە بارساڭ، راۋاج تاپمىقىڭ ئۈچۈن تەڭرىنىڭ خۇداۋەندىنىڭ يولىدا يۈرۈپ، مۇسانىڭ قانۇنىدا پۈتۈلگەندەك ئۇنىڭ بەلگىلىمە بىلەن ئەمىرلىرىنى، پەرمان بىلەن شاھادەتلىرىنى تۇتقىن. ⁴ شۇنداق قىلىپ، خۇداۋەندە ماڭا: < ئەگەر بالىلىرىڭ ئۆز يولىنى ساقلاپ مېنىڭ ئالدىمدا پۈتۈن كۆڭۈل ۋە جېنى بىلەن ساداقەتلىك قىلىپ يۈرسە، ئىسرائىلنىڭ تەختىدە سېنىڭ ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرىدىغان كىشى كەم قالمايدۇ > دەپ ئېيتقان سۆزىنى بەجا قىلغاي.

⁵ ئەمما زېرۇيانىڭ ئوغلى يوئاب ماڭا قىلغىنىنى بىلىسەن. قانداقكى، ئۇ ئۆزى ئىسرائىلدىكى ئىككى سەردارنى، يەنى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ، سۈلھى ۋاقتىدا جەڭ ۋاقتىدىكىدەك قان تۆكۈپ، بېلىگە باغلىغان كەمىرىگە ۋە پۇتغا كىيگەن ئۆتۈكىگە قان چېچىپ داغلىدى. ⁶ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆز ھېكىمىتىڭگە مۇۋاپىق قىلغىن. ئۇنىڭ ئاق بېشى ئامانلىق بىلەن گۆرگە چۈشمەسۇن.

⁷ لېكىن گىلىيادلىق بارزىلاينىڭ ئوغۇللىرىغا ياخشىلىق قىلىپ، داستىخنىڭدىن نان يېگەنلەرگە قوشقىن. مەن بۇرادىرنىڭ ئابشالومدىن قاچسام، ئۇلار ئالدىمغا كېلىپ، ماڭا شۇنداق قىلدى. ⁸ مانا باخۇرىملىق بەنىامىنىيلىق شىمىي بەن-گېرا ھەم سېنىڭ يېنىڭدا بار. ئۇ ئۆزى مەن ماخانائىمغا بارغىنىمدا مېنى يامان قارغىدى. لېكىن كېيىن ئىئوردانغا بېرىپ، مېنىڭ ئالدىمغا كەلگەندە مەن خۇداۋەندە بىلەن ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ: < سېنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمەيمەن > دەپ ئېيتتىم. ⁹ ئەمما ئەمدى ئۇنى گۇناھسىز سانماي، ئۆز قىلىدىغىنىڭنى بىلىپ، سەن دانا كىشى بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭ ئاق بېشىنى قانتىپ گۆرگە چۈشۈرگىن» دېدى.

¹⁰ داۋۇد ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ راھەت تېپىپ، داۋۇدنىڭ شەھىرى دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى. ¹¹ داۋۇدنىڭ ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى قىرىق يىل ئىدى. خېبروندا يەتتە يىل سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى.

سۇلايماننىڭ ئاۋۋالقى ئىشلىرى

¹² سۇلايمان ئۆز ئاتىسى داۋۇدنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ، سەلتەنەتنىڭ ئۆزى تولا مەھكەم بولدى. ¹³ ئەمما خاگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا سۇلايماننىڭ ئانىسى باتشېباغا باردى. ئۇ ئۇنىڭغا: «ئامانلىق نىيىتى بىلەن كەلدىڭمۇ؟» دېدى. ئۇ ئۆزى: «تىنچ-ئامانلىق نىيىتى بىلەن كەلدىم» دەپ جاۋاب بەرگەندىن كېيىن، ¹⁴ يەنە سۆز قىلىپ: «ساڭا بىر سۆزۈم بار» دېدى. ئۇ ئۆزى: «سۆز قىلغىن» دېدى. ¹⁵ ئۇ ئېيتتى: «بىلسەنكى، پادشاھلىق مېنىڭكى ئىدى. پۈتۈن ئىسرائىل مېنى ئۇ پادشاھ بولىدۇ دەپ، ماڭا قارايتتى. لېكىن پادشاھلىق يۆتكىلىپ، بۇرادىرىمگە ئۆتۈپ كېتىپ، خۇداۋەندىنىڭ ئىرادىسى بىلەن ئۇنىڭكى بولدى. ¹⁶ ئەمدى ساڭا بىر ئىلتىماسم بار. مېنى ياندۇرمىغىن» دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: «ئېيتقىن» دېدى. ¹⁷ ئۇ ئېيتتى: «سۇلايمان پادشاھقا ئېيتقىنكى، ئۇ شۈنەملىك ئابشاگىنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسۇن، چۈنكى ساڭا ياق دېمەيدۇ» دېدى. ¹⁸ باتشېبا: «ئوبدان سەن ئۈچۈن پادشاھقا سۆز قىلاي» دېدى. ¹⁹ باتشېبا ئادونىيا ئۈچۈن سۆز قىلغىلى سۇلايمان پادشاھنىڭ قېشىغا كىردى. پادشاھ قوپۇپ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا تەزىم قىلىپ، تەختىگە ئولتۇرۇپ، پادشاھنىڭ ئانىسىغا بىر كۇرسى كەلتۈردى. ئاندىن ئۇ ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ²⁰ سۆز قىلىپ: «ساڭا كىچىككىنا بىر ئىلتىماسم بار. مېنى ياندۇرمىغىن» دېدى. پادشاھ ئۇنىڭغا: «ئەي ئانام ئىلتىماسىڭنى قىلغىن. سېنى ياندۇرمايمەن» دېدى. ²¹ ئۇ سۆز قىلىپ: «بۇرادىرىڭ ئادونىياغا شۈنەملىك ئابشاگىنى خوتۇنلۇققا بەرگۈزگىن» دېدى. ²² سۇلايمان پادشاھ جاۋاب بېرىپ ئانىسىغا ئېيتتى: «نېمىشقا ئادونىيا ئۈچۈن ئابشاگىنى سوراپسەن؟ ئۇ ئاكام بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭ ئۈچۈن ۋە ئابياتار كاھىن بىلەن زېرۇبانىڭ ئوغلى يوئاب ئۈچۈن پادشاھلىقنى ھەم سوراپسەنمۇ؟» دېدى. ²³ سۇلايمان پادشاھ خۇداۋەندە بىلەن قەسەم قىلىپ ئېيتتى: «ئادونىيا شۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۆلمەسە، خۇدا ماڭا ئۇنداق قىلسۇن، مۇنداق قىلسۇن، بەلكى ئۇنىڭدىن زىيادە قىلسۇن. ²⁴ مېنى ئىلغاپ ئاتام داۋۇدنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزۇپ، ئۆز ۋەدىسىگە مۇۋاپىق ماڭا بىر ئۆيىنى ياسىغان تىرىك خۇداۋەندە بىلەن قەسەم قىلمەنكى، بۇ كۈن ئادونىيا ئولتۇرۇلسۇن» دېدى. ²⁵ ئاندىن كېيىن سۇلايمان پادشاھ يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايانى ئەۋەتتى. ئۇ ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى.

²⁶ پادشاھ ئابياتار كاھىنغا ئېيتتى: «كېتىپ، ئاناتوتتىكى زېمىننىڭ بارغىن. سەن ئۆلۈمگە لايىق. لېكىن سەن رەب خۇدانىڭ ئەھدە ساندىقىنى ئاتام داۋۇدنىڭ ئالدىدا كۆتۈرۈپ، ئاتامنىڭ تارتقان ھەممە دەردىدە ئۇنىڭغا ھەمدەرد بولغىنىڭ ئۈچۈن بۇ كۈن سېنى ئۆلتۈرمەيمەن.

²⁷ ئاندىن سۇلايمان ئايىاتارنى خۇداۋەندىنىڭ كاھىنى بولۇشىدىن جۇدا قىلىپ ھەيدىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن خۇداۋەندە شىلوھتا ئېلىنىڭ خانىدانى توغرىسىدىن ئېيتقان سۆز بەجا كەلتۈرۈلدى.

²⁸ بۇنىڭ خەۋىرى يوتۇبقا يەتتى. يوتۇب ئابشالومغا ئەگەشمىگەن بولسىمۇ، ئادونىياغا ئەگەشكەندى. يوتۇب خۇداۋەندىنىڭ چېدىرىغا قېچىپ، قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتتى.

²⁹ «يوتۇب خۇداۋەندىنىڭ چېدىرىغا قېچىپ، قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ» دەپ سۇلايمان پادشاھقا خەۋەر بېرىلگەندە سۇلايمان يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايانى ئەۋەتىپ: «سەن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇرغىن» دەپ ئېيتتى. ³⁰ بەنايا خۇداۋەندىنىڭ چېدىرىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «پادشاھ مۇنداق ئېيتىدۇكى: < چىقىپ كەلگىن >» دېدى. لېكىن ئۇ: «ياق، بەلكى

بۇ يەردە ئۆلەي» دېدى. بەنايا پادشاھقا خەۋەر بېرىپ: «يوتۇب ئۇنداق ئېيتىپ، ماڭا مۇنداق جاۋاب بەردى» دەپ ئېيتتى. ³¹ پادشاھ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئۇ ئۆزى دېگەندەك قىلىپ، ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ، دەپنە قىلغىن. شۇنىڭ بىلەن يوتۇب تۆككەن ناھەق قاننى مەندىن ۋە ئاتامنىڭ ئۆيىدىن كۆتۈرگەيسەن. ³² ئاتام داۋۇدتىن بىخەۋەر ئۇنىڭ ئۆزىدىن ئادىللىق ۋە ياخشىراق بولغان ئىككى كىشىنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى ئابنەر بەن-

نەر بىلەن يەھۇدانىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى ئاماسا بەن-يەتەرگە ھۇجۇم قىلىپ، قىلچ بىلەن ئۆلتۈرگىنى ئۈچۈن خۇداۋەندە ئۇنىڭ قېنىنى بېشىنىڭ ئۈستىگە ياندۇرسۇن. ³³ ئۇلارنىڭ قېنى يوتۇبنىڭ بېشى بىلەن ئۇنىڭ نەسلىنىڭ بېشىغا ئەبەدىگىچە يانغاي. لېكىن داۋۇد بىلەن نەسلىگە، ئۆيى بىلەن تەختىگە خۇداۋەندىنىڭ تەرىپىدىن ئەبەدىگىچە ئامانلىق بولغاي» دېدى.

³⁴ يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايا چىقىپ، ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. ئاندىن ئۇ چۆلدىكى ئۆز ئۆيىدە دەپنە قىلىندى. ³⁵ پادشاھ ئۇنىڭ ئورنىدا يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايانى قوشۇنىنىڭ سەردارى قىلىپ، ئايىاتارنىڭ ئورنىدا سادوقنى كاھىن قىلىپ قويدى.

³⁶ ئاندىن كېيىن پادشاھ شىمىنى قىچقىرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «يېرۇسالېمدا ئۆزۈڭگە بىر ئۆي ياساپ، ھېچ يەرگە چىقماي ئاندا ئولتۇرغىن. ³⁷ چۈنكى تايىن بىلگىنىكى، سەن چىقىپ قىدرىن جىلغىسىدىن ئۆتكەن كۈندە شەكسىز ئۆلسەن. سېنىڭ قېنىڭ ئۆز بېشىڭغا كەلسۇن» دېدى. ³⁸ شىمى پادشاھقا: «خوجام پادشاھ ئېيتقان سۆزى ياخشىدۇر. قۇلۇڭ خوجام پادشاھ ئېيتقاندەك قىلىدۇ» دەپ ئۇزۇن ۋاقىتقىچە يېرۇسالېمدا ئولتۇردى.

³⁹ ئۈچ يىلدىن كېيىن ۋەقە بولدىكى، شىمىنىڭ ئىككى خىزمەتكارى قېچىپ، گاتنىڭ پادشاھى ئاكىش بەن-مائاكاننىڭ قېشىغا باردى. شىمىغا: «مانا خىزمەتكارلىرىڭ گاتتا ئىكەن» دەپ خەۋەر بېرىلگەندە، ⁴⁰ شىمى قوپۇپ ئېشىكىنى توقۇپ، گاتقا مېڭىپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى ئىزدىگىلى ئاكىشنىڭ قېشىغا باردى. ئاندىن ئۇ يېنىپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى گاتتىن ئېلىپ كەلدى. ⁴¹ سۇلايمانغا: «شىمى يېرۇسالېمدىن گاتقا بېرىپ كەلدى» دەپ خەۋەر بېرىلگەندە،

⁴² پادشاھ شىمىنى قىچقارتىپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «سېنى خۇداۋەندە بىلەن قەسەم قىلدۇرۇپ، ساڭا نەسەت بېرىپ: < تايىن بىلگىنىكى، چىقىپ بىرەر يەرگە بارغان كۈنۈڭدە شەكسىز

ئۆلمەن» دەپ ساڭا ئېيتىدىممۇ؟ ئۆزۈڭ: « مەن ئاڭلىغان سۆز ياخشىدۇر» دەپ ماڭا ئېيتتىڭ. ⁴³ ئۇنداق بولسا، نېمىشقا ئۆزۈڭ خۇداۋەندە بىلەن قىلغان قەسەمنى تۇتماي، مەن ساڭا بۇيرۇغان بۇيرۇقىنىمۇ تۇتمىدىڭ؟» دېدى. ⁴⁴ پادشاھ شىمىغا يەنە سۆز قىلىپ: «سەن ئاتام داۋۇدقا قىلغان ھەممە يامانلىقنى بىلىپ، ئۆز كۆڭلۈڭدە مەلۇم قىلىسەن. ئەمدى خۇداۋەندە يامانلىقىڭنى ئۆز بېشىڭغا ياندۇرىدۇ. ⁴⁵ لېكىن سۇلايمان پادشاھ بەرىكەتلىنىپ داۋۇدنىڭ تەختى خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا ئەبەدىگىچە مەزمۇت تۇرسۇن» دېدى. ⁴⁶ پادشاھنىڭ بۇيرۇقى بىلەن يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايا چىقىپ، ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. پادشاھلىق بولسا سۇلايماننىڭ قولىدا مەزمۇت بولدى.

سۇلايمان خۇدادىن دانالىق سورايدۇ

3 ¹ سۇلايمان مىسىرنىڭ پادشاھى فرەۋن بىلەن قۇدىلىق مۇناسىۋەت ئورنىتىپ، فرەۋننىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، ئۆز ئوردىسىنى، خۇداۋەندىنىڭ بەيتى بىلەن يېرۇسالېمنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنى ياساپ بولغۇچىلىك ئۇنى داۋۇدنىڭ شەھىرىگە كىرگۈزۈپ ئولتۇرغۇزدى. ² لېكىن ئۇ كۈنگىچىلىك خۇداۋەندىنىڭ ئىسمىغا بىر بەيت ياسالمىغىنى ئۈچۈن خەلق ئېگىز يەرلەردە قۇربانلىق قىلاتتى. ³ سۇلايمان خۇداۋەندىنى دوست تۇتۇپ، ئاتىسى داۋۇدنىڭ قانۇنلىرىغا ئەمەل قىلاتتى. لېكىن ئېگىز يەرلەردە قۇربانلىق قىلىپ، خۇشبۇي ئىسرىق ياندۇراتتى. ⁴ پادشاھ قۇربانلىق قىلغىلى گىبىيونغا باردى، چۈنكى ئۇ يەر ھەممىدىن چوڭ قۇربانلىق ئېگىزلىكى ئىدى. سۇلايمان ئۇ يەردىكى قۇربانگاھتا بىر مىڭ كۆيدۈرىدىغان قۇربانلىقنى ئۆتكۈزدى. ⁵ گىبىيوندا خۇداۋەندە سۇلايمانغا كېچىسى بىر چۈشتە كۆرۈندى. خۇدا سۆزلەپ:

«ساڭا بېرىدىغىنىمنى مەندىن سورىغىن» دەپ ئېيتتى.

⁶ سۇلايمان ئېيتتى:

«بەندەڭ ئاتام داۋۇد سېنىڭ ئالدىڭدا ئىشەنچلىك كۆڭۈللۈك بولۇپ، ئادىللىق قىلىپ، توغرا بولۇپ، سەن بىلەن يۈرگىنى ئۈچۈن سەن ئۇنىڭغا چوڭ مەرھەمەت كۆرسىتەتتىڭ. بۇ چوڭ مەرھەمەتنى ئۇنىڭغا ساقلاپ، بۇ كۈندىكىدەك ئۆز تەختىدە ئولتۇرغىلى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل بەردىڭ. ⁷ ئەمدى ئەي تەڭرىم خۇداۋەندە، ئۆز بەندەڭنى ئاتام داۋۇدنىڭ ئورنىدا پادشاھ قىلىدىڭ. ئەمما مەن ياش بىر يىگىت بولۇپ چىقىش-كىرىشىنى بىلمەيمەن. ⁸ ئۆز بەندەڭ سەن ئىلغىغان قوۋمىڭنىڭ ئارىسىدا تۇرىدۇ. ئۇ قوۋم ھېسابسىز بولۇپ، تولىقى ئۈچۈن سانغىلى بولمايدۇ.

⁹ ئۆز بەندەگىگە قوۋمىڭنىڭ ئۈستىدە ھاكىم بولۇپ، ياخشى بىلەن ياماننى پەرق ئەتسۇن دەپ بەملىك كۆڭۈل بەرگىن. بولمىسا كىم بۇ چوڭ قوۋمىڭغا ھاكىملىق قىلالايدۇ؟» دېدى.

¹⁰ سۇلايماننىڭ شۇنداق نەرسىلەرنى سورىغىنى خۇداۋەندىگە ياخشى كۆرۈندى. ¹¹ خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتتى:

«سەن شۇنداق نەرسىلەرنى سوراپ، خاھى ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئۇزۇن ئۆمۈر تىلىمەي، خاھى ئۆزۈڭ ئۈچۈن دۆلەت تىلىمەي، خاھى دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى سورىماي، بەلكى توغرا ھۆكۈم قىلغىلى ئۆزۈڭ ئۈچۈن پەم تالىغىنىڭ ئۈچۈن، ¹² مانا سېنىڭ سۆزۈڭگە مۇۋاپىق قىلدىم. مانا ساڭا ئۇنداق دانا ۋە بەملىك كۆڭۈل بېرىمەنكى، سەندىن ئىلگىرى سېنىڭ ئوخشىشىڭ بولماي، سەندىن كېيىن ساڭا ئوخشاش بىرىمۇ قويمايدۇ. ¹³ سەن تىلىمىگەن نەرسىنى ھەم ساڭا بەردىم، يەنى دۆلەت بىلەن ئىززەت بەردىم. شۇنداقكى، سېنىڭ ھەممە ئۆمرۈڭدە پادشاھلارنىڭ ئارىسىدا ئوخشىشىڭ بولمايدۇ. ¹⁴ ئەگەر مېنىڭ يوللىرىمدا يۈرۈپ، ئاتاڭ داۋۇد قىلغاندەك قانۇن بىلەن ئەمىرلىرىمنى تۇتساڭ، ساڭا ئۇزۇن ئۆمۈر بېرىمەن» دېدى.

¹⁵ سۇلايمان ئويغانغاندا مانا بىر چۈش ئىكەن. ئۇ ئۆزى يېرۇسالېمغا كېلىپ، خۇداۋەندىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا كىرىپ تۇرۇپ، كۆيدۈرىدىغان قۇربانلىق بىلەن شۈكۈر قۇربانلىقى ئۆتكۈزۈپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىغا بىر زىياپەت قىلدى.

سۇلايمان دانالىق بىلەن ھۆكۈم قىلىدۇ

¹⁶ ئۇ ۋاقىت ئىككى جالاپ پادشاھقا كېلىپ، ئۇنىڭ قېشىدا تۇردى. ¹⁷ خوتۇنلارنىڭ بىرى ئېيتتى: «ئەي مېنىڭ خوجام، مەن بىلەن بۇ خوتۇن بىر ئۆيدە ئولتۇرىمىز. مەن ئۇنىڭ بىلەن بىر ئۆيدە تۇرۇپ، بىر بالىنى تۇغدۇم. ¹⁸ مەن بالىنى تۇغۇپ، ئۈچ كۈندىن كېيىن بۇ خوتۇن ھەم بىر بالا تۇغدى. بىز ئىككىيلەن ئاندا ئولتۇرۇشۇپ، غەيرىي كىشى بىز بىلەن ئۆيدە يوق ئىدى. يالغۇز بىز ئىككىيلەن ئۆيدە ئىدۇق. ¹⁹ بىر كېچىدە بۇ خوتۇننىڭ بالىسى ئۆلدى، چۈنكى ئۇنى بېسىپ ئۆلتۈرگەندى. ²⁰ يېرىم كېچىدە ئۇ قوپۇپ، دېدىكىڭ ئۇخلىغاندا يېنىمىدىن ئوغلۇمنى تارتىپ، ئۆز قۇچىقىغا سېلىپ، ئۆزىنىڭ ئۆلگەن بالىسىنى مېنىڭ قۇچىقىمغا سالىدى. ²¹ ئەتىسى قوپۇپ، بالامنى ئېمىتەي دېسەم، مانا ئۆلۈك تۇرىدۇ. لېكىن ئەتىگەندە سەپىلىپ باقسام، مانا مەن تۇغقان بالا ئەمەس ئىدى» دېدى. ²² يەنە بىر خوتۇن ئېيتتى: «ياق ئۇنداق ئەمەس. تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم. ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ بولىدۇ.» لېكىن ئاۋۋالقىسى ئېيتتى: «ياق، لېكىن ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ. تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم بولىدۇ» دەپ پادشاھنىڭ ئالدىدا تالىشىپ تۇردى.

²³ پادشاھ ئېيتتى: «بىرى: < تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ > دەيدۇ. ئەمما يەنە بىرى: < ياق، بەلكى ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم > دەيدۇ» دېدى. ²⁴ پادشاھ: «ئاڭغا بىر قىلىچ ئېلىپ كېلىڭلار» دەپ ئېيتتى. ئۇلار قىلىچنى پادشاھقا ئېلىپ كەلگەندە، ²⁵ پادشاھ ئېيتتى: «تىرىك بالىنى ئوتتۇرىدىن كېسىپ، ئىككى ھەسسە قىلىپ، يېرىمنى ئۇنىڭغا، يەنە بىر يېرىمنى بۇنىڭغا بېرىڭلار. ²⁶ ئۇ ۋاقىت تىرىك بالىنىڭ ئانىسى پادشاھقا ئېيتتى: «ئەي خوجام، تىرىك بالىنى ھەرگىز ئۆلتۈرمەي، ئۇنىڭغا بەرگىن» دېدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئىچى ئۆز ئوغلى ئۈچۈن كۆيدى. لېكىن يەنە بىرى: «ئۇنى خاھى مېنىڭكى خاھى سېنىڭكى قىلماي، ئوتتۇرىدىن كېسىڭلار» دېدى. ²⁷ پادشاھ جاۋاب بېرىپ: «تىرىك بالىنى ئۆلتۈرمەي، ئۇ خوتۇنغا بېرىڭلار. ئۇنىڭ ئانىسى ئۆدۈر» دېدى. ²⁸ ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى پادشاھ قىلغان ھۆكۈم توغرىسىدىن ئاڭلىغاندا پادشاھتىن قورقتى، چۈنكى ھۆكۈم قىلغىلى ئۇنىڭدا خۇدانىڭ ھېكمىتى بار بولغىنىنى كۆردى.

سۇلايماننىڭ ئەمەلدارلىرى

4 ¹ سۇلايمان پادشاھ پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادشاھ ئىدى. ² ئۇنىڭ ئۇلۇغ ئادەملىرى شۇلار،
يەنى سادوقنىڭ ئوغلى ئازارىيانىڭ ئۆزى كاھىن بولۇپ،
³ شىشانىڭ ئوغۇللىرى ئېلخورەف بىلەن ئاخىيا كاتىپلار ئىدى.
ئاخلىدنىڭ ئوغلى يەھوشافات ۋەزىر بولۇپ،
⁴ يەھوياداھنىڭ ئوغلى بەنايا قوشۇننىڭ ئۈستىدە ئىدى.
سادوق بىلەن ئايپاتار بولسا كاھىنلار ئىدى.

⁵ ناتاننىڭ ئوغلى ئازاريا مەنسەپدارلارنىڭ ئۈستىدە بولۇپ،
ناتاننىڭ يەنە بىر ئوغلى زابۇد كاھىن بولۇپ پادشاھنىڭ دوستى ئىدى.
⁶ ئاخىشار ئوردىنىڭ ئۈستىدە بولۇپ
ئابداننىڭ ئوغلى ئادونىرام باج-ئالۋاننىڭ نازارەتچىسى ئىدى.

⁷ سۇلايمان بولسا پادشاھنىڭ ئۆزىنىڭكى بىلەن ئۆيىنىڭ يېمەك-ئىچمەك توغرىسىدىن خەۋەر ئالغىلى ئون ئىككى باش مەنسەپدارنى پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە قويدى. ھەربىرى يىلدا ئۆز ئايىدا شۇ ھاجەتلەردىن خەۋەر ئېلىشقا قويۇلدى. ⁸ ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى بۇ، يەنى

- 9 ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىنىڭ ئۈستىدە تۇرغان بەن-خۇر،
 9 ماقاز بىلەن شائالبىم، بەيت-شەمەش بىلەن ئېلون-بەيت-خانانىڭ ئۈستىدە تۇرغان بەن-دەكەر،
 10 ئارۇبوت بىلەن سوکوھ ۋە پۈتۈن خەفەرنىڭ يۇرتىنىڭ ئۈستىدە تۇرغان بەن-خەسەد،
 11 پۈتۈن نافات-دورنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۆزى سۇلايماننىڭ قىزى تافاتنى خوتۇنلۇققا ئالغان بەن-ئابىناداب،
 12 تااناک بىلەن مەگىدوننىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، يىزرەئەلنىڭ تۆۋىنىدىكى زارىتاننىڭ يېنىدا بولغان پۈتۈن بەيت-شېئاننىڭ ئۈستىدە قويۇلۇپ بەيت-شېئاندىن تارتىپ ئابەل-مېخولا بىلەن يوكمېئاننىڭ ئۇ تەرىپىگىچە باش بولۇپ ئۆزى ئاخىلۇدنىڭ ئوغلى بولغان بائانا.
 13 گىلىيادنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ماناسەنىڭ ئوغلى يائىرغا تەۋە يەرلىرى بولۇپ، گىلىياد يۇرتىدا بولغان كەنتلەرنىڭ ئۈستىدە قويۇلۇپ، ئۆزى ھەم باشاندىكى ئارگوبنىڭ يۇرتى بىلەن ئاندا بار سېپىللىك بولۇپ، مىس بالداقلىرى بىلەن ئەھاتە قىلىنغان ئاتمىش چوڭ شەھەرگىمۇ باش قىلىنغان بەن-گېبەر،
 14 ماخانا ئىمىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۆزى ئىددوننىڭ ئوغلى بولغان ئاخىناداب،
 15 نافتالىننىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۆزى سۇلايماننىڭ قىزى باسىماتنى خوتۇنلۇققا ئالغان ئاخىمائاز،
 16 ئاشەر بىلەن بېئالوتنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۆزى خۇشايىننىڭ ئوغلى بولغان بائانا،
 17 ئىسساكارنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۆزى پارۇئاھنىڭ ئوغلى بولغان يەھوشافات،
 18 بەنىامىننىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۆزى ئېلاننىڭ ئوغلى بولغان شىمىي،
 19 ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سخون بىلەن باشاننىڭ پادىشاھى ئوگغا تەۋە بولغان گىلىياد يۇرتىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۆزى ئۇرنىنىڭ ئوغلى بولغان گېبەر ئىدى. مەزكۇرلار بولسا يۇرتىنىڭ يالغۇز بىر باش مەنەسپدارىنىڭ تېگىدە ئىدى.
 20 يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ تولىلىقى دېڭىزنىڭ چېتىدىكى قۇم دانلىرىنىڭ تولىلىقىدەك ئىدى. ئۇلار بولسا يەپ-ئىچىپ خۇشلۇق قىلاتتى.

سۇلايماننىڭ دۆلىتى ۋە شوھرىتى

5¹ سۇلايمان بولسا دەريادىن تارتىپ فىلىستىنلىلەرنىڭ يۇرتى بىلەن مىسىرنىڭ چېگرىسىغىچە ھەممە مەملىكەتلەرنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلاتتى. ئۇلار تارتۇق كەلتۈرۈپ، سۇلايمانغا ئۇنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە خىزمەت قىلاتتى. ² سۇلايماننىڭ ئۆيىگە ھەر

كۈندە يەپ-ئىچمەك ئۈچۈن ئوتتۇز كور تاسقىغان ئۇن، ئاتمىش كور رەسمىچە ئۇن،³ ئون بوردىغان ئۇي، يايلاقتىن ئېلىنغان يىگىرمە ئۇي ۋە يۈز قوي لازىم ئىدى. بۇنىڭدىن باشقا بۇغا، كىيىك ۋە كىچىك بۇغىلار كېرەك بولۇپ بوردىغان توخۇلار ھەم لازىم كېلەتتى.⁴ چۈنكى ئۇ ئۆزى تىقساھتىن تارتىپ گازاغچە دەريانىڭ بۇ تەرىپىدىكى ھەممە يۇرتلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلاتتى ۋە ئۇنىڭ چۆرىسىدىكى ھەممە تەرەپلەر تىنچ ئىدى.⁵ شۇنداقكى، سۇلايماننىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە داندىن تارتىپ بەرشىباغچە يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۈزۈم تېلى بىلەن ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تېگىدە ئامان-ئېسەن ئولتۇراتتى.

⁶ سۇلايماننىڭ قىرىق مىڭ قوشما ھارۋا ئاتلىرىنىڭ ئېغىللىرى بولۇپ، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق بار ئىدى.⁷ مەزكۇر باش مەنەسپدارلىرىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئايدا سۇلايمان پادشاھقا ۋە ئۇنىڭ داستىخانغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىگە لازىم بولىدىغان يەپ-ئىچكۈلۈكتىن ھېچ نەرسە كەم بولمىغۇدەك خەۋەر ئالاتتى.⁸ خەلقنىڭ ئۆزى ھەربىرىگە بۇيرۇلغاندەك ئاتلار بىلەن ئارغىماقلار ئۈچۈن ئاريا بىلەن سامان باش مەنەسپدارلار بار يەرگە ئېلىپ كېلەتتى.

⁹ خۇدا سۇلايمانغا ناھايىتى كۆپ ھېكمەت بىلەن پەم ئاتا قىلىپ، دېڭىزنىڭ چېتىدىكى قۇمدەك كۆڭۈل كەڭلىكىنى بەردى.¹⁰ شۇنداقكى، سۇلايماننىڭ ھېكمىتى ھەممە شەرقتىكىلەرنىڭ ھېكمىتىدىن ئېشىپ، مىسىردىكىلەرنىڭ ھېكمىتىدىن زىيادە ئىدى.¹¹ ئۇ ھەممە باشقا ئادەملەردىن دانا بولۇپ، ئەزراھلىق ئېتاندىن ۋە ماخولنىڭ ئوغۇللىرى ھېمان، كالكول ۋە داردا دېگەنلەردىن دانا ئىدى. ئۇنىڭ شۆھرىتى چۆرىسىدىكى ھەممە خەلقنىڭ ئارىسىدا يېيىلدى.¹² ئۇ ئۆزى ئۈچ مىڭ تەمسىل سۆزى چىقاردى ۋە ئۇنىڭ شېئىرلىرى بىر مىڭ بەش ئىدى.¹³ لىۋاندىكى كېدىر دەرىخىدىن تارتىپ تامدىن چىققان زۇپا گىياھىغىچە دەرەخ گىياھلارنى بايان قىلاتتى. ئۇ ھەم ھايۋانلارنى، ئۇچارقانلارنى، ئۆملىيدىغان جانىۋارلارنى ۋە بېلىقلارنى بايان قىلاتتى.¹⁴ سۇلايماننىڭ ھېكمىتىنى ئاڭلايلى دەپ، ھەممە خەلقلەردىن ئادەملەر كېلىپ، ئۇنىڭ ھېكمىتىنىڭ شۆھرىتىنى ئاڭلىغان يەر يۈزىدىكى ھەممە پادشاھلاردىن كىشىلەر كېلەتتى.

خۇداۋەندىنىڭ بەيتىنى ياساشقا تەييارلىق قىلىندۇ

¹⁵ تىرنىڭ پادشاھى خىرام: «ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ئورنىدا سۇلايماننى پادشاھ بولغىلى مەسھلىدى» دەپ ئاڭلاپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى سۇلايماننىڭ قېشىغا ئەۋەتتى، چۈنكى خىرام ھەممىشە داۋۇدنىڭ دوستى بولغانىدى.¹⁶ سۇلايمان خىرامغا سۆز ئەۋەتىپ ئېيتقۇزدىكى:¹⁷ «ئۆزۈڭ بىلسەنكى، ئاتام داۋۇد چۆرىسىدىكى جەڭلەر ئۈچۈن ئۆز تەڭرى خۇداۋەندىنىڭ ئىسمىغا بىر بەيت ياسىيالىمدى. لېكىن خۇداۋەندە ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىنى پۈتى ئاستىغا قويدى.¹⁸ ئەمدى تەڭرىم خۇداۋەندە ھەممە تەرەپتىن ماڭا ئارام بەردى. ھېچ زىت تۇرغۇچى ھېچبىر بالا يوقتۇر.¹⁹ ئۇنىڭ ئۈچۈن تەڭرىم خۇداۋەندىنىڭ ئىسمىغا بىر بەيت ياساي دەپ، نىيەت قىلدىم. خۇداۋەندە ھەم ئاتام داۋۇدقا سۆز قىلىپ: < مەن سېنىڭ ئورنىڭدا ئۆز تەختىڭگە ئولتۇرغۇزىدىغان

ئوغلۇڭ مېنىڭ ئىسمىمغا بىر بەيت ياسايدۇ» دەپ ئېيتقاندى. ²⁰ ئەمدى لىۋاندا ماڭا كېدىر دەرەخلىرى كەستۈرگىن. مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭغا ھەمدەم بولۇپ تۇرسۇن. سەن توختىتىدىغىنىڭغا مۇۋاپىق خىزمەتكارلىرىڭنىڭ ئەجرىنى بەلگىلەپ ساڭا تۆلەيمەن. بىلىسەنكى، ھېچكىم سىدونىيلاردەك دەرەخ كەسكىلى ئۇستا ئەمەس» دېدى.

²¹ خىرام سۇلايماننىڭ سۆزىنى ئاڭلىغاندا تولا خۇش بولۇپ ئېيتتى: «بۇ چوڭ خەلققە سەلتەنەت قىلغىلى داۋۇدقا ئۇنداق دانا ئوغلۇ بەرگەن خۇداۋەندىگە بۇ كۈن ھەمدۇسانا بولغاي» دېدى. ²² خىرام سۇلايمانغا كىشى ئەۋەتىپ ئېيتقۇزدىكى: «سەن ماڭا ئەۋەتكەن خەۋەرنى ئاڭلاپ، قوبۇل تۇتتۇم. كېدىر ياغىچى بىلەن قارىغاي ياغىچى توغرىسىدىن سورىغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى قىلىمەن. ²³ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم ياغاچنى لىۋاندىن دېڭىزغا كەلتۈرگەندە مەن سال باغلاپ، دېڭىز بىلەن سەن ماڭا دېگەن يەرگە ئەۋەتىپ، قۇرۇقلۇققا سالدۇرىمەن. ئۇ يەردە سەن ياغاچنى تاپشۇرۇۋالغايسەن. سەن ھەم سورىغىنىمنى قىلىپ، ئۆي خەلقىمگە يېگۈلۈكنى بەرگەيسەن» دېدى.

²⁴ خىرام سۇلايمانغا ئۇنىڭ خالىغىنىدەك كېدىر ياغىچى بىلەن قارىغاي ياغىچىنى بەردى. ²⁵ سۇلايمان خىرامغا يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي، يىگىرمە كور زەيتۇن يېغىنى ئۇنىڭ ئۆي خەلقىنىڭ يېگۈلۈكى ئۈچۈن ئەۋەتتى. ھەر يىل سۇلايمان خىرامغا شۇنچىلىك بېرەتتى. ²⁶ خۇداۋەندە سۇلايمانغا ۋەدە قىلغاندەك ئۇنىڭغا ھېكمەت بەرگەندى. خىرام بىلەن سۇلايماننىڭ ئارىسىدا دوستلۇق بولۇپ ئىككىلىسى ئەھدە باغلاشتى.

²⁷ سۇلايمان پادشاھ پۈتۈن ئىسرائىلدىن ئىشلىگۈچىلەرنى ھاشارغا تۇتاتتى ۋە ئىشلىگۈچىلەرنىڭ سانى ئوتتۇز مىڭ ئىدى. ²⁸ بۇلارنى نۆۋەت بىلەن ھەر ئايدا ئون مىڭنى لىۋانغا ئەۋەتەتتى. شۇنداقكى، ئۇلار بىر ئاي لىۋاندا تۇرۇپ، ئىككى ئاي ئۆيدە تۇراتتى. ئادونىرام بۇ ئىشلارنىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. ²⁹ سۇلايماننىڭ يەتمىش مىڭ يۈك كۆتۈرگۈچىسى بولۇپ، تاغلاردا سەكسەن مىڭ تاش كېسىدىغان ھۈنەرۋەنلىرى بار ئىدى. ³⁰ سۇلايمان ئىشنىڭ ئۈستىدە قويغان مەنەسپدارلاردىن باشقا ئىشلەيدىغان خەلقنىڭ ئۈستىدە ئۈچ مىڭ ئۈچ يۈز نازارەتچى تۇراتتى. ³¹ پادشاھ بۇيرۇغاندەك: بەيتنىڭ ئۆلى يۈزلىگەن تاشتىن سېلىنسۇن دەپ، ئۇلار چوڭ ۋە قىممەت تاشلارنى كېسىپ كەلتۈردى. ³² سۇلايماننىڭ تامچىلىرى بىلەن خىرامنىڭ تامچىلىرى ۋە گىبلىيلار قوشۇلۇپ ئۆينى ياسىماق ئۈچۈن، ھەم ياغاچنى، ھەم تاشلارنى راستلاپ قويدى.

خۇداۋەندىنىڭ بەيتىنىڭ قۇرۇلۇشى

¹ بەنى-ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندىن تارتىپ تۆت يۈز سەككىسەنچى يىلى سۇلايماننىڭ **6** ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنتىنىڭ تۆتىنچى يىلىنىڭ ئىككىنچى ئايدا، يەنى زىۋ

ئايدا ئۇ ئۆزى خۇداۋەندىنىڭ بەيتىنى ياسىغىلى باشلىدى. ² سۇلايمان پادشاھ خۇداۋەندىگە ياسىغان بەيتنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئاتمىش گەز، توغرىسى يىگىرمە گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز ئىدى. ³ بەيتنىڭ ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ ئۇزۇنلۇقى بەيتنىڭ توغرىسى بىلەن باراۋەر بولۇپ، يىگىرمە گەز ئىدى. بەيتنىڭ ئالدىدىكى شۇ ئايۋاننىڭ توغرىسى ئون گەز ئىدى. ⁴ ئۇ بەيتكە پەنجىرىلەر مۇسالىدى. پەنجىرىلەر يېپىقلىق بولۇپ، يازلىرى خادىدىن ياسالغانىدى. ⁵ بەيتنىڭ چۆرىسىدە تېمىنى ياندىغان بىر تاشقىرىقى ئىمارەتنى ياسىدى. شۇ ئۆزى بەيتنىڭ تاملرىنىڭ چۆرىسىدە سېلىنىپ، ھەم مۇقەددەس-خاننى ھەم ھەممىدىن مۇقەددەس-خاننى ياندىغانىدى. بۇ ئىمارەتنىڭ ئىچىدە بەيتنىڭ چۆرىسىدە ھۇجرىلار ياسىدى. ⁶ تاشقىرىقى ئىمارەتنىڭ تۆۋەنكى قەۋىتىنىڭ توغرىسى بەش گەز، ئوتتۇرا قەۋەتنىڭ توغرىسى ئالتە گەز ۋە ئۈچىنچى قەۋەتنىڭ توغرىسى يەتتە گەز ئىدى، چۈنكى بەيتنىڭ تاملرىدا جەگىلىرى ئۈچۈن تۆشۈك قىلماق لازىم كەلمىگەي دەپ، بەيتنىڭ تاملرىنىڭ تاشقىرىقى تەرەپلىرىدە تەكچىلەر قىلغانىدى. ⁷ بەيت ياسالغاندا ئېلىپ كەلمەستە تەييار قىلىنغان تاشلاردىن بىنا قىلىندى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنى ياسىغان ۋاقىتدا بولغا يا پالتا يا باشقا تۆمۈر ئەسۋابلىرىنىڭ ئاۋازى ئاندا ئاڭلانمايتتى. ⁸ ئوتتۇرا ھۇجرىنىڭ ئىشىكى بەيتنىڭ ئوڭ تەرىپىدە بولۇپ، بىر يۇمىلاق پەلەمپەي بىلەن ئوتتۇرا قەۋەتكە ۋە ئوتتۇرا قەۋەتتىن ئۈچىنچى قەۋەتكە چىقىلاتتى. ⁹ بۇ تەرىقىدە ئۇ بەيتنى ياساپ تەييار قىلدى. بەيتنىڭ ئىچىنى تاختىلار ۋە كېدىر ياغىچى بىلەن قاپلىدى. ¹⁰ بەيتنىڭ چۆرىسىدىكى تاشقىرىقى ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرىنىڭ ئېگىزلىكىنى بەش گەزدىن قىلدى. شۇ ئىمارەت كېدىر جەگىلىرى بىلەن بەيتكە تۇتىشىقلىق ئىدى.

¹¹ خۇداۋەندىنىڭ سۆزى سۇلايمانغا كېلىپ شۇنداق ئېيتتىكى: ¹² «سەن ماڭا ياساپ تۇرغان بەيت بولسا شۇنداقكى، ئەگەر سەن قانۇنلىرىمغا مۇۋاپىق يۈرۈپ، ئەھكامىمنى تۇتۇپ، ئەمىرلىرىمنى ساقلاپ ئۇلارغا مۇۋاپىق يۈرسەڭ، مەن ئاتاڭ داۋۇدقا ئېيتقان سۆزۈمنى سەن توغرىلۇق بەجا كەلتۈرۈپ، ¹³ بەنى-ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ماكان تۇنۇپ، ئۆز قوۋمىم ئىسرائىلنى تاشلىمايمەن» دېدى.

¹⁴ سۇلايمان بەيتنى ياساپ تەييار قىلدى. ¹⁵ تاملارنىڭ ئىچ تەرىپىنى كېدىر تاختىلىرى بىلەن قاپلىدى. بەيتنىڭ ئىچىنى تېگىدىن تارتىپ تورۇسىغىچە ياغاچ بىلەن قاپلاپ، تېگىنى قارىغاي تاختىلىرى بىلەن ياپتى. ¹⁶ ئۇزۇنلىقى يىگىرمە گەز بولغان ئىچكىرىكى خاننى تېگىدىن تارتىپ تورۇسىغىچە كېدىر تاختىلىرى بىلەن قاپلىدى. ئىچكىرىكى خاننى ئۆزىگە بىر ئىلھامگاھ، يەنى ھەممىدىن مۇقەددەس خان قىلدى. ¹⁷ ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئۆي، يەنى مۇقەددەس-خاننىڭ ئۇزۇنلۇقى قىرىق گەز ئىدى. ¹⁸ ئۆينىڭ ئىچى قاپاق بىلەن ئېچىلغان گۈللەرنىڭ سۈرىتىدە نەقىش قىلىنغان كېدىر تاختىلىرى بىلەن شۇنداق قاپلانغان ئىدىكى، ھېچ تاش كۆرۈنەيتتى. ¹⁹ بەيتنىڭ ئىچكىرىدە خۇداۋەندىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئاندا قويماق ئۈچۈن ئىلھامگاھنى تەييار قىلدى.

²⁰ ئۇزۇنلىقى يىگىرمە گەز، توغرىسى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز بولغان ئىلھامگاھنى ساپ ئالتۇندىن قاپلىدى. ئۇنىڭ ئالدىدا كېدىر ياغىچى بىلەن قاپلانغان بىر قۇربانگاھنى سالدى. ²¹ بەيتىنىڭ ئىچى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئىلھامگاھنىڭ ئالدىدا ئالتۇن زەنجىرلىرىدىن بىر توسالغۇنى قىلدى. ئىلھامگاھنى ھەم ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. ²² بۇ تەرىقىدە پۈتۈن بەيتىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. شۇنداقكى، پۈتۈن بەيتىنىڭ ئىچى ئالتۇن بىلەن قاپلاقلق بولدى. ئىلھامگاھقا تەئەللۇق بولغان قۇربانگاھنى ھەم ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. ²³ ئۇ ئۆزى زەيتۇن ياغىچىدىن ئىككى كېرۇبىنىڭ سۈرىتىنى قىلدۇرۇپ، ئىلھامگاھتا سالدى. بىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز ئىدى. ²⁴ بىر كېرۇبىنىڭ بىر قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز ۋە كېرۇبىنىڭ يەنە بىر قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ھەم بەش گەز ئىدى. شۇنداقكى، بىر قانتىنىڭ ئۇچىدىن يەنە بىر قانتىنىڭ ئۇچىغىچە ئون گەز ئىدى. ²⁵ يەنە بىر كېرۇبىنىڭ ئېگىزلىكى ھەم ئون گەز ئىدى. ئىككى كېرۇبىنىڭ ئۇلچىمى بىلەن سۈرىتى ئوخشاش ئىدى. ²⁶ بىر كېرۇبىنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز بولۇپ، يەنە بىر كېرۇبىنىڭكى ھەم شۇنداق ئىدى. ²⁷ كېرۇبلارنى ئىچكىرىكى خاندا قويدى. كېرۇبلار بولسا قاناتلىرىنى يېپىپ تۇردى. شۇنداقكى، بىرىنىڭ قانتى بىر تامغا تەگكۈزۈپ، ئىككىنچى كېرۇبىنىڭ قانتى يەنە بىر تامغا تەگكۈزۈپ، ئىككىلىسىنىڭ قاناتلىرى خانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر-بىرىگە يېتىشىپ تۇردى. ²⁸ ئۇ ئۆزى كېرۇبلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى.

²⁹ بەيتىنىڭ ھەممە تاملىرىنىڭ ئىچى چۆرىسىنى كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلەرنىڭ سۈرەتلىرى ۋە ئېچىلغان گۈللەرنىڭ سۈرەتلىرى بىلەن نەقىش قىلدى. ھەم ئىچكىرىكى خانىنى ۋە ھەم تاشقىرىقى خانىنى شۇنداق زىننەتلىدى. ³⁰ بەيتىنىڭ تېگىنى، ھەم ئىچكىرىكى خانىدا، ھەم تاشقىرىقى خانىدا ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. ³¹ ئىلھامگاھقا كىرىدىغان جايدا زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەن قۇش قاناتلىق ئىشىكلەر سالدى. ئىشىكنىڭ كېشىكى بەش چاسا ئىدى. ³² زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەن ئۇ قۇش قاناتلىق ئىشىكىنى كېرۇبلار، خورما دەرەخلەر ۋە ئېچىلغان گۈللەر بىلەن نەقىش قىلىپ زىننەتلەپ، ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلەرنىڭ سۈرەتلىرىگە ئورنىتىپ قويدى. ³³ بەيتىنىڭ ئىشىكلىرىگە زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىپ، تۆت چاسىنىڭ سۈرىتىدە بولغان كېشەكلەر سېلىپ، ³⁴ قارىغاي ياغىچىدىن ئىككى ئىشىك ياسىدى. بۇ ئىككى ئىشىكنىڭ ھەربىرى ئىككى قاناتلىق بولۇپ، قاناتلىرى قاتلىنىپ يېپىلىپ-ئېچىلاتتى. ³⁵ ئۇلارنى كېرۇبلار، خورما دەرەخلەر ۋە ئېچىلغان گۈللەر بىلەن نەقىش قىلىپ، ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، نەقىش سۈرەتلىرىنىڭ ئۈستىدە ئورناتتى. ³⁶ ئىچكىرىكى ھويلىنىڭ تېمىنى ئۇچ قات يونۇلغان تاش بىلەن بىر قات يونۇلغان كېدىر خادىلىرىدىن ياسىدى.

³⁷ تۆتىنچى يىلىدا زىننەتلىرى خۇداۋەندىنىڭ بەيتىنىڭ ئۇلى سېلىندى ³⁸ ۋە ئون بىرىنچى يىلىدا بۇل ئايدا، يەنى سەككىزىنچى ئايدا بەيتىنىڭ ھېچ نەرسىسى قالماي، نۇسخىسىغا مۇۋاپىق تامام تەييار بولدى. ئۇ ئۇنى يەتتە يىلىدا ياساپ بولدى.

سۇلايماننىڭ ئوردىسى

7¹ ئەمما سۇلايمان ئۆز ئوردىسىنى ئون ئۈچ يىلدا ياساپ تۇرۇپ، ئوردىسىنى تامام قىلدى. ² لىۋان جاڭگىلىنىڭ ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيىنىڭ ئۇزۇنلۇقىنى يۈز گەز، توغرىسىنى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكىنى ئوتتۇز گەز قىلدى. كېدىر ياغىچىدىن تۆت قاتار تۈۋرۈك قىلىپ، تۈۋرۈكلەرنىڭ ئۈستىدە كېدىر خادىملىرى سالىدى. ³ تۈۋرۈكلەرنىڭ تۆپىسىدىكى ھۇجرىلارنىڭ ئۆگزىسى كېدىر ياغىچىدىن ئىدى. تۈۋرۈكلەرنىڭ سانى قىرىق بەش بولۇپ، ھەر قاتاردا ئون بەشتىن ئىدى. ⁴ ئۇنىڭ ئۈچ قەۋەت جەڭگىلىرى بار ئىدى. بىر-بىرىنىڭ ئۇتتۇرىدا سېلىنغان ئۈچ قاتار پەنجىرىلىرى ھەم بار ئىدى. ⁵ ھەممە ئىشىك بىلەن كېشەكلەر خادىملاردىن قىلىنىپ، تۆت چاسا ئىدى. پەنجىرىلەر قاتار بولۇپ بىر-بىرىنىڭ ئۇتتۇرىدا ئىدى. ⁶ تۈۋرۈكلۈك ئايۋاننىڭ ئۇزۇنلۇقىنى ئەللىك گەز، توغرىسىنى ئوتتۇز گەز قىلدى. ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە بىر ئايۋاننى ياساپ، بۇنىڭ ئالدىدا تۈۋرۈكلەر بىلەن پەلەمپەي سالىدى. ⁷ ئاندىن كېيىن تەخت ئۈچۈن بىر ئايۋاننى، يەنى ھۆكۈمەت ئايۋاننى ياسىدى. شۇ ئۆزى ھۆكۈم سۈرىدىغان جاي ئىدى. ئۇ ئايۋان تېڭىدىن تورۇسىغىچە كېدىر ياغىچى بىلەن قاپلانغانىدى. ⁸ ئۆزى ئولتۇرىدىغان ئۆيى يەنە بىر ھويلىدە سېلىنىپ مەزكۇر ئۆيگە ئوخشاش قىلىندى. سۇلايمان ئۆزى فەرەۋننىڭ قىزى بولغان خوتۇنىغا شۇ ئايۋانغا ئوخشاش بىر ئۆيىنى ياساپ بەردى. ⁹ بۇنىڭ ھەممىسى ئۇلدىن تارتىپ ئۆگزىگىچە قىممەت تاشلاردىن ياسالغانىدى. بۇ تاشلار تايىن ئۆلچىمىگە مۇۋاپىق قىلىنىپ، ھەم ئىچ، ھەم تاش يۈزى ھەرە بىلەن كېسىلگەنىدى. تاشقىرىدىكى ھەممىسى تا ھويلىنىڭ چوڭ تېمىغىچە ھەم شۇنداق تاشلار بىلەن ياسالغانىدى. ¹⁰ ئۇل ئۆزى چوڭ ۋە قىممەت تاشلاردىن قىلىنغانىدى. ئۇ تاشلارنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەزدىن سەككىز گەزدىن ئىدى. ¹¹ ئۇلارنىڭ ئۈستىدە قىممەت تاشلار، يەنى تايىن مىقدارغا مۇۋاپىق يونۇلغان تاشلار بېكىتىلىپ كېدىر خادىملىرى سېلىنغانىدى. ¹² چوڭ ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى تام ئۈچ قات يونۇلغان تاشتىن ۋە بىر قات يونۇلغان كېدىر خادىملىرىدىن ياسالغانىدى. خۇداۋەندىنىڭ بەيتىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىنىڭ تېمى ۋە ھەم بەيتىنىڭ ئايۋاننى شۇنداق ياسالغانىدى.

ئۇستا مىسكەر خىرامنىڭ خۇداۋەندىنىڭ بەيتىدىكى ئىشلىرى

¹³ سۇلايمان پادشاھ تىرىدىن خىرامنى كەلتۈردى. ¹⁴ بۇ كىشى نافتالى قەبىلىسىدىن بولغان بىر تۇل خوتۇننىڭ ئوغلى ئىدى. ئۇنىڭ ئاتىسى تىرلىق بىر مىسكەر ئىدى. خىرام تولا ھوشيار پەملىك بولۇپ، ھەممە مىسكەرلىك ھۈنەرىدە ئۇستا ئىدى. ئۇ سۇلايمان پادشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ھەممە شۇنداق ئىشىنى قىلدى.

¹⁵ ئۇ ئۆزى مىستىن ئىككى تۈۋرۈكنى تەييار قىلدى. ھەر بىر تۈۋرۈكنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون سەككىز گەزلىك بولۇپ، ئون ئىككى گەزلىك شوپىنا ھەر بىر تۈۋرۈكنىڭ چۆرىسىنى چاغلغىلى كەتتى. ¹⁶ بۇ تۈۋرۈكلەرنىڭ ئۈستىدە قويماق ئۈچۈن مىستىن ئىككى تاجنى ياساپ قويدى. بىر تاجنىڭ

ئېگىزلىكى بەش گەز، يەنە بىر تاجنىڭ ئېگىزلىكى ھەم بەش گەز ئىدى. ¹⁷ تۇۋرۇكلەرنىڭ ئۈستىدە قويۇلغان تاجلار تورغا ئوخشاش زىننەتلەر ۋە زەنجىرلەردىن ياسالغان ھالقىلار بىلەن زىننەتلەنگەنىدى. بىر تاجنىڭ يەتتە قەۋەت شۇنداق زىننەتلىرى بار ئىدى. يەنە بىر تاجنىڭ ھەم شۇنداق يەتتە قەۋەت زىننەتلىرى بار ئىدى. ¹⁸ بۇ تۇۋرۇكلەرنى شۇنداق ياسىدىكى، ئانار سۈرەتلىرىنىڭ تۆپىسىدىكى تاجنى ياپقان زىننەتلەرنىڭ بىر قەۋىتىنىڭ چۆرىسىگە ئىككى زىننەتلىك ھالقىنى باغلىدى. ۋە يەنە بىر تاجنى ھەم شۇنداق زىننەتلىدى. ¹⁹ ئايۋاندىكى تۇۋرۇكلەرنىڭ تاجلىرى نىلۋپەرنىڭ سۈرىتىدە قىلىنىپ، ئېگىزلىكى تۆت گەزدىن ئىدى. ²⁰ بۇ ئىككى تۇۋرۇكلەرنىڭ تاجلىرىدا قۇبىغا ئوخشاش بولغان ھەسسەسىنىڭ ئۈستىدە تور زىننەتىنى ياندىغان قۇيما ئانار سۈرەتلىرى بار ئىدى. يەنە بىر تاجنىڭ چۆرىسىدە ئانار قاتار-قاتار بولۇپ، سانى ئىككى يۈز ئىدى. ²¹ تۇۋرۇكلەرنى بەيتىنىڭ ئايۋاندا تۇرغۇزدى. ئوڭ تەرىپىدە قويغان تۇۋرۇكنىڭ ئىسمىنى ياكىن دەپ ئاتا، چەپ تەرىپىدىكى تۇۋرۇكنىڭ ئىسمىنى بوغاز دەپ ئاتىدى. ²² تۇۋرۇكلەرنىڭ تۆپىسى نىلۋپەر سۈرىتىدە قىلىنغانىدى. بۇنىڭ بىلەن تۇۋرۇكلەرنىڭ ئىشى تەييار بولدى.

²³ ئۇ ئۆزى مىستىن بىر كۆل ھەم قۇيدى. ئۇنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ئون گەز كېلەر-ئىدى. ئۇنىڭ چۆرىسى تامام يۇمىلاق بولۇپ ئېگىزلىكى بەش گەز ئىدى. ئۇنىڭ چۆرىسىنى چاغلىغىلى ئوتتۇز گەزلىك بىر شوپنا كەتتى. ²⁴ ئۇنىڭ چۆرىسىدە لەۋنىڭ تېگىدە قاپاقلارنىڭ سۈرىتىدە بولغان زىننەتلەر قىلىنغانىدى. بۇلار كۆلنىڭ چۆرىسىدە ھەر بىر گەز ئۆلچىمىدە ئوندىن قويۇلغانىدى. قاپاق سۈرەتلىرى ئىككى قاتار قويۇلۇپ، كۆل بىلەن باراۋەر قويۇلغانىدى. ²⁵ مىس كۆلى ئون ئىككى ئۆي سۈرىتىنىڭ ئۈستىدە تۇردى. بۇلارنىڭ ئۈچى شىمال تەرىپىگە، ئۈچى جەنۇب تەرىپىگە، ئۈچى غەرب تەرىپىگە ۋە ئۈچى شەرق تەرىپىگە يۈزلەنگەنىدى. بۇلارنىڭ ئۈستىدە مىس كۆلى سېلىنغانىدى. ئۇلارنىڭ ئارقىسى ئىچ تەرىپىگە ئىدى. ²⁶ مىسنىڭ قېلىنلىقى قول توغرىسىنىڭ مىقدارىغا چەك بولۇپ كۆلنىڭ لېۋى پىيالىنىڭ لېۋىدەك قىلىنىپ شەكلى ئېچىلغان نىلۋپەردەك ئىدى. ئۇنىڭ ئۆزىدە ئىككى مىڭ بات سۇ كەملىنەتتى.

²⁷ بۇنىڭدىن باشقا ئۇ ئۆزى مىستىن ئون داس تەگلىكى ئېتىپ قويدى. ھەر بىر تەگلىكى ئۇزۇنلۇقى تۆت گەز، توغرىسى ھەم تۆت گەز بولۇپ ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى. ²⁸ شۇ داس تەگلىكلىرى شۇنداق ياسالغاندىكى، ئۇلارنىڭ يانلىرىدا بىردىن گىرۋەك بار ئىدى. بۇلار جازىلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئورنىتىلغانىدى. ²⁹ جازىلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى گىرۋەكلەردە ۋە ھەم جازىلارنىڭ ئۈست تەرىپىدە شىر، بۇقا ۋە كېرۋىلارنىڭ سۈرەتلىرى بار ئىدى. شىر بىلەن بۇقا سۈرەتلىرىنىڭ تۆۋىنىدە زۇناردەك ساڭگىلاپ تۇرغان گۈل سۈرەتلىرى بار ئىدى. ³⁰ ھەر بىر داس تەگلىكىنىڭ مىستىن ئېتىلىگەن ئوقلىرى بار تۆت مىس چاقلىرى بار ئىدى. داس تەگلىكىنىڭ تۆت پۈتىنىڭ بىردىن بىردىن دىيىكى بار ئىدى. بۇ دىيەكلەر داسنىڭ تېگىدە

تۇرماق ئۈچۈن قويۇلغانىدى. ۋە ھەربىرنىڭ ئۇتۇرىدا گۈل ھالقىلىرى نەقىش قىلىنغانىدى. ³¹ داس تەگلىكىنىڭ ئاغزى ئۆزىنىڭ كانارىنىڭ ئىچىدە بولۇپ، كانارىنىڭ ئۆزى ئاستىدىن ئۈستۈنىگىچە بىر گەز ئۆلچىمى كېلىپ، ئاغزى يۇمىلاق بولۇپ، داسقا مۇۋاپىق قىلىنىپ توغرىسى بىر يېرىم گەز ئىدى. ئۇنىڭ ئاغزىدا ھەم نەقىش زىننەتلىرى بار ئىدى. لېكىن گىرۋەكلىرى يۇمىلاق بولماي، تۆت چاسا ئىدى. ³² تۆت چىقى گىرۋەكلىرنىڭ تۆۋنىدە بولۇپ ئوقلىرى بىلەن داس تەگلىكىگە بېكىتىلگەنىدى. ھەر چاقىنىڭ ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. ³³ چاقىلار ھارۋا چاقىلىرىدەك قىلىنغانىدى. ئۇلارنىڭ ئوقلىرى، قازانلىرى، قاسقانلىرى ۋە تىرەكلىرىنىڭ ھەممىسى قۇيۇلغانىدى. ³⁴ ھەربىر داس تەگلىكىنىڭ بۇرجەكلىرىدە بىردىن تۆت دىيىكى بولۇپ، بۇ دىيەكلەر داس تەگلىكى بىلەن بىر قۇيۇلغانىدى. ³⁵ ھەربىر داس تەگلىكىنىڭ ئۈستىدە يېرىم گەز ئېگىز بىر يۇمىلاق دائىرە بار ئىدى ۋە ھەربىر داس تەگلىكىنىڭ ئۈستىدىكى دىيەكلىرى بىلەن گىرۋەكلىرى دائىرە بىلەن بىر قىلىنغانىدى. ³⁶ ئۇ ئۆزى دىيەكلەرنىڭ بىلەن گىرۋەكلەرنىڭ تاختايللىرىدا كېرۈپ، شىر ۋە خورما دەرخلىرىنىڭ سۈرەتلىرىنى پاتقۇچىلىك ھەربىرىدە نەقىش قىلىپ، چۆرىسىدە گۈل ھالقىلىرى ھەم نەقىش قىلدى. ³⁷ شۇ تەرىقىدە ھەممە ئون داس تەگلىكىنى تەييار قىلدى. ھەممىسى بىر نۇسخىدا قۇيۇلۇپ ئۆلچىمى بىلەن شەكىل سۈرىتى بىر ئىدى.

³⁸ ئۇ ئۆزى مىستىن ئون داسنى ئېتىپ قويدى. ھەربىر داسقا قىرىق بات كەملىنىپ، ھەربىر داسنىڭ توغرىسى تۆت گەز ئىدى. ئون داس تەگلىكىنىڭ ھەربىرىگە بىردىن داسنى قىلدى. ³⁹ بەش داس تەگلىكىنى بەيتىنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە بەشىنى بەيتىنىڭ چەپ يېنىدا قۇيۇپ، مىس كۆلىنى بەيتىنىڭ ئوڭ يېنىدا شەرق-جەنۇب تەرىپىدە قويدى. ⁴⁰ خىرام شۇ داسلارنى ئېتىپ، گۈرجەك بىلەن قاچىلارنىمۇ ئېتىپ تەييار قىلدى. خىرام ھەممىسىنى شۇنداق قىلىپ، سۇلايمان پادشاھ ئۇنىڭغا خۇداۋەندىنىڭ بەيتى ئۈچۈن بۇيرۇغان ئىشنى پۈتكۈزدى.

⁴¹ ئۇ ئۆزى ئىككى تۈۋرۈكنى ياساپ، ئۇ ئىككى تۈۋرۈكنىڭ تۆپىسىدىكى يۇمىلاق تاجلارنى ئېتىپ، ئىككى تۈۋرۈكلەرنىڭ تۆپىسىدىكى تاجلارنى ياپىدىغان تور زىننەتلىرىنى قىلدى. ⁴² ئۇ ئىككى تور زىننەتلىرى ئۈچۈن تۆت يۈز ئانار سۈرەتلىرىنى قىلىپ، تۈۋرۈكلەرنىڭ تۆپىسىدىكى ئىككى يۇمىلاق تاجلارنى ياپقىلى ھەربىر تور زىننەتتى ئۈچۈن ئىككى قاتار ئانار سۈرەتلىرىنى قويدى. ⁴³ ئۇ ھەم ئون داس تەگلىكى بىلەن داس تەگلىكىنىڭ تۆپىسىدىكى ئون داسنى تەييارلاپ، ⁴⁴ مىس كۆلىنى ياساپ، بۇ مىس كۆلىنىڭ تېگىدىكى ئون ئىككى ئۆيىنى ئېتىپ، ⁴⁵ قازانلار، گۈرجەكلەر ۋە قاچىلارنىمۇ تەييار قىلدى. ⁴⁶ خىرام خۇداۋەندىنىڭ بەيتى ئۈچۈن سۇلايمان پادشاھقا ئەتكەن ھەممە نەرسىلەر پارقىرايدىغان مىستىن ئىدى. پادشاھ ئىئوردانىنىڭ تۈزلەڭلىكىدە سۈككوت بىلەن زارتاننىڭ ئوتتۇرىسىدا بۇنىڭ ھەممىسىنى لايدىن ئېتىلگەن قېلىپلاردا قويدۇرغانىدى. ⁴⁷ بۇ نەرسىلەر ناھايىتى تولا بولغىنى ئۈچۈن سۇلايمان ئۇلارنى تارتماي قويدۇردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مىسنىڭ ۋەزنى مەلۇم بولمىدى.

⁴⁸ سۇلايمان خۇداۋەندىنىڭ بەيتىگە لازىم بولىدىغان ھەممە نەرسىلەرنى قىلدى، يەنى ئالتۇن

قۇربانگاھنى تەقدىم نانىلىرىنى قويدىغان ئالتۇن جوزىنى،⁴⁹ ساپ ئالتۇندىن بولغان شامدانلارنى ئەتكۈزۈپ، بەشنى ئوڭ يېنىدا ۋە بەشنى چەپ يېنىدا ئىلھامگاھنىڭ ئالدىدا قويدى. ئۇ گۈل سۈرەتلىرىنى، چىراغلارنى ۋە چىراغ قىسقاچلىرىنى ھەم ئاندا سالىدى.⁵⁰ ئۇ پىيالە بىلەن پىچاقلارنى، قاچا بىلەن تەخسىلەرنى ۋە ساپ ئالتۇندىن بولغان ئىسرىقدا نلارنى قىلدۇرۇپ، ئىچكىرىكى ئۆيىنىڭ، يەنى ھەممىدىن مۇقەددەس-خانىنىڭ ئىشىكلەرنى قىلدۇرۇپ، ئىچكىرىكى ئۆيىنىڭ، يەنى ھەممىدىن مۇقەددەس-خانىنىڭ ئىشىكلىرىنىڭ ئالتۇن گىرەلىرىنى ۋە بەيتىنىڭ مۇقەددەس-خانىسىنىڭ گىرەلىرىنى ئەتكۈزدى.

⁵¹ سۇلايمان پادشاھ خۇداۋەندىنىڭ بەيتى ئۈچۈن قىلدۇرغان ھەممە ئىش تەييار بولغاندا سۇلايمان ئاتىسى داۋۇد خۇداۋەندىگە مۇقەددەس قىلغان كۈمۈش بىلەن ئالتۇن ۋە قاچىلارنى كەلتۈرۈپ، خۇداۋەندىنىڭ بەيتىنىڭ خەزىنىسىگە سالىدى.

سۇلايمان خۇداۋەندىنىڭ بەيتىنى خۇداغا ئاتايدۇ

8¹ ئاندىن كېيىن سۇلايمان ئۆزى ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى ۋە ھەممە قەبىلىلەرنىڭ باشلىرىنى، يەنى بەنى-ئىسرائىلنىڭ خاندانلىرىنىڭ چوڭلىرىنى قىچقارتىپ، خۇداۋەندىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى داۋۇدنىڭ شەھىرى سى'وندىن ئېلىپ چىققان ئۈچۈن يېرۇسالېمغا سۇلايمان پادشاھنىڭ قېشىغا جەم بولسۇن دەپ يىغدۇردى.² بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم ئايدا، يەنى يەتتىنچى ئاينىڭ ھېيتىدا سۇلايمان پادشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ يىغىلدى.³ ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى كەلگەندە كاھىنلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈردى.⁴ ئۇلار خۇداۋەندىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى جامائەتنىڭ چېدىرى بىلەن چېدىردىكى مۇقەددەس قاچىلارنى ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار بۇنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ چىقتى.⁵ سۇلايمان پادشاھ ئۆزى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا يىغىلغان ئىسرائىلنىڭ ھەممە جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، ئۇنداق تولا قوي بىلەن كالىنى قۇربانلىق قىلدىكى، تولىلىقى ئۈچۈن ھېچ سانىالمىدى.

⁶ كاھىنلار خۇداۋەندىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بەيتىنىڭ ئىلھامگاھىغا، يەنى ھەممىدىن مۇقەددەس-خانىغا ئېلىپ كىرىپ، كېرۋىلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ تېگىدىكى جايدا قويدى.⁷ چۈنكى كېرۋىلار ئەھدە ساندۇقى تۇرغان جايىنىڭ ئۈستىدە ئۆز قاناتلىرىنى يېپىپ تۇردى. شۇنداقكى، ئەھدە ساندۇقى بىلەن بالدۇقلىرىنىڭ ئۈستى كېرۋىلاردىن يېپىلغانىدى.⁸ بالدۇقلىرى بولسا ئۇنداق ئۇزۇن ئىدىكى، ئۇچلىرى ئىلھامگاھنىڭ ئالدىدىكى مۇقەددەس-خانىدىن كۆرۈنەتتى، لېكىن تاشقىرىدىن كۆرۈنمەيتتى.⁹ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىدە ئىككى تاش تاختىسىدىن باشقا نەرسە يوق ئىدى. بەنى-ئىسرائىل مىسىر يۇرتىدىن چىققاندىن كېيىن خۇداۋەندە ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىنغاندا مۇسا خورىپتا تۇرۇپ، ئۇلارنى ئاندا قويدى.

¹⁰ كاھىنلار مۇقەددەس خانىدىن چىققاندا بىر بۇلۇت خۇداۋەندىنىڭ بەيتىنى تولدۇردى. ¹¹ شۇنداقكى، كاھىنلار بۇلۇت سەۋەبىدىن تۇرۇپ قېلىپ، خىزمەت قىلالمىدى. چۈنكى خۇداۋەندىنىڭ بەيتى خۇداۋەندىنىڭ شان-شەرىپىدىن تولغانىدى. ¹² ئۇ ۋاقىت سۇلايمان ئېيتتى: «خۇداۋەندە سۆزلەپ: < مەن قاراڭغۇلۇقتا ماكان تۇتاي > دەپ ئېيتتى. ¹³ بۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئەمدى ساڭا بىر ئولتۇرىدىغان ئۆي ياسىدىمكى، ئاندا ئەبەدىگىچە ئولتۇرغايىسەن» دېدى. ¹⁴ ئاندىن پادشاھ بۇرۇلۇپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممە جامائىتىنى مۇبارەكلىسە، ئىسرائىلنىڭ ھەممە جامائىتى ئاندا ئۆرە تۇرۇپ تۇردى. ¹⁵ ئۇ ئېيتتىكى: «ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىگە ھەمدۇسانا بولسۇن. ئۆز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇدقا ۋەدە قىلغان ئىشنى ئۆز قولى بىلەن پۈتكۈزدى. ئۇ ئۆزى سۆز قىلىپ: ¹⁶ < مەن ئۆز قوۋمىم ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقارغان كۈندىن تارتىپ ئىسىم ئۈچۈن ئاندا بىر ئۆي ياساي دەپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ ئارىسىدا بىر شەھەرنى ئىلغىمىدىم، بەلكى قوۋمىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلغىلى داۋۇدنى ئىلغىدىم > دېگەندى. ¹⁷ ئەمما ئاتام داۋۇد: < ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىنىڭ ئىسمىغا بىر ئۆي ياساي > دەپ ئۆز كۆڭلىدە نىيەت قىلغانىدى. ¹⁸ لېكىن خۇداۋەندە ئاتام داۋۇدقا ئېيتتىكى: < مېنىڭ ئىسمىمغا بىر ئۆي ياسىغىلى نىيەت قىلغىنىڭدا كۆڭلۈڭنىڭ نىيىتى ياخشىدۇر. ¹⁹ ئەمما شۇ ئۆيىنى سەن ياسىمايسەن، بەلكى سېنىڭ پۇشتۇڭدىن چىقىدىغان ئۆز ئوغلۇڭ مېنىڭ ئىسمىمغا ئۆيىنى ياسايدۇ > دېگەندى. ²⁰ ئەمدى خۇداۋەندە ئۆز ۋەدىسىنى بەجا كەلتۈردى. مەن ئاتام داۋۇدنىڭ ئورنىدا قوپۇپ، خۇداۋەندە ۋەدە قىلغاندەك ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىنىڭ ئىسمىغا ئۆيىنى ياسىدىم. ²¹ ئاندا ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر جاينى راستلىدىم. خۇداۋەندە ئۇلارنى مىسىر يۇرتىدىن چىقارغاندا ئانا-بوۋىلىرىم بىلەن تۈزگەن ئەھدە تاختىلىرى ئۇ ساندۇقتا ساقلىنىدۇ» دېدى. ²² ئاندىن سۇلايمان ئىسرائىلنىڭ ھەممە جامائىتىنىڭ ھۇزۇرىدا خۇداۋەندىنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، قوللىرىنى ئاسمان تەرىپىگە كۆتۈرۈپ، ²³ ئېيتتىكى:

«ئەي ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە، خاھى يۇقىرىدا ئاسماندا، خاھى تۆۋەندە يەردە سەندەك تەڭرى بوقنۇر. ئۆز بەندىلىرىڭ پۈتۈن كۆڭۈللىرى بىلەن ئالدىڭدا يۈرسە، ئەھدە بىلەن مەرھەمەتنى ساقلايسەن. ²⁴ چۈنكى سەن ئۆز بەندەڭ ئاتام داۋۇدقا قىلغان ۋەدىنى بەجا كەلتۈردۈڭ، ئۆز ئاغزىڭ بىلەن ۋەدە قىلغىنىڭنى بۇ كۈندىكىدەك ئۆز قولۇڭ بىلەن پۈتكۈزدۈڭ. ²⁵ ئەي ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە، ئەمدى ئۆز بەندەڭ ئاتام داۋۇدقا قىلغان ۋەدەڭدە تۇرغىن. سەن ئۇنىڭغا: < ئەگەر بالىلىرىڭ ئۆز يولىنى ساقلاپ، سەن ئالدىمدا يۈرگەندەك ئۆز ئالدىمدا يۈرسە، ئىسرائىلنىڭ تەختىدە مېنىڭ ئالدىمدا ئولتۇرغىلى سېنىڭ ئەۋلادىڭدىن كىشى كەم قالمايدۇ > دەپ ئېيتتىڭ. ²⁶ ئەي ئىسرائىلنىڭ خۇدايى، سەن ئۆز بەندەڭ داۋۇدقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ راست چىقسۇن. ²⁷ لېكىن خۇدا ئۆزى بۇ ئالەمدە ئولتۇرامدۇ؟ مانا ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمانى سېنى سىغدۇرالمىدۇ. ئۇنداق بولسا، مەن ياسىغان ئۆي سېنى قانداق سىغدۇرالايدۇ. ²⁸ ئەمما ئەي

تەڭرىم خۇداۋەندە، ئۆز بەندەڭنىڭ دۇئا بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، بەندەڭ بۈگۈن ساڭا قىلغان تىلەكنى ئاڭلاپ، ²⁹ ئۆز كۆزلىرىڭنى بۇ ئۆي بىلەن جايىنىڭ تەرىپىگە كېچە-كۈندۈز ئوچۇق تۇتقايسىەن. ئۇنىڭ توغرىسىدا ئېيتقانسانكى: < مېنىڭ ئىسمىم ئاندا تۇرسۇن. شۇنداقكى، بەندەڭ بۇ جايدا قىلىدىغان دۇئانى ئاڭلىغايەن. ³⁰ بەندەڭ بىلەن قوۋمىڭ ئىسرائىل بۇ جايدا قىلىدىغان دۇئانى قۇلاق سېلىپ، سەن ئاسماندا ماكان تۇتقان جايىڭدىن ئاڭلىغىن. ئاڭلىغىنىڭدا ئۇلارنى كەچۈرگەيسەن.

³¹ بىرىكىم ئۆز ھەقىقىيەتسىزلىكىگە گۇناھ قىلىپ، ئۇنىڭغا: < ئانت ئىچسۇن > دەپ قەسەم قىلىش بۇيرۇلۇپ، بۇ ئۆيدە قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىدا قەسەم قىلسا، ³² سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، ئەمەل قىلىپ، ئۆز بەندىلىرىڭگە ئادالەت قىلىپ، گۇناھكارنى ھۆكۈم قىلىپ، ئۇنىڭ ئىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرۇپ، ئادىل كىشىگە ئۆز ئادالەتكە مۇۋاپىق ھەققىنى بەرگەيسەن. ³³ قوۋمىڭ ئىسرائىل ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن ئۇرۇلسا، لېكىن سېنىڭ تەرىپىڭگە يېنىپ، ئىسمىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، بۇ ئۆيدە ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، ³⁴ سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، ئۆز قوۋمىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بەرگەن يۇرتقا ياندۇرغايەن. ³⁵ ئۇلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان باغلىنىپ يامغۇر ياغمىسا، لېكىن ئۇلار بۇ يەردە ساڭا دۇئا قىلىپ ئىسمىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سەن ئۇلارنى تەڭلىككە سالغىنىڭدا ئۆز گۇناھىدىن يانسا، ³⁶ سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، بەندىلىرىڭنىڭ ۋە قوۋمىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارغا ماڭىدىغان ياخشى يولنى ئۆگىتىپ، ئۆز قوۋمىڭغا مىراس قىلىپ بەرگەن يۇرتىڭنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرغايەن.

³⁷ ئەگەر يۇرتتا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، زىرائەتتە چاۋىرىش ئاپىتى بولسا يا ئۇنىڭغا ھال چۈشسە، چېكەتكە يا كۆك قۇرت چۈشسە يا دۈشمەن ئۇلارنىڭ يۇرتىنىڭ شەھەرلىرىدە ئۇلارنى قىستىسا، ھەرىپمە بالا ياكى دەرد بولسا، ³⁸ بىرىكىم يا پۈتۈن قوۋمىڭ ئىسرائىل ھەرىپمە دۇئا يا ئىلتىجا قىلىپ، ئۇلارنىڭ ھەرىپى ئۆز كۆڭۈل دەردىنى بىلىپ، قوللىرىنى بۇ ئۆيىنىڭ تەرىپىگە سۇنسا، ³⁹ سەن ئاسماندىكى ماكانىڭدا ئاڭلاپ، ئۇلارنى كەچۈرۈپ، ئەمەل قىلىپ، كۆڭۈلنى بىلگەچ ھەرىپىگە ئۆز يوللىرىغا مۇۋاپىق ياندۇرغايەن، چۈنكى يالغۇز سەن ھەممە بەنى-ئادەمنىڭ كۆڭۈللىرىنى بىلىسەن. ⁴⁰ ئۇلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بەرگەن يۇرتلاردا ئولتۇرۇپ، ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقسۇن دەپ، شۇنداق قىلغايەن.

⁴¹ سېنىڭ قوۋمىڭ ئىسرائىل بولماي، بىگانە بولغان كىشى سېنىڭ ئىسمىڭ ئۈچۈن بىراق يۇرتتىن كەلسە، ⁴² سېنىڭ ئىسمىڭ توغرىسىدا ئىشىتىپ، قۇدرەت قولىڭ بىلەن ئۇزىتىلغان بىلىكىڭ توغرىسىدا ئاڭلىغانلارنىڭ بىرى كېلىپ، بۇ ئۆيىنىڭ تەرىپىگە يۈزلىنىپ دۇئا قىلسا، ⁴³ سەن ئاسماندا ئۆز ماكانىڭدا ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۇ بىگانە سەندىن تىلگىنىڭنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايەن. شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە خەلق ئۆز قوۋمىڭ ئىسرائىلدىك سېنىڭ ئىسمىڭنى تونۇپ، سەندىن قورقۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆيىنىڭ سېنىڭ ئىسمىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلگەي.

44 ئەگەر ئۆز قوۋمىڭ سەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن يولدا ئۆز دۈشمەنى بىلەن سوقۇشقىلى بېرىپ، سەن ئىلغىغان شەھەرگە قاراپ، مەن ئىسمىڭغا ياسىغان ئۆي تەرىپىگە يۈزلىنىپ خۇداۋەندىگە دۇئا قىلسا، 45 سەن ئاسماندا ئۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى ھىمايە قىلغايىسەن. 46 ئەگەر ئۇلار ساڭا گۇناھ قىلسا، - گۇناھ قىلمايدىغان كىشى يوق ئەمەسمۇ - سەن ئۇلارغا غەزەپلىنىپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرساڭ ۋە بۇلار ئۇلارنى ئەسىر قىلىپ، يىراق ياكى يېقىندىكى دۈشمەننىڭ يۇرتىغا ئېلىپ بارسا، 47 لېكىن ئۇلار ئەسىر بولغان يۇرتتا ئەقلىگە كېلىپ، توۋا قىلىپ، ئۆزى ئەسىر بولغان يۇرتتا ساڭا يالۋۇرۇپ: < بىز گۇناھ قىلىپ ناتوغرا بولۇپ يامانلىق قىلدۇق دەپ، 48 ئۇلارنى ئەسىر قىلغان دۈشمەنلەرنىڭ يۇرتىدا پۈتۈن كۆڭلىدىن ۋە پۈتۈن جېنىدىن سېنىڭ تەرىپىڭگە يېنىپ سەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا بەرگەن يۇرتنىڭ تەرىپىگە تىكىلىپ سەن ئىلغىغان شەھەرنىڭ تەرىپىگە قاراپ، سېنىڭ ئىسمىڭغا ياسىغان ئۆيىنىڭ تەرىپىگە يۈزلىنىپ، ساڭا دۇئا قىلسا، 49 سەن ئاسماندا ئۆز ماكانىڭدا ئۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى ھىمايە قىلىپ، 50 ئۆز قوۋمىڭنىڭ ساڭا قىلغان گۇناھى بىلەن ساڭا قىلغان ھەممە ئىسيانچىلىقىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارغا رەھىم قىلسۇن دەپ، ئۇلارنى ئەسىر قىلغانلارنىڭ ئالدىدا رەھىم تاپتۇرغايىسەن. 51 سەن ئۆزۈڭ تۆمۈر تونۇرىدەك بولغان مىسىردىن چىقارغان ئۆز قوۋمىڭ بىلەن ئۆز مىراسىڭ ئۇلار ئەمەسمۇ؟

52 سېنىڭ كۆزلىرىڭ ئۆز بەندەڭنىڭ يالۋۇرۇشىغا قاراپ، ئۆز قوۋمىڭنىڭ ئىلتىجا قىلىشىغا ئوچۇق بولغاي. شۇنداقكى، ھەرىنمە سەندىن تىلىسە، ئۇلارغا قۇلاق سالغايىسەن. 53 چۈنكى سەن ئۆزۈڭگە مىراس بولماق ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى ھەممە تائىپىلەرنىڭ ئارىسىدىن ئۇلارنى ئىلغىدىڭ. ئەي رەب خۇداۋەندە، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىردىن چىقارغىنىڭدا ئۆز بەندەڭ مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئېيتقىنىڭدەك قىلدىڭ» دېدى.

54 سۇلايمان خۇداۋەندىگە شۇ دۇئا بىلەن تەلەپنى قىلىپ بولغاندا قوللىرىنى ئاسمان تەرىپىگە كۆتۈرۈپ، خۇداۋەندىنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدىكى تىز پۈكۈپ تۇرغان يېرىدىن قويۇپ، 55 ئۆرە تۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممە جامائىتىنى ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن مۇبارەكلەپ ئېيتتىكى:

56 «ئۆز ۋەدىسىگە مۇۋاپىق قوۋمى ئىسرائىلغا ئارام بەرگەن خۇداۋەندىگە ھەمدۇسانا بولسۇن. ئۇ ئۆز بەندىسى مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن قىلغان ھەممە ياخشى ۋەدىلىرىنىڭ ھېچبىر سۆزى يەرگە چۈشمىدى. 57 تەڭرىمىز خۇداۋەندە ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بولغاندەك بىز بىلەن بولغاي. ئۇ بىزنى تاشلىماي ياكى بىزنى رەت قىلمىسۇن. 58 بىز ئۇنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ، ئۆزى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بەرگەن ئەمىر بىلەن قانۇن ۋە ئەھكاملىرىنى تۇتقۇدەك بىزنىڭ كۆڭۈللىرىمىزنى ئۆزىگە مايىل قىلغاي. 59 مەن خۇداۋەندىنىڭ ھۇزۇرىدا قىلغان دۇئايىمنىڭ سۆزلىرى كېچە-كۈندۈز تەڭرىمىز خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا بولغايكى ھەر كۈننىڭ ھاجىتىگە قاراپ، ئۆز بەندىسىگە ئادالەت قىلىپ،

قوۋمى ئىسرائىلغا ھەققىنى ئالدۇرۇپ بەرگەي. ⁶⁰ يەر يۈزىدىكى ھەممە تائىپىلەر بولسا: < خۇداۋەندە ئۆزى خۇدادۇر ۋە ئۇنىڭدىن باشقىسى يوقتۇر > دەپ بىلگەي. ⁶¹ بۇ كۈن قىلغىنىڭلارغا ئوخشاش ئۇنىڭ قانۇنلىرىغا مۇۋاپىق يۈرۈپ، ئەمىرلىرىنى تۇتمىقىڭلار ئۈچۈن كۆڭۈللىرىڭلار تەڭرىمىز خۇداۋەندىگە ئىتائەتلىك بولغاي» دېدى.

⁶² پادشاھ پۈتۈن ئىسرائىل بىلەن بىللە خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى ئۆتكۈزدى. ⁶³ سۇلايمان خۇداۋەندىگە شۈكۈر قۇربانلىقىنى كەلتۈرگىنىدە يىگىرمە ئىككى ماڭا كالا ۋە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوي قۇربانلىق قىلدى. پادشاھ بىلەن ھەممە بەنى-ئىسرائىل شۇنداق قىلىپ خۇداۋەندىنىڭ بەيىتىنى مۇقەددەس قىلدى.

⁶⁴ ئۇ كۈندە پادشاھ خۇداۋەندىنىڭ بەيىتىنىڭ ئالدىدىكى ھويلىنىڭ ئوتتۇرا يېرىنى مۇقەددەس قىلىپ، ئاندا كۆيدۈرىدىغان قۇربانلىقلىرى بىلەن ھەدىيە قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈپ، شۈكۈر قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغ پارچىلىرىنى قۇربانلىق قىلدى. چۈنكى خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا تۇرغان مىس قۇربانگاھى كۆيدۈرىدىغان قۇربانلىقلىرى، ھەدىيە قۇربانلىقلىرى ۋە شۈكۈر قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغ پارچىلىرىنى پاتقۇزغىلى كىچىك كەلدى.

⁶⁵ شۇ تەرىقىدە سۇلايمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خاماتقا كىرىدىغان يولدىن تارتىپ مىسىرنىڭ جىلغىسىغىچە بار يەرلەردىن كەلگەن چوڭ بىر جامائەت تەڭرىمىز خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا يەتتە كۈن ۋە يەنە يەتتە كۈن، جەمئىي ئون تۆت كۈنگىچىلىك ھېيت قىلدى. ⁶⁶ سەككىزىنچى كۈندە خەلقنى كەتكىلى قويدى. قويسا، ئۇلار پادشاھنى ئالقاپ، خۇداۋەندە ئۆز بەندىسى داۋۇدقا ۋە قوۋمى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقى ئۈچۈن خۇش بولۇپ ئۆز ئۆيلىرىگە يېنىپ كەتتى.

خۇداۋەندە ئىككىنچى مەرتىۋە سۇلايمانغا كۆرۈنىدۇ

9 ¹ سۇلايمان خۇداۋەندىنىڭ بەيىتى بىلەن پادشاھنىڭ ئوردىسىنى ياساپ بولۇپ، ئۆزى خاھىش قىلىپ ياسىغىلى ئارزۇ قىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى پۈتكۈزۈپ بولغاندا، ² خۇداۋەندە سۇلايمانغا گىبىيوندا كۆرۈنگەندەك ئەمدى ئىككىنچى مەرتىۋە ئۇنىڭغا كۆرۈندى. ³ خۇداۋەندە ئۇنىڭغا ھېيتتىكى: «سەن مېنىڭ ئالدىمدا قىلغان دۇئا بىلەن يالۋۇرۇشۇڭنى ئاڭلىدىم. مېنىڭ ئىسمىم ئاندا ئەبەدىگىچە بولسۇن دەپ، سەن ماڭا ياسىغان ئۆيىنى مۇقەددەس قىلدىم. مېنىڭ كۆزلىرىم بىلەن كۆڭلۈم ئاندا ھەمىشە بولغاي. ⁴ ئەگەر سەن ئاتالغۇ داۋۇدنىڭ ئالدىمدا ساپ كۆڭۈل ۋە راست نىيەت بىلەن يۈرگىنىدەك يۈرۈپ، ساڭا بۇيرۇغىمنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىپ، قانۇن بىلەن ئەھكاملىرىمنى تۇتساڭ، ⁵ مەن ئاتالغۇ داۋۇدقا ۋەدە قىلىپ: <ئىسرائىلنىڭ تەختىدە سېنىڭ ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرىدىغان كىشى كەم قالمايدۇ> دەپ ھېيتقىنىمدەك ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سېنىڭ پادشاھلىق تەختىڭنى ئەبەدىگىچە مۇقىم قىلىمەن.

⁶ لېكىن ئۆزۈڭلار ياكى بالىلىرىڭلار مەندىن يېنىپ، مەن سىلەرگە بۇيرۇغان ئەمىر بىلەن قانۇنلىرىمنى تۇتماي، بەلكى بېرىپ، باشقا تەڭرىلەرگە تېۋىنىپ، ئۇلارغا سەجدە قىلساڭلار،
⁷ مەن ئىسرائىلنى ئۇلارغا بەرگەن يۇرتتىن كېسىپ چىقىرىپ، ئۆز ئىسمىمغا مۇقەددەس قىلغان بۇ ئۆيىنى يۈزۈمدىن تاشلايمەن. شۇنداقكى، ئىسرائىل ھەممە تائىپىلەرنىڭ ئارىسىدا بىر تەمسىل ۋە بىر مەسخىرە بولىدۇ. ⁸ بۇ ئۇلۇغ بەيتىمۇ بىر ئىبىرەت بولىدۇ. ھەركىم ئۇنىڭدىن ئۆتسە، ھەيران بولۇپ ئىسقىرتىدۇ. < خۇداۋەندە بۇ يۇرت بىلەن بۇ ئۆيگە نېمىشقا مۇنداق قىلدى؟ > دەپ سورىسا، ⁹ جاۋاب بېرىپ: < ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنى مىسىر يۇرتىدىن چىقارغان تەڭرىسى خۇداۋەندىنى تاشلاپ، ئۆزىگە باشقا تەڭرىلەرنى تۇتۇپ، ئۇلارغا باش ئېگىپ، ئىبادەت قىلغىنى ئۈچۈن خۇداۋەندە بۇ ھەممە يامانلىقنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كەلتۈردى > دەپ ئېيتىدۇ».

تاشقى ئىشلار ۋە قۇرۇلۇشلار

¹⁰ يىگىرمە يىل ئۆتۈپ بولۇپ، سۇلايمان ئۇ ئىككى ئۆيىنى، يەنى خۇداۋەندىنىڭ بەيتى بىلەن پادشاھلىق ئوردىسىنى ياساپ بولغاندىن كېيىن، ¹¹ سۇلايمان پادشاھ ئۆزىگە كېدىر ياغىچىدىن، قارىغاي ياغىچىدىن ۋە ئالتۇندىن قانچە سورىغان بولسا، ئۇنىڭغا يەتكۈزۈپ بەرگەن تىرنىڭ پادشاھى خىرامغا گالىيەدە يىگىرمە شەھەرنى بەردى. ¹² لېكىن خىرام تىردىن چىقىپ، سۇلايمان ئۇنىڭغا بەرگەن شەھەرلەرنى كۆرگەندە ئۇنىڭغا ياخشى كۆرۈنمىدى. ¹³ ئۇ ئېيتتى: «ئەي بۇرادىرىم، سەن ماڭا بەرگەن بۇ شەھەرلەر قانداق شەھەرلەردۇر» دەپ ئۇلارنى كابدۇلنىڭ يۇرتى دەپ ئاتىدى. ئۇلار بۇ كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. ¹⁴ لېكىن خىرام ئۆزى پادشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇننى ئەۋەتتى.

¹⁵ سۇلايمان پادشاھ خۇداۋەندىنىڭ بەيتى، ئۆز ئوردىسى، مىللو، پېرۇسالىمنىڭ سېپىلىنى، خارور، مەگىددو ۋە گېزەرنى ياسىماق ئۈچۈن ئىشلىگۈچىلەرنى ھاشارغا تۇتاتتى. ¹⁶ مىسىرنىڭ پادشاھى فىرەۋن چىقىپ، گېزەرنى ئېلىپ، ئوتتا كۆيدۈرۈپ، شەھەردە ئولتۇرغان قانا ئانىيلارنى ئۆلتۈرۈپ، شەھەرنى سۇلايماننىڭ خوتۇنى بولغان قىزغا سوۋغا قىلىپ بەرگەندى. ¹⁷ سۇلايمان گېزەر بىلەن تۆۋەنكى بەيت-خوروننى يەنە بىنا قىلىپ، ¹⁸ باياۋان يۇرتىدىكى بائالات بىلەن تادموننىمۇ يېڭىدىن ياسىدى. ¹⁹ شۇنداقلا ھەممە سۇلايماننىڭ ئامبار شەھەرلىرى بىلەن ھارۇنلار ئۈچۈن تەيىنلەنگەن شەھەرلەرنى ياساپ، ئاتلىقلارنىڭ شەھەرلىرىنى بىنا قىلىپ، سۇلايمان پېرۇسالىمدا، لىۋاندا ۋە ئۆز مەملىكىتىنىڭ ھەر يېرىدە خالىغىنىنىمۇ ياسىدى.

²⁰ ئامورىيلار، خىتتىيلار، پېرىزىيىلەر، خىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن قالغانلار، يەنى بەنى-ئىسرائىلدىن بولمىغان ھەممىسى ھاشارغا تۇتۇلدى. ²¹ سۇلايمان ئۇلارنى، يەنى بەنى-ئىسرائىل تامامەن يوقىتىلمىغان تائىپىلەرنىڭ يۇرتتا قالغان ئەۋلادلىرىنى ھاشارغا تۇتۇپ، قۇللۇققا سالىدى. ئۇلار بۇ كۈنگىچە شۇنداق تۇرۇ. ²² لېكىن بەنى-ئىسرائىلدىن سۇلايمان ھېچكىمنى قۇل قىلماي، بەلكى ئۇلارنى ئەسكەر، خىزمەتكار، ئەمىر، پالۋان ۋە ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ

سەردارلىرى قىلدى. ²³ سۇلايماننىڭ ئىشلىرىنى قىلغان خەلقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان چوڭ سەردارلىرى بەش يۈز ئەللىك ئىدى.

²⁴ لېكىن فىرەۋننىڭ قىزى بولسا داۋۇدنىڭ شەھىرىدىن كۆچۈپ، ئۆزىگە ياسالغان ئۆيدە ئولتۇردى. ئاندىن كېيىن سۇلايمان مىللو قەلئەسىنى ياسىدى.

²⁵ سۇلايمان خۇداۋەندىگە ياسىغان قۇربانگاھتا يىلدا ئۈچ مەرتىۋە كۆيدۈرىدىغان قۇربانلىق بىلەن شۈكۈر قۇربانلىقىنى قۇربانلىق قىلىپ، خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا خۇشۇي ئىسرىق ياندۇردى. شۇ تەرىقىدە بەيتىنى ياساپ تەييار قىلدى.

²⁶ سۇلايمان پادشاھ ئەسىيون-گېبەردە كېمىلەر ياسىدى. ئۇ يەر بولسا ئېدوم يۇرتىدا قىزىل دېڭىزنىڭ كانارىدىكى ئەيلوتنىڭ يېنىدا ئىدى. ²⁷ خىرام ئۆز خىزمىتىدە بولغان، يەنى دېڭىزچىلىقنى ئوبدان بىلىدىغان كېمىچىلەرنى سۇلايماننىڭ ئادەملىرىگە قوشۇپ كېمىلەرگە سالىدى. ²⁸ ئۇلار ئوفىرغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تۆت يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇننى ئېلىپ كېلىپ سۇلايمان پادشاھقا كەلتۈردى.

شېبانىڭ مەلىكىسى سۇلايماننىڭ قېشىغا كېلىدۇ

10

¹ شېبانىڭ مەلىكىسى بولسا سۇلايماننىڭ شۆھرىتىنى ئىشەنچ، ئۇنىڭ خۇداۋەندىنىڭ ئىسمى ئۈچۈن نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا، ئۇنى مۇشكۈل سوئاللار بىلەن سىنىغىلى چىقىپ، ² خۇشۇي دورا-دەرمەك، ناھايىتى تولا ئالتۇن ۋە قىممەت باھا تاشلار يۈكلەنگەن تۆگىلەرنى ئالغاچ تولا چوڭ دەبدەبە بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى. سۇلايماننىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۆز كۆڭلىدە بولغان ھەرقانداق نەرسە توغرىسىدىن ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. ³ لېكىن سۇلايمان ئۇنىڭغا ھەممە سوئاللىرىنىڭ ئۇچۇرىنى بەردى. ھېچنېمە پادشاھقا يوشۇرۇن ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى.

⁴ شېبانىڭ مەلىكىسى سۇلايماننىڭ ھېكىمىتىگە، ياسىغان ئۆيىگە، ⁵ داستىخىندىكى تاامغا بېقىپ، قۇللىرىنىڭ ھازىر بولۇپ ئولتۇرۇپ، خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ قېشىدا تۇرغىنىغا قاراپ، كىيگەن كىملىرىگە نەزەر سېلىپ، ئۇنىڭ ساقىيلىرىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ خۇداۋەندىنىڭ بەيتىگە كەلتۈرگەن قۇربانلىقلىرىغا قارىغاندا گاڭگىراپ قېلىپ، ⁶ پادشاھقا ئېيتتىكى: «مەن ئۆز يۇرتۇدا سېنىڭ ئىشلىرىڭ بىلەن ھېكىمىتنىڭ توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست چىقتى. ⁷ مەن كېلىپ، ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە خەۋەرگە ئىشەنمىدىم. ئەمما مانا يېرىمۇ ماڭا ئېيتىلمىغان ئىكەن. سېنىڭ ھېكىمەت بىلەن دۆلىتىڭ مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە چىقتى. ⁸ سېنىڭ ئادەملىرىڭ خۇش-بەختلىك بولۇپ، ھەمىشە سېنىڭدە ئالدىڭدا تۇرۇپ، ھېكىمىتىڭنى ئاڭلايدىغان خىزمەتكارلىرىڭ خۇش-بەختلىكتۇر. ⁹ سېنى خۇش كۆرۈپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان تەڭرىڭ خۇداۋەندىگە ھەمدۇسانا بولسۇن. دەرۋەقە

خۇداۋەندە ئىسرائىلنى ئەبەدىگىچە دوست تۇتقىنى ئۈچۈن سېنى ھۆكۈم ۋە ئادالەت قىلغىلى پادشاھ قىلىپ قويۇپتۇ!» دېدى. ¹⁰ ئۇ ئۆزى پادشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ناھايىتى تولا خۇشبۇي دورا-دەرمەك ۋە قىممەت باھا تاشلارنى بەردى. شېبانىڭ مەلىكىسى سۇلايمان پادشاھقا ئۇنداق تولا خۇشبۇي دورا-دەرمەكلەر بەردىكى، ئاندىن كېيىن شۇنچىلىك كەلتۈرۈلگەن ئەمەس.

¹¹ خىراننىڭ كېمىلىرى ئوفىردىن ئالتۇن ئېلىپ كەلگەندە ئوفىردىن ناھايىتى تولا سەندەل ياغىچى بىلەن قىممەت باھا تاشلارنى ھەم ئېلىپ كەلدى. ¹² پادشاھ سەندەل ياغىچىدىن خۇداۋەندىنىڭ بەيتىنىڭ ۋە پادشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ ئەسۋابلىرىنى ياساپ، ھەم شېئىر ئوقۇغۇچىلار ئۈچۈن چاڭ بىلەن ساتارلارنى بۇنىڭدىن ئەتتى. ئۇنداق تولا سەندەل ياغىچى ئۇ ۋاقىتتىن كېيىن بۇ ۋاقىتقىچە، خاھى كەلتۈرۈلمەي، خاھى كۆرۈنمىدى.

¹³ سۇلايمان پادشاھ شېبانىڭ مەلىكىسىگە ھەر نە خالاپ سورىغىنىنى بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە ئۆز شاھانە ساخاۋىتىدىن باشقىنى ھەم بەردى. ئاندىن كېيىن ئۇ ئۆزى خىزمەتكارلىرى بىلەن ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتتى.

سۇلايماننىڭ بايلىقلىرى

¹⁴ سۇلايمانغا ھەر يىل كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ۋەزنى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. ¹⁵ شۇنىڭدىن باشقا تىجارەت قىلغۇچىلاردىن، سودىگەرلەرنىڭ تىجارىتىدىن، ھەممە ئەرەب پادشاھلىرىدىن ۋە يۇرتنىڭ ۋالىيلىرىدىن ھەم ئالتۇن كەلتۈرۈلەتتى.

¹⁶ سۇلايمان پادشاھ ئالتۇندىن ئىككى يۈز چوڭ سىپارنى سوقتۇردى. ھەر سىپارغا ئالتە يۈز شېقەل ئالتۇن كەتتى. ¹⁷ ئۇ ھەم ئۈچ يۈز كىچىكرەك سىپارنى سوقتۇرۇپ، ھەر سىپارغا ئۈچ مىنا ئالتۇن ئىشلەتتى. پادشاھ سىپارلارنى لىۋان جاڭگىلىنىڭ ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە ئېسىپ قويدى.

¹⁸ ئاندىن پادشاھ پىل چىشىدىن بىر چوڭ تەختنى ياساپ، ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. ¹⁹ تەختنىڭ ئالتە پەللىلىك پەلەمپەي بار ئىدى. تەختنىڭ يۆلەنگۈسى ئۆزى تۆپىسىدىن يۇمىلاق بولۇپ، ئولتۇرىدىغان جايىنىڭ ئىككى يېنىدا قول قويغۇسى بولۇپ، ھەر بىر قول قويغۇسىنىڭ يېنىدا بىردىن شىرنىڭ ئويۇلغان سۈرىتى بار ئىدى. ²⁰ ئالتە پەللىنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئىككى تەرىپىدە بىردىن ئون ئىككى شىرنىڭ ئويۇلغان سۈرىتى بار ئىدى. ئۇنداق نەرسە باشقا بىر مەملىكەتتە ياسالغان ئەمەس ئىدى.

²¹ سۇلايمان پادشاھنىڭ ئىچىدىن پىيالىلىرىنىڭ ھەممىسى ئالتۇندىن ئىدى. لىۋان جاڭگىلىنىڭ ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيىنىڭ قاقچىلىرى ساپ ئالتۇندىن بولۇپ، ھېچبىرى كۈمۈشتىن ئەمەس ئىدى. كۈمۈش سۇلايماننىڭ ۋاقتىدا ھېچنېمىدەك سانالمايتتى. ²² خىراننىڭ كېمىلىرىگە ياندىشىپ، پادشاھنىڭ ئۆز تارشىش كېمىلىرى دېڭىزدا يۈرەتتى.

ئۈچ يىلدا بىر مەرتىۋە شۇ تارشىش كېمىلىرى يېنىپ كېلىپ، ئالتۇن، كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە توزلارنى كەلتۈرەتتى. ²³ سۇلايمان پادشاھ دۆلەت بىلەن ھېكمەتتە يەر يۈزىدىكى ھەممە پادشاھلاردىن ئاشتاتتى. ²⁴ خۇدا سۇلايماننىڭ كۆڭلىگە سالغان ھېكمەتنى ئاڭلىماق ئۈچۈن ھەممە-ھەممە يەرلىرىدىن كىشىلەر ئۇنىڭ قېشىغا كېلەتتى. ²⁵ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز تارتۇقىنى، يەنى كۈمۈش قاچىلىرى، ئالتۇن قاچىلىرى، كىيىملەر، ياراغلار، خۇشبۇي دورا-دەرمەكلەر، ئاتلار ۋە قېچىرلار ئېلىپ كېلەتتى. يىلدىن يىلغا شۇنداق قىلاتتى. ²⁶ سۇلايمان ھارۋىلار ۋە ئاتلىقلار يىغدۇرۇپ قويدى. ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز ھارۋا بىلەن ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق بار ئىدى. بۇلارنى ھەم ھارۋىلار ئۈچۈن تەيىنلىگەن شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدا پادشاھنىڭ قېشىدا قويدى.

²⁷ پادشاھ ئۇنداق قىلىدىكى، كۈمۈش يېرۇسالېمدا تاش بىلەن باراۋەر سانىلىپ، كېدىر ياغىچى پەس تۈزلەڭلىكلەردە نۇرغۇن بولغان ئۈجمە ياغىچى بىلەن باراۋەر سانالدى. ²⁸ سۇلايمان ئالغان ئاتلار مىسىردىن ۋە كەۋەدىن كەلتۈرۈلگەنىدى. پادشاھنىڭ سودىگەرلىرى ئۇلارنى كەۋەدىن توختىتىلغان باھاغا ئالاتتى. ²⁹ مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن ھەر ھارۋىنىڭ باھاسى ئالتە يۈز شېقەل كۈمۈش بولۇپ، ھەربىر ئاتنىڭ باھاسى بىر يۈز ئەللىك شېقەل كۈمۈش ئىدى. شۇنداق ھەم خىتتىيلارنىڭ ھەممە پادشاھلىرىغا ۋە ئارام پادشاھلىرىغا ئۇ سودىگەرلەرنىڭ قولى بىلەن ئات ھارۋىلار كەلتۈرۈلدى.

سۇلايماننىڭ بۇتپەرەسلىقى چۈشۈشى

11 ¹ لېكىن سۇلايمان پادشاھ فرەۋننىڭ قىزىدىن باشقا تولا بىگانە خوتۇنلارنى دوست تۇتۇپ، مۇئابىيلاردىن، ئامونىيلاردىن، ئېدومىيلاردىن، سىدونىيلاردىن ۋە خىتتىيلاردىن خوتۇنلار ئېلىپ دوست تۇتاتتى. ² خۇداۋەندە بۇ تائىپىلەر توغرىسىدىن بەنى-ئىسرائىلغا: «سېلەر ئۇلارنىڭكىگە كىرمەڭلار، ئۇلارمۇ سېلەرنىڭكىگە كىرمىسۇن. چۈنكى شەكسىز سېلەرنى ئازدۇرۇپ، كۆڭۈللىرىڭلارنى ئۆز تەڭرىلىرىگە مايىل قىلىدۇ» دېگەنىدى. شۇ تائىپىلەردىن سۇلايمان خوتۇنلار ئېلىپ، مۇھەببەتتە ئۇلارغا مايىل ئىدى. ³ ئۇنىڭ يەتتە يۈز خوتۇنى، يەنى شاھزادىخاننى بولۇپ، ئۈچ يۈز كېنىزىكى بار ئىدى. ئەمما بۇ خوتۇنلىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئازدۇردى. ⁴ سۇلايمان قېرىغاندا خوتۇنلىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى باشقا تەڭرىلەرگە مايىل قىلدۇردى. شۇنداقكى، ئۇنىڭ كۆڭلى ئاتىسى داۋۇدنىڭ كۆڭلىدەك ئۆز تەڭرىسى خۇداۋەندىنىڭ تەرىپىگە مايىل بولمىدى. ⁵ بۇنىڭ ئۈچۈن سۇلايمان سىدونىيلارنىڭ ئايال مەبۇدى ئاشتاروتقا ئەگىشىپ، ئامونىيلارنىڭ يىرگىنچى مىلكومنىڭ كەينىدىن باردى. ⁶ شۇنداق قىلىپ، سۇلايمان ئۆزى خۇداۋەندە يامان كۆرگەننى قىلىپ، ئاتىسى داۋۇدتكە خۇداۋەندىگە پۈتۈن كۆڭۈل بىلەن ئەگەشمىدى. ⁷ ئاندىن سۇلايمان يېرۇسالېمنىڭ ئۆتۈرىدىكى تاغنىڭ ئۈستىدە

موئابىلارنىڭ يىرگىنچى بولغان كېموشقا بىر قۇربانلىق ئېگىزلىكىنى سېلىپ، بەنى-ئامموننىڭ يىرگىنچى بولغان مولوخقىمۇ بىرىنى ياساپ سېلىپ،⁸ شۇنىڭغا ئوخشاش ھەممە بىگانە خوتۇنلىرىغا ھەم قىلدى. بۇلار بولسا ئۆز تەڭرىلىرىگە خۇشبۇي ئىسىرىق ياندۇرۇپ، قۇربانلىق قىلاتتى.

⁹ ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە سۇلايمانغا ئۆزىنى ئىككى مەرتىۋە ئاشكارا قىلغان بولسىمۇ، بۇ ئۆزى ئۆز كۆڭلىنى ئۇنىڭدىن ياندۇردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇداۋەندىنىڭ غەزىپى ئۇنىڭغا كەلدى.¹⁰ خۇداۋەندە ھەم بۇ ئىشلار توغرىسىدىن ئۇنىڭغا: «باشقا تەڭرىلەرگە ئەگەشمىگەن» دەپ ئەمىر بەرگەندى. لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىنى تۇتمىغانىدى.¹¹ ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇداۋەندە سۇلايمانغا ئېيتتىكى: «سەن شۇنداق بولۇپ، مەن ساڭا بەرگەن ئەھدە بىلەن قانۇنلىرىمنى تۇتمىغىنىڭ ئۈچۈن شەكسىز پادشاھلىقىنى سەندىن تارتىپ، خىزمەتكارىڭغا بېرىمەن.¹² لېكىن ئاتاڭ داۋۇدنىڭ خاتىرىسىنى قىلىپ، ئۆز ۋاقتىڭدا قىلمايمەن، ئەمما ئوغلۇڭنىڭ قولىدىن ئۇنى تارتىمەن.¹³ لېكىن پۈتۈن مەملىكەتنى ئۇنىڭدىن تارتىمەن، بەلكى داۋۇدنىڭ خاتىرىسىنى قىلىپ، ئۆزۈم ئىلغىغان يېرۇسالېم ئۈچۈن سېنىڭ ئوغلۇڭغا بىر قەبىلىنى بېرىمەن» دېدى.

سۇلايماننىڭ دۈشمەنلىرى

¹⁴ ئەمما خۇداۋەندە سۇلايمانغا قارشى بىر دۈشمەننى، يەنى ئېدومىي ھادادنى قوپۇردى. ئۇ كىشى ئېدومنىڭ پادشاھىنىڭ نەسلىدىن ئىدى.¹⁵ داۋۇد ئېدومىيلار بىلەن جەڭ قىلغان ۋاقتىدا قوشۇننىڭ سەردارى يوتاب ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى كۆمۈپ قويغىلى چىقىپ، ئېدومنىڭ ھەممە ئەر كىشىلىرىنى يوقاتتى.¹⁶ ئېدومدىكى ھەممە ئەر كىشىلەرنى يوقاتقۇچە يوتاب بىلەن ھەممە ئىسرائىل ئاندا ئالتە ئاي قالدى.¹⁷ ئۇ ۋاقت ھاداد بىلەن ئاتىسىنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان بىرنەچچە ئېدومىي كىشىلەر قېچىپ، مىسىرغا باردى. ھاداد ئۇ ۋاقىتتا كىچىك بالا ئىدى.¹⁸ ئۇلار مىدىياندىن چىقىپ پارانغا كېلىپ، پاراندىن ئۆزى ئادەملەر ئېلىپ مىسىرغا كېلىپ، مىسىرنىڭ پادشاھى فرەۋننىڭ قېشىغا كىردى. شۇ ئۆزى ئۇنىڭغا بىر ئۆي بېرىپ، ئۇنىڭ رىسقىنى تەيىنلەپ زېمىن سوۋغات قىلىپ قويدى.¹⁹ ھاداد فرەۋننىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقاچ بۇ ئۆزى خوتۇننىڭ ھەمىشىرىسىنى، يەنى تاخپەنەس مەلىكىنىڭ ھەمىشىرىسىنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى.²⁰ تاخپەنەسنىڭ ھەمىشىرىسى ئۇنىڭغا ئوغلى گېنۇباتنى تۇغۇپ بەردى. تاخپەنەس ئۆزى فرەۋننىڭ ئوردىسىدا ئۇنى ئەمچەكتىن ئايرىتتى. ئاندىن گېنۇبات فرەۋننىڭ ئۆيىدە فرەۋننىڭ ئوغللىرىنىڭ ئارىسىدا تۇراتتى.

²¹ ھاداد مىسىردا: «داۋۇد ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلاپ راھەت تېپىپ، قوشۇننىڭ سەردارى يوتابمۇ ئۆلدى» دەپ ئاڭلىغاندا ھاداد ئۆزى فرەۋنگە: «مېنى كېتىپ، ئۆز يۇرتۇمغا بارغىلى قويغىن» دەپ ئېيتتى.²² لېكىن فرەۋن ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مېنىڭ قېشىمدا ساڭا

نېمە كەم قالدېكى، ئۆز يۇرتۇڭغا بارغىلى خالايسەن؟» ئۇ جاۋاب بەردىكى: «ھېچ نەرسە كەم قالمىدى. ھەرقانداق بولسا، مېنى كەتكىلى قويغىن» دېدى.

²³ خۇدا سۇلايمانغا قارشى يەنە بىر دۈشمەننى قوزغاپ، ئۆز خوجىسى بولغان زوبانىڭ پادشاھى ھادادەزەردىن قېچىپ كەتكەن رەزون بەن-ئەليادا دېگەننىڭ ئۆزىنى قوپۇردى. ²⁴ داۋۇد زوبانىلارنى ئۆلتۈرگەندە رەزون بىر گۇرۇھنى يىغىپ، ئۇلارنىڭ سەردارى بولدى. ئاندىن كېيىن بۇلار دەمەشققە بېرىپ، ئاندا ئۆلتۈرۈپ، دەمەشققە سەلتەنەت قىلاتتى. ²⁵ رەزون سۇلايماننىڭ ھەممە كۈنلىرىدە ئىسرائىلنىڭ دۈشمەن بولۇپ، ھادادەتەك يامانلىق قىلىپ، ئىسرائىلنى يىرگىنچلىك كۆردى. بۇ ئۆزى ئاررام ئۈستىدە پادشاھ بولدى.

²⁶ سۇلايماننىڭ يەروبوئام دېگەن بىر خىزمەتكارى بار ئىدى. ئۇ ئۆزى زەرەدالىق ئەفرائىمىي نەباتنىڭ ئوغلى بولۇپ، ئۇنىڭ ئانىسى زەرۇئا دەپ ئاتىلىپ، تۇل ئىدى. يەروبوئام ئۆزى پادشاھقا قارشى قوپتى. ²⁷ ئۇنىڭ پادشاھقا قارشى قوپقىنىنىڭ سەۋەبى شۇ ئىدىكى، سۇلايمان مىللو قەلئەسىنى ياساپ، ئاتىسى داۋۇدنىڭ شەھىرىنىڭ خاراب يەرلىرىنى ئوڭلىتىپ تۇردى. ²⁸ يەروبوئام ئۆزى بىر قابىل كىشى ئىدى. سۇلايمان ئۇنىڭ چاققان يىگىت ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ،

ئۇنى يۈسۈپنىڭ خانىدانىغا بۇيرۇلغان ئىشنىڭ ئۈستىگە قويدى. ²⁹ ئۇ ۋاقىت يەروبوئام بىر يېڭى يېپىنچىنى كىيىپ، يېرۇسالېمدىن بىر مەرتەۋە چىققاندا شىلوھتىن بولغان ئاخىيا پەيغەمبەر يولدا ئۇنىڭغا ئۇچرىدى. ئىككىلىسى سەھرادا يالغۇز بولغاندا، ³⁰ ئاخىيا يەروبوئام كىيگەن يېپىنچىنى تۇتۇپ، يىرتىپ ئون ئىككى پارچە قىلىپ، ³¹ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئون پارچىنى ئالغىن، چۈنكى ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە مۇنداق ئېيتىدۇكى:

> مانا پادشاھلىقنى سۇلايماننىڭ قولىدىن تارتىپ، ئون قەبىلىنى ساڭا بېرى. ³² بىر قەبىلە بەندەم داۋۇدنىڭ خاتىرىسى ئۈچۈن قېلىپ، مەن ھەممە ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىدىن ئىلغىغان يېرۇسالېم شەھىرى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قالدۇ. ³³ ئۇلار مېنى تاشلاپ سىدونىيلارنىڭ ئايال مەبۇدى ئاشتاروتقا، موئابىيلارنىڭ ئايال مەبۇدى كېموشقا ۋە بەنى-ئامموننىڭ مەبۇدى مىلكومغا سەجدە قىلىپ، خاھى ئۇنىڭ ئاتىسى داۋۇد تەك مېنىڭ قانۇن بىلەن ئەھكاملىرىمغا ئەمەل قىلماي، خاھى مېنىڭ يوللىرىمدا يۈرمەي، خاھى مېنىڭ نەزىرىمدە راستلىق قىلمىغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولىدۇ. ³⁴ لېكىن پادشاھلىقنى ئۇنىڭ ئۆزىدىن تارتماي، ئۇنىڭ قولىدا پۈتۈن قالدۇرۇپ، ئۆزۈم ئىلغىغان بەندەم داۋۇدنىڭ خاتىرىسىنى قىلىپ، ئۇنى ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەلتەنەت قىلغۇچى قىلىمەن، چۈنكى داۋۇد ئۆزى مېنىڭ ئەمرىم بىلەن قانۇنلىرىمنى تۇتاتتى. ³⁵ ئەمما ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قولىدىن پادشاھلىقنى تارتىپ، ئۇنىڭدىن ئون قەبىلىنى

ساڭا بېرىمەن. ³⁶ لېكىن بەندەم داۋۇدنىڭ چىرىغى مېنىڭ ئىسمىم ئۈچۈن ئۆزۈم ئىلغىغان يېرۇسالېم شەھىرىدە ھەمىشە مېنىڭ ئالدىمدا بولغاي دەپ ئۇنىڭ ئوغلىغا بىر قەبىلىنى بېرى. ³⁷ مەن سېنى ئېلىپ، ھەممە خالىغىنىڭنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلغايىسەن دەپ، ئىسرائىلغا پادشاھ قىلاي. ³⁸ ئەگەر سەن ھەممە بۇيرۇغىنىمنى ئاڭلاپ، مېنىڭ يوللىرىمدا يۈرۈپ، كۆزلىرىمدە ياخشى بولغىنىنى قىلىپ، بەندەم داۋۇد قىلغاندەك مېنىڭ قانۇن بىلەن

ئەمىرلىرىمنى تۇتساڭ، مەن ساڭا يار بولۇپ، داۋۇدقا بىر ئۆيىنى ياسىغاندەك ساڭا مەزمۇت بىر ئۆيىنى ياساپ، ساڭا ئىسرائىلنى بېرى. ³⁹ داۋۇدنىڭ نەسلىنى شۇنداق پەسلىتىي، لېكىن ھەمىشە ئەمەس» دېدى.

⁴⁰ ئۇنىڭ ئۈچۈن سۇلايمان يەروبوئامنى ئۆلتۈرگىلى پۇرسەت ئىزدەتتى. لېكىن يەروبوئام قوپۇپ مىسىرغا قېچىپ، مىسىرنىڭ پادشاھى شىشاقنىڭ قېشىغا بېرىپ، سۇلايمان ئۆلگۈچە مىسىردا قالدى.

سۇلايماننىڭ ۋاپاتى

⁴¹ سۇلايماننىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ھەممە قىلغىنى ۋە ئۇنىڭ ھېكمىتى بولسا سۇلايماننىڭ ئەمەللىرىنىڭ كىتابىدا پۈتۈلگەندۇر. ⁴² سۇلايماننىڭ يېرۇسالېمدا ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى قىرىق يىل ئىدى. ⁴³ سۇلايمان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا راھەت تېپىپ، ئاتىسى داۋۇدنىڭ شەھرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى رېھابېئام ئورنىدا پادشاھ بولدى.

ئىسرائىل ئىككىگە بۆلۈندۈ

12 ¹ رېھابېئام شەكەمگە باردى، چۈنكى ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئۇنى پادشاھ قىلغىلى شەكەمگە كەلگەنىدى. ² نەباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام مىسىردا بولۇپ تۇرۇپ، شۇنى ئاڭلىدى. چۈنكى يەروبوئام سۇلايمان پادشاھنىڭ قېشىدىن قېچىپ، مىسىردا ئولتۇردى. ³ لېكىن ئۇلار كىشى ئەۋەتىپ، ئۇنى قىچقاردى. يەروبوئام بىلەن پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ جامائىتى كېلىپ، رېھابېئامغا سۆز قىلىپ ئېيتتىكى: ⁴ «سېنىڭ ئاتاڭ يۈكۈمۈزنى ئېغىر قىلدى. سەن ئەمدى ئاتاڭ بىزگە قويغان قاتتىق ئىش بىلەن ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى يېنىكرەك قىلساڭ، ساڭا خىزمەت قىلايلى» دېدى. ⁵ ئۇ ئۇلارغا: «بېرىپ، ئۈچ كۈنگىچە توختاپ تۇرۇپ، ئاندىن قېشىمغا يېنىپ كېلىڭلار» دېسە، خەلق تارىلىپ كەتتى.

⁶ رېھابېئام پادشاھ ئۆز ئاتىسى سۇلايمان تىرىك ئىكەندە ئۇنىڭ قېشىدا تۇرغان قېرى ئادەملەردىن مەسلىھەت سوراپ: «بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرسىتىسىلەر؟» دېدى. ⁷ ئۇلار ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «ئەگەر سەن بۇ كۈن شۇ خەلقنىڭ ئىختىيارىغا ئۇناپ، ئۇلارغا خىزمەت قىلىپ جاۋاب بەرگىنىڭدە ئۇلارغا ياخشى سۆز قىلساڭ، ئۇلار ھەمىشە سېنىڭ قۇللىرىڭ بولىدۇ» دېدى. ⁸ لېكىن ئۇ ئۆزى قېرى كىشىلەر ئۇنىڭغا كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى تاشلاپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولۇپ قېشىدا تۇرغان ياش ئادەملەردىن مەسلىھەت سوراپ، ⁹ ئۇلارغا ئېيتتى: «ساڭا سېنىڭ ئاتاڭ بىزگە سالغان بويۇنتۇرۇقنى يېنىكرەك قىلغىن دېگەن بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە

مەسلەھەت بېرىسەن؟» دېدى. ¹⁰ ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان ياش ئادەملەر ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «سېنىڭ ئاتاڭ بويۇنتۇرۇقمىزنى ئېغىر قىلدى، لېكىن سەن ئۇنى بىزگە يېنىكرەك قىلغىن» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ مۇنداق ئېيتتىكى: «مېنىڭ كىچىك يارىمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن يوغانراق بولىدۇ. ¹¹ ئاتام بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى ئېغىر قىلغان بولسا، مەن ئەمدى بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخى ئېغىرراق قىلاي. ئاتام سىلەرنى قامچا بىلەن ئوڭلىغان بولسا، مەن سىلەرنى چايان بىلەن ئوڭلىتاي» دېدى.

¹² ئۈچىنچى كۈندە يەروبوئام بىلەن ھەممە خەلق رېھابېئامنىڭ قېشىغا كەلدى، چۈنكى پادشاھ: «ئۈچىنچى كۈندە ماڭا يېنىپ كېلىڭلار» دەپ بۇيرۇغانىدى. ¹³ پادشاھ قېرى ئادەملەر ئۇنىڭغا بەرگەن مەسلەھەتنى تاشلاپ، خەلققە بىر قاتتىق جاۋاب بېرىپ، ¹⁴ ياش ئادەملەرنىڭ مەسلەھەتكە مۇۋاپىق ئۇلارغا: «ئاتام بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى ئېغىر قىلغان بولسا، مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخى ئېغىرراق قىلاي. ئاتام سىلەرنى قامچا بىلەن ئوڭلىغان بولسا، مەن سىلەرنى چايان بىلەن ئوڭلىتاي» دەپ،

¹⁵ پادشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. خۇداۋەندە شىلوھلىق ئاخىيانىڭ ۋاستىسى بىلەن نەباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزىنىڭ بەجا كەلتۈرۈلمىكى ئۈچۈن خۇداۋەندىنىڭ تەرىپىدىن شۇنداق تەقدىر قىلىنغانىدى.

¹⁶ ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى پادشاھ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆرگەندە، خەلق پادشاھقا جاۋاب بېرىپ ئېيتتىكى: «داۋۇد بىلەن نېمە نېسىپىمىز بار؟ يىشايانىڭ ئوغلى بىلەن نېمە مىراسىمىز بار؟ ئەي ئىسرائىل، ئۆز چېدىرلىرىڭغا يېنىپ كەتكىن. ئەي داۋۇد، ئۆز ئۆيۈڭدىن خەۋەر ئالغىن» دېدى. ئاندىن ئىسرائىللىقلار ئۆز ماكانلىرىغا يېنىپ كەتتى. ¹⁷ ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللىقلار بولسا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە رېھابېئام پادشاھ بولدى. ¹⁸ رېھابېئام پادشاھ باج-ئالۋاننىڭ نازارەتچىسى ئادورامنى ئەۋەتكەندە ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇ ۋاقىت رېھابېئام پادشاھ ئالدىراپ ئۆز ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا قېچىپ كەتتى. ¹⁹ شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇدنىڭ خانىدانىدىن بۇ كۈنگىچىلىك ئايرىلىپ كەتتى. ²⁰ ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى يەروبوئامنىڭ يېنىپ كەلگىنىنى ئاڭلىغاندا ئۇلار كىشى ئەۋەتىپ، ئۇنى خەلقنىڭ جامائىتىگە قىچقىرىپ، پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادشاھ قىلدى. يەھۇدا قەبىلىسىدىن باشقا ھېچكىم داۋۇدنىڭ خانىدانىغا ئەگەشمىدى.

²¹ رېھابېئام يېرۇسالېمغا كەلگەندە ئىسرائىلنىڭ خانىدانى بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇلارنى سۇلايماننىڭ ئوغلى رېھابېئامغا مايىل قىلىپ ياندۇرسۇن دەپ، ھەممە يەھۇدا خانىدانىدىن ۋە بەنيامىن قەبىلىسىدىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ خىللانغان ئەسكەرنى يىغدۇردى. ²² لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شەمايىغا كېلىپ ئېيتتىكى: ²³ «يەھۇدانىڭ پادشاھى سۇلايماننىڭ ئوغلى رېھابېئامغا ئېيتىپ، پۈتۈن يەھۇدا بىلەن بەنيامىننىڭ خانىدانىغا ۋە قالغان خەلققىمۇ دېگىنكى: ²⁴ < بۇرادەرلىرىڭلار بەنى-ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقماڭلار.

ھەربىرىڭلار ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتسۇن، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر» دەپ خۇداۋەندە ئېيتىدۇ. شۇنى دېسە، ئۇلار خۇداۋەندىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ يېنىپ كېتىپ، خۇداۋەندىنىڭ سۆزىگە مۇۋاپىق يولغا راۋان بولدى.

يەروبوئام ئالتۇن موزايىلارنى ياسايدۇ

²⁵ لېكىن يەروبوئام ئەفرائىم تاغلىرىدىكى شەكەم شەھىرىنى ياساپ، شۇ يەردە ئولتۇرۇپ، ئاندىن چىقىپ پېنىيەلنى ياساپ قويدى. ²⁶ يەروبوئام ئۆز-ئۆزىگە ئېيتتىكى: «ئەمدى پادشاھلىق داۋۇدنىڭ خاندانىغا ياندىغان چېغى بار. ²⁷ ئەگەر بۇ خەلق يېرۇسالېمغا چىقىپ، خۇداۋەندىنىڭ بەيتىدە قۇربانلىق قىلسا، خەلقنىڭ كۆڭۈللىرى ئۆز خوجىسىغا، يەنى يەھۇدا پادشاھى رېھابېئامغا يەنە مايىل بولىدۇ. ئۇلار مېنى ئولتۇرۇپ، يەنە يەھۇدا پادشاھى رېھابېئامنىڭ تەرىپىگە يانارمىكىن» دەپ، ²⁸ پادشاھ مەسلىھەت توختىتىپ، ئالتۇندىن ئىككى موزاي سۈرىتىنى ئېتىپ، خەلققە: «يېرۇسالېمغا چىققان سىلەرگە ئېغىر كېلىدۇ. ئىسرائىل، مانا سىلەرنى مىسىر يۇرتىدىن چىقارغان تەڭرىلەر بۇدۇر» دەپ ²⁹ بىرىنى بەيتەلدە ۋە يەنە بىرىنى داندا تۇرغۇزۇپ قويدى. ³⁰ بۇ ئىش گۇناھقا سەۋەب بولدى، چۈنكى خەلق موزايلىرىنىڭ بىرىنىڭ ئالدىدا باش ئەگىگىلى دانغىچە باراتتى.

³¹ ئۇ ھەم ئېگىز يەرلەردە قۇربانلىق ئۈچۈن ئۆيلەر ياساپ، بەنى-لاۋىيدىن بولمىغان ئاۋام خەلقىنى كاهىنلار تەيىنلەپ قويدى.

³² يەروبوئام سەككىزىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە يەھۇدانىڭ يۇرتىدا تۇتۇلغان ھېيتقا ئوخشاش بىر ھېيتنى تەيىنلەپ بۇيرۇپ، ھېيتتا ئۆزى قۇربانگاھقا چىقتى. بەيتەلدە شۇنداق قىلىپ، ئۆزى ئەتكەن موزاي سۈرەتلىرىگە قۇربانلىق ئۆتكۈزدى. ئۆزى سالدۇرغان قۇربانلىق ئېگىزلىكلەردىكى كاهىنلارنى بەيتەلدە خىزمەتكە سالىدى.

³³ سەككىزىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە ئۆزى بەيتەلدە سالدۇرغان قۇربانگاھقا چىقتى. ئۇ ئاينى ئۆز كۆڭلىنىڭ ئىختىيارى بىلەن تەيىنلىگەندى. ئۇ ۋاقىت بەنى-ئىسرائىلغا بىر ھېيتنى بۇيرۇپ، خۇشبۇي ئىسىرىقنى ياندۇرماق ئۈچۈن ئۆزى قۇربانگاھقا چىقتى.

يەھۇدادىن كەلگەن پەيغەمبەر

13 ¹ يەروبوئام خۇشبۇي ئىسىرىقنى ياندۇرغىلى قۇربانگاھنىڭ ئالدىدا تۇرغاندا مانا خۇداۋەندىنىڭ بۇيرۇقى بىلەن خۇداۋەندىنىڭ بىر ئادىمى يەھۇدادىن چىقىپ بەيتەلگە كېلىپ، ² قۇربانگاھقا يۈزلىنىپ، خۇدانىڭ بۇيرۇقى بىلەن قىچقىرىپ ئېيتتىكى: «ئەي قۇربانگاھ، ئەي قۇربانگاھ، خۇداۋەندە مۇنداق ئېيتىدۇكى: < مانا داۋۇدنىڭ خاندانىغا يوشىيا

دېگەن بىر ئوغۇل تۇغۇلىدۇ. سېنىڭ ئۈستۈڭدە خۇشبۇي ئىسرىق ياندۇرۇپ، قۇربانلىق ئېگىزلىكلىرىدە كاھىنلىق قىلغان كىشىلەرنى ئۇ ئۆلتۈرىدۇ. ئۇ ۋاقت ئۈستۈڭدە ئادەم سۆڭەكلىرى كۆيدۈرۈلىدۇ» دېدى. ³ ئۇ ئەسنادا بىر ئالامەتنى دەپ بېرىپ ئېيتتىكى: «خۇداۋەندىنىڭ سۆز قىلغىنىنىڭ ئالامىتى شۇدۇر: مانا قۇربانگاھ يېرىلىپ ئۈستىدىكى كۈل تۆكۈلۈپ كېتىدۇ» دېدى.

⁴ يەروبوئام پادشاھ خۇدانىڭ ئادىمى بەيتەلدىكى قۇربانگاھقا قارشى قىچقارغان سۆزنى ئاڭلىغاندا، قۇربانگاھتىن ئۆز قولىنى سۈنۈپ: «ئۇنى تۇتۇڭلار» دەپ ئېيتتى. لېكىن ئۇنىڭ تەرىپىگە سۇنغان قولى ئۇنداق قۇرۇپ قالدىكى، ئۇنى ئۆزىگە يەنە يىغالمىدى. ⁵ قۇربانگاھ ھەم خۇدانىڭ ئادىمى ئۆزى خۇداۋەندىنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئېيتقان سۆزگە مۇۋاپىق يېرىلىپ، كۈل تۆكۈلۈپ كەتتى. ⁶ پادشاھ سۆز قىلىپ خۇدانىڭ ئادىمىگە: «تەڭرىڭ خۇداۋەندىگە مېنىڭ ھەققىمدە يالۋۇرغىنىكى، قولۇمنى ئۈزۈمگە يىغالمىغىمەن» دەپ ئېيتتى. خۇدانىڭ ئادىمى خۇداۋەندىگە يالۋۇرسا، پادشاھ قولىنى ئۆزىگە يەنە يىغالاپ، قولى بالدۇرقىدەك بولدى. ⁷ پادشاھ خۇدانىڭ ئادىمىگە ئېيتتى: «مەن بىلەن ئۆيۈمگە بېرىپ، ئۇزۇڭنى قۇۋۋەتلەندۈرگىن. مەن ساڭا بىر ئىنئام ھەم بېرەي» دېدى. ⁸ لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى پادشاھقا جاۋاب بەردىكى: «ئۆيۈڭنىڭ يېرىمىنى ماڭا بەرسەڭمۇ، خاھى سەن بىلەن بېرىپ، خاھى بۇ يەردە نان يەپ سۇ ئىچمەيمەن. ⁹ چۈنكى خۇداۋەندە ئۆز سۆزى بىلەن ماڭا بۇيرۇپ ئېيتتىكى: < خاھى نان يېمەي، خاھى سۇ ئىچمەي، خاھى كەلگەن يولۇڭ بىلەن يانمايسەن >». ¹⁰ شۇنى دەپ، خۇدانىڭ ئادىمى بەيتەلگە كەلگەن يول بىلەن يانماي، باشقا يول بىلەن كەتتى. ¹¹ لېكىن بەيتەلدە بىر ياشانغان پەيغەمبەر ئولتۇراتتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ بەيتەلدە ئۇ كۈن نېمە قىلغىنىنى ئۇنىڭغا دەپ بېرىپ، ئۇنىڭ پادشاھقا قىلغان سۆزىنىمۇ ئاتىسىغا ئېيتىپ بەردى. ¹² ئاتىسى ئۇلاردىن: «قايسى يول بىلەن كەتتى؟» دەپ سورىدى. چۈنكى ئوغۇللىرى خۇدانىڭ يەھۇدا يۇرتىدىن كەلگەن ئادىمىنىڭ قايسى يول بىلەن كەتكىنىنى كۆرگەنىدى. ¹³ پەيغەمبەر ئۆز ئوغۇللىرىغا: «ماڭا ئېشەكنى توقۇپ بېرىڭلار» دەپ بۇيرۇدى. ئۇلار ئۇنىڭغا ئېشەكنى توقۇپ بەرگەندە ئۇ ئۇنىڭغا مىنىپ، ¹⁴ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ كەينىدىن چىقىپ، ئۇنىڭ بىر دۇب دەرىخىنىڭ تېگىدە ئولتۇرغىنىنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: «يەھۇدا يۇرتىدىن كېلىپ، خۇدانىڭ ئادىمى دېگەن كىشى سەنمۇ؟» دەپ سورىدى. ئۇ كىشى: «مەن ئۇدۇرمەن» دەپ جاۋاب بەردى. ¹⁵ ئۇ ئۇنىڭغا: «مەن بىلەن ئۆيۈمگە بېرىپ، نان يېگىن» دېدى. ¹⁶ ئۇ ئېيتتى: «مەن سەن بىلەن يانالماي، خاھى سېنىڭكىگە كېلەلمەي، خاھى بۇ يەردە سەن بىلەن نان يەپ سۇ ئىچمەيمەن. ¹⁷ چۈنكى خۇداۋەندىنىڭ سۆزى بىلەن ماڭا ئېيتىلغانكى: < ئاندا خاھى نان يەپ سۇ ئىچمىگىن، خاھى كەلگەن يول بىلەن يانمىغىن >». ¹⁸ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مەن ھەم سەندەك بىر پەيغەمبەردۇرمەن ۋە خۇداۋەندىنىڭ بۇيرۇقى بىلەن بىر پەرىشتە ماڭا سۆز قىلىپ: < ئۇنى نان يېگۈزۈپ سۇ ئىچۈرگىلى ئۆزۈڭ بىلەن ئۆيۈڭگە ياندۇرغىن > دېدى» دەپ ئېيتتى. لېكىن شۇنى دەپ،

ئۇنىڭغا يالغان ئېيتتى. ¹⁹ ئۇ ۋاقىت ئۇ ئۆزى ئۇنىڭ بىلەن يېنىپ، ئۆيدە نان يەپ سۇ ئىچتى.

²⁰ لېكىن ئۇ داستىخاندا ئولتۇرغىنىدا خۇداۋەندىنىڭ سۆزى ئۇنى ياندۇرغان پەيغەمبەرگە كەلدى. ²¹ بۇ ئۆزى خۇدانىڭ يەھۇدا يۇرتىدىن كەلگەن ئادىمىگە قىچقىرىپ ئېيتتى: «خۇداۋەندە مۇنداق ئېيتىدۇكى: < سەن خۇداۋەندىنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، تەڭرىنىڭ خۇداۋەندە ساڭا بۇيرۇغىنىنى تۇتماي، ²² بەلكى يېنىپ، خۇداۋەندە سېنى نان يەپ سۇ ئىچكىلى مەنى قىلغان يەردە نان يەپ سۇ ئىچكىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭ ئۆلۈكۈڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ گۆرىدە كۆمۈلمەيدۇ» دېدى.

²³ ئۇ ئۆزى نان يەپ سۇ ئىچىپ بولغاندا بۇ كىشى ئۇنىڭغا، يەنى ئۆزى ياندۇرغان پەيغەمبەرگە ئېشەكنى توقۇپ بەردى. ²⁴ ئۇ كېتىپ بارغىنىدا يولدا بىر شىر ئۇنىڭغا ئۇچراپ ئۇنى ئۆلتۈردى. شۇنداقكى، ئۇنىڭ ئۆلۈكى يولدا تاشلىنىپ قېلىپ، ئېشىكى ئاندا تۇرۇپ، شىر ھەم ئۆلۈكنىڭ يېنىدا تۇراتتى. ²⁵ مانا خەلق ئۆتۈپ بېرىپ، يولدا تاشلانغان ئۆلۈك بىلەن ئۆلۈكنىڭ يېنىدا شىرنى كۆرۈپ، قېرى پەيغەمبەر ئولتۇرغان شەھەرگە كېلىپ، ئاندا شۇنى دەپ بەردى. ²⁶ ئۇنى يولدىن ياندۇرغان پەيغەمبەر شۇنى ئاڭلاپ، ئېيتتى: «خۇداۋەندىنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ خۇدانىڭ ئادىمى دېگەن كىشى شۇدۇر. ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇداۋەندە ئۇنى شىرغا تاپشۇردى. خۇداۋەندە ئۇنىڭغا قىلغان سۆزىگە مۇۋاپىق شىر ئۇنى ئېزىپ ئۆلتۈردى» دېدى. ²⁷ ئاندىن ئۆز ئوغۇللىرىغا: «ئېشەكنى ماڭا توقۇڭلار» دەپ ئېيتسا، ئۇنى توقۇدى. ²⁸ ئۇ بېرىپ، يولدا تاشلانغان ئۆلۈك بىلەن ئۆلۈكنىڭ يېنىدا تۇرغان ئېشەك ۋە شىرنى تاپتى. شىر بولسا، خاھى ئۆلۈكنى يېمەي، خاھى ئېشەكنىمۇ ئەزمىگەندى. ²⁹ پەيغەمبەر خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۆلۈكىنى ئېشەككە ئارتىۋېلىپ ياندى. قېرى پەيغەمبەر ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ، ئۇنى دەپنە قىلغىلى شەھەرگە بېرىپ، ³⁰ ئۆلۈكنى ئۆز گۆرىدە قويدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ: «ۋاي بۇرادىرىم» دەپ قىچقاردى. ³¹ ئۇنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۆز ئوغۇللىرىغا ئېيتتىكى: «مەن ئۆلگەندە خۇدانىڭ ئادىمى دەپنە قىلىنغان گۆردە مېنى دەپنە قىلىپ، سۆڭەكلىرىمنى ئۇنىڭ سۆڭەكلىرىنىڭ يېنىدا قويۇڭلار. ³² چۈنكى ئۇ ئۆزى خۇداۋەندىنىڭ بۇيرۇقى بىلەن بەيتەلدىكى قۇربانگاھقا قارشى سامارىيەدىكى شەھەرلەرنىڭ ئېگىزلىكلىرىدە ياسالغان قۇربانلىق ئۆيلىرىگە قارشى قىچقارغىنى شەكسىز بەجا كەلتۈرۈلىدۇ» دېدى.

³³ يەروبوئام بۇ ۋەقەدىن كېيىن ئۆز يامان يولىدىن يانماي، بەلكى قۇربانلىق ئېگىزلىكلىرى ئۈچۈن ئاۋام خەلقىدىن كاھىنلار تەيىنلەپ قويدى. ھەركىم خالىسا ئۇنىڭغا كاھىنلىق مەنسىپىنى بېرىپ، قۇربانلىق ئېگىزلىكلىرىدە كاھىن بولغىلى تەيىنلىدى. ³⁴ شۇ ئىش يەروبوئامنىڭ ئۆيىگە گۇناھ سانىلىپ، يەر يۈزىدىن كېسىلىپ خاراب قىلىنىشىغا سەۋەب بولدى.

يەروبوئام ۋە پەيغەمبەر ئاخىيا

14 ¹ ئۇ ۋاقىت يەروبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيا كېسەل بولدى. ² يەروبوئام ئۆز خوتۇنىغا ئېيتتىكى: «قوپۇپ، سېنىڭ يەروبوئامنىڭ خوتۇنى ئىكەنلىكىڭنى ھېچكىم تونۇمىغۇدەك ئۆز سۈرىتىڭنى يىڭگۈشلەپ، شىلوھقا بارغىن. مانا ماڭا: < بۇ خەلقنىڭ ئۈستىدە پادشاھ بولسەن > دەپ ئېيتىپ بەرگەن ئاخىيا پەيغەمبەر ئاندا ئولتۇرىدۇ. ³ ئۆز قولۇڭدا ئون نان، بىرنەچچە چەلپەك، بىر قۇتا ھەسەلنى ئېلىپ، ئۇنىڭ قېشىغا بارغىن. ئۇ ئۆزى يىگىتكە نېمە بولىدىغىنىنى ساڭا دەپ بېرىدۇ» دېدى. ⁴ يەروبوئامنىڭ خوتۇنى شۇنداق قىلىپ، قوپۇپ شىلوھقا بېرىپ، ئاخىيانىڭ ئۆيىگە كىردى. ئاخىيانىڭ كۆزلىرى قېرىلىقتىن كور بولغاچ كۆرەلمەيتتى. ⁵ لېكىن خۇداۋەندە ئاخىياغا سۆز قىلىپ: «مانا يەروبوئامنىڭ خوتۇنى ئۆز ئوغلى توغرىسىدا سەندىن سورىغىلى كېلىدۇ. ئۇ ئۆزى كېسەلدۇر. ئۇنداق-مۇنداق ئۇنىڭغا سۆز قىلغايىسەن، چۈنكى كەلگەندە ئۆزىنى تونۇلمىغۇدەك كۆرسىتىدۇ» دەپ ئېيتقانىدى.

⁶ ئاخىيا ئۇنىڭ قەدىمىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، خوتۇن ئىشىككە كەلگەندە ئېيتتىكى: «ئەي يەروبوئامنىڭ خوتۇنى كىرگىن. نېمىشقا ئۆزۈڭنى تونۇلمىغۇدەك قىلىسەن؟ ساڭا قاتتىق بىر خەۋەر بەرگىلى ماڭا بۇيرۇلغان. ⁷ بېرىپ يەروبوئامغا ئېيتقىنكى: < ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە مۇنداق ئېيتىدۇكى: «مەن سېنى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ ئۇلۇغلاندۇرۇپ، ئۆز قوۋمىم ئىسرائىلغا باش قىلىپ قويۇپ، ⁸ پادشاھلىقنى داۋۇدنىڭ خاندانىدىن ئېلىپ، ساڭا بەردىم. لېكىن سەن بەندەم داۋۇدنىڭ بولىدىڭ. ئۇ مېنىڭ ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ، پۈتۈن كۆڭلىدىن ماڭا ئەگىشىپ، مېنىڭ نەزىرىمدە ياخشى بولغىنىنى قىلاتتى. ⁹ لېكىن سەن ئۆزۈڭدىن ئىلگىرى كەلگەنلەردىن ئوشۇقراق يامانلىق قىلىپ بېرىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى كەلتۈرۈپ، مېنى ئارقاڭغا تاشلاپ، ئۆزۈڭگە باشقا مەبۇدلارنى تۇتۇپ، قويما سۈرەتلەرنى ياسىدىڭ. ¹⁰ ئۇنىڭ ئۈچۈن مەن يەروبوئامنىڭ ئۆيىگە بالا كەلتۈرۈپ، يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلدىكى خاندانىدىن ھەممە ئەركەكنى، خاھى كىچىك، خاھى چوڭ بولسا ھەممىسىنى كېسىپ، پاسكىنلىق سۈپۈرۈلۈپ ئېتىلغاندەك يەروبوئامنىڭ خاندانىدىن قالغىنىنى يوق بولغۇچىلىك سۈپۈرۈۋېتىمەن. ¹¹ يەروبوئامنىڭ خاندانىدىكىلەردىن ھەركىم شەھەردە ئۆلسە، ئۇنى ئىتلار يەپ، ھەركىم سەھرادا ئۆلسە، ئۇنى ھاۋادىكى قۇشلار يەيدۇ. چۈنكى خۇداۋەندە شۇنداق ئېيتقان.»

¹² ئەمدى سەن قوپۇپ ئۆيۈڭگە بارغىن. پۇتلىرىڭ شەھەرگە كىرگەن ھامان بالا ئۆلىدۇ. ¹³ ئۆلسە، پۈتۈن ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ، ئۇنى دەپنە قىلىدۇ. مانا يەروبوئامنىڭ ئۆيىدىن يالغۇز ئۇ بىر گۆرگە قويۇلىدۇ. چۈنكى يەروبوئامنىڭ خاندانلىرىنىڭ ئارىسىدا خاس ئۇنىڭدا ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا بىر ياخشىلىق تېپىلدى. ¹⁴ لېكىن خۇداۋەندە ئۆزىگە ئۇ كۈن يەروبوئامنىڭ خاندانىنى يوقىتىدىغان بىر پادشاھنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە قويۇرىدۇ. بۇ شەكسىز پات ۋەقە بولىدۇ. ¹⁵ خۇداۋەندە ئىسرائىلنى سۇدا لىڭشىتىلغان قومۇشتەك قىلىپ، ئۇرۇپ ئاتا-بوۋىلىرىغا بەرگەن ياخشى يۇرتتىن ئىسرائىلنى قومۇرۇپ،

ئۆزىگە ئاشىرىش بۇتلىرىنى ياساپ خۇداۋەندىنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرگىنى ئۈچۈن ئۇلارنى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىگە تارقىتىدۇ. ¹⁶ يەروبوئام ئۆزى گۇناھ قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھ قىلدۇرغىنى ئۈچۈن خۇداۋەندە ئىسرائىلنى قويۇپ تاشلايدۇ» دېدى.

¹⁷ ئۇ ۋاقىت يەروبوئامنىڭ خوتۇنى قويۇپ، يولغا كېتىپ تىزغاغا كەلدى. لېكىن ئۆيىنىڭ بوسۇغىسىدىن ئۆتكەندە يىگىت ئۆلدى. ¹⁸ ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلىپ، پۈتۈن ئىسرائىل خۇداۋەندىنىڭ ئۆز بەندىسى ئاخىيا پەيغەمبەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان سۆزىگە مۇۋاپىق ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتتى.

¹⁹ يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى، يەنى جەڭلىرى ۋە سەلتەنەت قىلغىنى توغرىسىدا ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ كىتابلىرىدا پۈتۈلگەندۇر. ²⁰ ئۇنىڭ سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە ئىككى يىل ئىدى. ئاندىن كېيىن ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا راھەت تاپتى. ئۆز ئوغلى ناداب ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى.

رېھابېئامنىڭ سەلتەنتى

²¹ لېكىن سۇلايماننىڭ ئوغلى رېھابېئام يەھۇدانىڭ پادشاھى ئىدى. رېھابېئام پادشاھ بولغاندا قىرىق بىر ياشقا كىرگەندى. ئۇ ئۆزى خۇداۋەندە ئۆز ئىسمى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرى ئارىسىدىن ئىلغىغان يېرۇسالېم شەھىرىدە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى بىر ئامموني خوتۇن بولۇپ، ئاتەما دەپ ئاتالدى. ²² ئەمما يەھۇدا خەلقى خۇداۋەندىنىڭ نەزىرىدە يامانلىق قىلىپ، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىدىن زىيادە گۇناھ قىلىپ، ئۇنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرەتتى.

²³ چۈنكى ئۇلار ھەم قۇربانلىق ئېگىزلىكلىرىدە بۇت تۇۋرۇكلىرىنى ۋە ئاشىرىش بۇتلىرىنى ھەممە ئېگىز دۆڭلۈكلەردە تىكلەپ، ھەممە كۆك دەرەخلەرنىڭ تېگىدە ياساتتى. ²⁴ يۇرتنىڭ ئۆزىدە ھەم ھەزىلەكلەر بار ئىدى. ئۇلار خۇداۋەندە ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن چىقارغان تائىپىلەرنىڭ بىرگىنچىلىك ئىشلىرىنى قىلاتتى.

²⁵ لېكىن رېھابېئام پادشاھنىڭ سەلتەنتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا مىسىرنىڭ پادشاھى شىشاق يېرۇسالېمغا چىقىپ، ²⁶ ھەم خۇداۋەندىنىڭ بەيتىدىن ھەم پادشاھنىڭ ئوردىسىدىن خەزىنىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ، سۇلايمان ئەتكەن ئالتۇن سىپارلارنى ئېلىپ كەتتى. ²⁷ ئۇلارنىڭ ئورنىدا رېھابېئام پادشاھ مىستىن سىپارلار ياساپ، پادشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ دەۋزىسىدا پاسبانلىق قىلغان سىپاھلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. ²⁸ پادشاھ خۇداۋەندىنىڭ بەيتىگە بارغاندا سىپاھلار سىپارلارنى كۆتۈرۈپ، ئاندىن ئۇلارنى پاسبانخانغا يەنە كەلتۈرۈپ قوياتتى. ²⁹ رېھابېئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغىنىنىڭ ھەممىسى يەھۇدا پادشاھلارنىڭ تارىخ كىتابىدا پۈتۈلگەندۇر. ³⁰ لېكىن رېھابېئام بىلەن يەروبوئام بولسا پۈتۈن ئۆمرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشتاتتى. ³¹ رېھابېئام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا راھەت تېپىپ،

داۋۇدنىڭ شەھىرىدە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ جايىدا دەپنە قىلىندى. ئۇنىڭ ئانىسى ئامونى بولۇپ، ناھەتچە دەپ ئاتالدى. رېھابېئامنىڭ ئوغلى ئابىيام ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى.

يەھۇدانىڭ پادشاھى ئابىيام

15 ¹ نەبەتنىڭ ئوغلى يەروبوئام پادشاھنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا ئابىيام يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادشاھ بولۇپ، ² يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى مائاكا دەپ ئاتىلىپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. ³ ئابىيامنىڭ كۆڭلى ئاتىسى داۋۇدنىڭ كۆڭلىدەك تەڭرىسى خۇداۋەندىگە مايىل بولماي، بەلكى ئاتىسى رېھابېئامنىڭ ئۈستىدىن ئىلگىرى قىلغان گۇناھلىرىدا يۈرەتتى. ⁴ لېكىن داۋۇدنىڭ جەھىتىدىن ئۇنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە يېرۇسالېمدا ئۇنىڭ چىرىغىنى ئۆچۈرمەي، بەلكى ئوغلىنى ئۈستىدىن كېيىن تىكلەپ، يېرۇسالېمنى يۆلەپ ساقلىدى. ⁵ چۈنكى داۋۇد خۇداۋەندىنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغىنىنى قىلىپ، خىتتىلىق ئۇرپاغا قىلغان ئىشتىن باشقا ئۆز ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە خۇداۋەندە ئۇنىڭغا بۇيرۇغاندىن يانمىغانىدى. ⁶ لېكىن رېھابېئامنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە رېھابېئام ۋە يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇراتتى.

⁷ ئابىيامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغىنىنىڭ ھەممىسى ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ كىتابىدا يۈزلىگەندۇر. ئابىيام ۋە يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇراتتى. ⁸ ئابىيام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا راھەت تېپىپ داۋۇدنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى ئاسا ئورنىدا پادشاھ بولدى.

يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاسا

⁹ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا ئاسا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادشاھ بولۇپ، ¹⁰ يېرۇسالېمدا قىرىق بىر يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى مائاكا دەپ ئاتىلىپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. ¹¹ ئاسا ئۆز ئاتىسى داۋۇد قىلغاندەك خۇداۋەندىنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغىنىنى قىلىپ، ¹² يۇرتتىن ھەزىلەكلەرنى چىقىرىپ، ئاتا-بوۋىلىرى ياسىغان ھەممە بۇتسۈرەتلىرىنى ھەم چىقىرىۋەتتى. ¹³ ئۇ ئۆز ئانىسى مائاكا ئاشەرانىڭ ئىبادىتىگە بىر بۇتسۈرەتنى ياسىغىنى ئۈچۈن ئۇنى مەلىكە مەرتىۋىسىدىن چۈشۈردى. ئاسا ئۇنىڭ بۇتسۈرەتنى كېسىپ، قىدىرون جىلغىسىدا كۆيدۈردى. ¹⁴ قۇربانلىق ئېگىزلىكلىرى يوقىتىلمىسىمۇ، ئاساننىڭ كۆڭلى پۈتۈن ئۆمرىدە خۇداۋەندىگە مايىل ئىدى. ¹⁵ ھەم ئاتىسى، ھەم ئۇ ئۆزى مۇقەددەس قىلغان نەرسىلەرنى، يەنى كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە قاچىلارنى خۇداۋەندىنىڭ بەيتىگە كەلتۈرۈپ قويدى.

¹⁶ لېكىن ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادشاھى باشا پۈتۈن ئۆمرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇراتتى. ¹⁷ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى باشا يەھۇداغا قارشى چىقىپ يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاسانىڭكىگە ھېچكىم كىرىپ چىقىمىسۇن دەپ، رامانى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. ¹⁸ ئۇ ۋاقىت ئاسا خۇداۋەندىنىڭ بەيتىدە قالغان ھەممە كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە پادشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەرنى ئېلىپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. ئاندىن ئاسا پادشاھ ئۇلارنى دەمەشقتە ئولتۇراقلىق ئارام پادشاھى بەنھاداد بەن-تابرىمون بەن-خەزىيەنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ ئېيتقۇزدىكى: ¹⁹ «مېنىڭ ئاتام بىلەن سېنىڭ ئاتاڭنىڭ ئارىسىدا بولغاندەك، مەن بىلەن سېنىڭ ئاراڭدا بىر ئەھدە باردۇر. مانا ساڭا كۈمۈش بىلەن ئالتۇندىن ھەدىيە ئەۋەتتىم. ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادشاھى باشا بىلەن بار ئەھدەڭنى سۇندۇرغىن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قويۇپ كەتسۇن» دېدى. ²⁰ بەنھادادنىڭ ئۆزى ئاسا پادشاھنىڭ سۆزىگە ئۇناپ، ئۆز قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە قارشى ئەۋەتىپ، ئىيون، دان، ئابەل-بەيت-مائاكانى ۋە پۈتۈن كىننەرەت بىلەن نافتالىننىڭ ھەممە يۇرتىنى ئۇردى. ²¹ باشا شۇنى ئاڭلاپ، رامانى مەھكەم قىلىپ ياسىغىنىدىن قول يىغىپ، بېرىپ تىرزادا ئولتۇردى. ²² لېكىن ئاسا پادشاھ پۈتۈن يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى ھېچبىرىنى قويمىي، ھەممىسىنى قىچقىرىپ، باشا ئىشلەتكەن تاش بىلەن ياغاچلىرىنى رامادىن ئېلىپ كەتتى. ئاسا پادشاھ بۇنى ئىشلىتىپ، بەنيامىن يۇرتىدىكى گېبا بىلەن مىسپاھنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى.

²³ ئاسانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ زور قۇدرىتى، قىلغىنىنىڭ ھەممىسى ۋە ياسىغان شەھەرلىرى توغرىسىدا يەھۇدا پادشاھلىرىنىڭ تارىخ كىتابلىرىدا پۈتۈلگەندۇر. لېكىن قېرىغاندا پۈتۈنلىرى ئاغرىق بولدى. ²⁴ ئاسا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا راھەت تېپىپ، داۋۇدنىڭ شەھىرىدە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ جايىدا دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى يەھوشافات ئورنىدا پادشاھ بولدى.

ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ناداب

²⁵ يەروبوئامنىڭ ئوغلى ناداب يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا ئىسرائىلغا پادشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. ²⁶ ئۇ ئۆزى خۇداۋەندىنىڭ نەزىرىدە يامان بولغىنىنى قىلىپ، ئۆز ئاتىسىنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئۆزى ئىسرائىلنى ئازدۇرۇپ گۇناھ قىلغاندەك ئۇ ھەم شۇنداق قىلاتتى.

²⁷ لېكىن ئىسساكار خانىدانىدىن بولغان ئاخىيانىڭ ئوغلى باشا ئۇنىڭغا سۇيقەست قىلىپ، فىلىستىنلىلەرگە زېمىندىكى گىبەتوندا ئۇنى ئۆلتۈردى. چۈنكى ناداب بىلەن پۈتۈن ئىسرائىل گىبەتوننى قورشاپ تۇراتتى. ²⁸ يەھۇدا پادشاھى ئاسانىڭ ئۈچىنچى سەلتەنت يىلىدا باشا نادابنى ئۆلتۈرۈپ، ئۆزى ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. ²⁹ ئۇ پادشاھ بولغاندا يەروبوئامنىڭ ھەممە خانىدانىنى ئۇرۇپ، خۇداۋەندىنىڭ ئۆز بەندىسى شىلوھلىق ئاخىيانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان سۆزىگە مۇۋاپىق يەروبوئامنىڭ ئۆيىدە نەپىسى بار ھېچكىمنى قويمىي، ئۇنى

تامامەن يوقاتتى. ³⁰ يەروبوئام ئىسرائىلنى ئازدۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرگەن گۇناھلىرى ئۈچۈن ئۇنىڭغا شۇنداق بولدى. ³¹ نادابنىڭ باشقا ئىشلىرى بىلەن قىلغىنىنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلنىڭ تارىخ كىتابلىرىدا پۈتۈلگەندۇر. ³² لېكىن ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادشاھى باشا پۈتۈن ئۆمرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇراتتى.

ئىسرائىلنىڭ پادشاھى باشا

³³ يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا ئاخىيانىڭ ئوغلى باشا تىرزادا پۈتۈن ئىسرائىلغا پادشاھ بولۇپ، يىگىرمە تۆت يىل سەلتەنت قىلدى. ³⁴ ئۇ ئۆزى خۇداۋەندىنىڭ نەزىرىدە يامان بولغىنىنى قىلىپ، يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، شۇ ئۆزى ئىسرائىلنى ئازدۇرغان گۇناھىنى قىلاتتى.

يېھۇ پادشاھ باشاغا تەنبھ بېرىدۇ

16 ¹ خۇداۋەندىنىڭ سۆزى باشاغا قارشى خانانىنىڭ ئوغلى يېھۇغا كېلىپ ئېيتتىكى: ² «مانا سېنى توپىدىن قوپۇرۇپ، قوۋمىم بەنى-ئىسرائىلغا باش قىلىپ قويدۇم. لېكىن سەن يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، قوۋمىم ئىسرائىلنى گۇناھقا ئازدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى بىلەن غەزىپىمنى كەلتۈردۈڭ. ³ مانا باشا بىلەن خانانىنىڭ نەسلىنى يوقتۇرمەن. يەروبوئامنىڭ ئۆيىنى قىلغاندەك سېنىڭ ئۆيۈڭنى قىلمەن. ⁴ باشانىڭ خانانىدىكىلەردىن ھەركىم شەھەردە ئۆلسە، ئۇنى ئىتلار يەپ، ھەركىم سەھرادا ئۆلسە، ئۇنى ھاۋادىكى قۇشلار يەيدۇ» دېدى.

⁵ باشانىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە ئۇنىڭ قىلغىنىنىڭ ھەممىسى بىلەن زورلۇقى توغرىسىدا ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ كىتابلىرىدا پۈتۈلگەندۇر. ⁶ باشا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا راھەت تېپىپ، تىرزادا دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلائورنىدا پادشاھ بولدى. ⁷ باشا يەروبوئامنىڭ خانانىدەك قىلىپ، ئۆز قولىرىنىڭ ئىشلىرى بىلەن خۇداۋەندىنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە ھەربىر يامانلىقنى قىلىپ، يەروبوئامنىڭ خانانىنى ھەم ئۆلتۈرگىنى ئۈچۈن خۇداۋەندىنىڭ سۆزى خانانىنىڭ ئوغلى يېھۇ پەيغەمبەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن كەلگەندى.

ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئېلا

⁸ يەھۇدا پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە ئالتىنچى يىلىدا باشانىڭ ئوغلى ئېلا تىرزادا ئىسرائىلغا پادشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. ⁹ لېكىن ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ يېرىمىگە سەردار بولغان خىزمەتكارى زىمىرى ئۇنىڭغا سۇيىقەست قىلدى. ئېلا تىرزادا بولۇپ، تىرزادىكى ئوردىنىڭ ئۈستىدە تۇرغان ئارزانىڭ ئۆيىدە شاراب ئىچىپ مەست بولغاندا، ¹⁰ زىمىرى كىرىپ، ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ، ئۆزى يەھۇدا پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا ئېلانىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. ¹¹ ئۇ پادشاھ بولۇپ ئۆز تەختىگە ئولتۇرغىنىدا باشانىڭ خانىدانىنى ئۇرۇپ، خاھى ئۇنىڭ ئۆي خەلقىدىن، خاھى دوستلىرىدىن ھېچكىمنى قويماي، ھەممە ئەركەكنى ئۆلتۈردى. ¹² زىمىرى شۇنداق قىلىپ، خۇداۋەندە يېھۇ پەيغەمبەرنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن باشاغا قارشى ئېيتقان سۆزىگە مۇۋاپىق باشانىڭ پۈتۈن خانىدانىنى يوقاتتى. ¹³ باشا بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلا ھەر گۇناھ قىلىپ ئىسرائىلنى ئازدۇرۇپ، ئىناۋەتسىز ئىشلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرگەن ئۈچۈن شۇنداق بولدى. ¹⁴ ئېلانىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغىنىنىڭ ھەممىسى ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ كىتابلىرىدا پۈتۈلگەندۇر.

ئىسرائىلنىڭ پادشاھى زىمىرى

¹⁵ يەھۇدا پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا زىمىرى تىرزادا يەتتە كۈن سەلتەنت قىلدى. خەلق فىلىستىنلىكلەرگە تەۋە بولغان گىبەتوننى قورشاپ تۇردى. ¹⁶ قورشاپ تۇرغان خەلق: «زىمىرى خىيانەت قىلىپ، پادشاھنى ھەم ئۆلتۈردى» دەپ ئاڭلىغاندا ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئۇ كۈن لەشكەرگاھتا قوشۇننىڭ سەردارى ئومىرىنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادشاھ قىلدى. ¹⁷ ئاندىن ئومىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى گىبەتوندىن چىقىپ، تىرزانى قورشىدى. ¹⁸ لېكىن زىمىرى شەھەرنىڭ ئېلىنغىنىنى كۆرگەندە پادشاھلىق ئوردىنىڭ قورغىنىغا كىرىپ، ئوردىنى ئۆز ئۈستىدە كۆيدۈرۈپ ئۆلدى. ¹⁹ ئۇ ئۆزى گۇناھ قىلىپ، خۇداۋەندىنىڭ نەزىرىدە يامان بولغىنىنى قىلىپ، يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، شۇ ئۆزى ئىسرائىلنى ئازدۇرۇپ گۇناھ قىلغاندەك ئىش قىلغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. ²⁰ زىمىرنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغان خىيانىتى توغرىسىدا ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ كىتابلىرىدا پۈتۈلگەندۇر.

ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئومىرى

²¹ شۇ چاغلاردا ئىسرائىلنىڭ خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ، ئۇلارنىڭ يېرىمى گىناتنىڭ ئوغلى تىبىغا ئەگىشىپ، ئۇنى پادشاھ قىلغىلى تۇردى، لېكىن يېرىمى ئومىرىغا ئەگەشتى.

²² ھەرقانداق بولسا، ئومرىغا ئەگەشكەن خەلق گىناتنىڭ ئوغلى تىبىغا ئەگەشكەن خەلقتىن كۈچلۈك بولدى. تىبىنى ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن ئومرى پادشاھ بولدى.

²³ يەھۇدا پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز بىرىنچى يىلىدا ئومرى ئىسرائىلغا پادشاھ بولۇپ، ئون ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. تىرزادا ئالتە يىل ئولتۇرۇپ سەلتەنت قىلدى. ²⁴ ئۇ ئۆزى سامىردىن سامارىيە تېغىنى ئىككى تالانت كۈمۈشكە ئېلىپ، شۇ تاغدا بىر شەھەرنى بىنا قىلىپ، ئۇنى تاغنىڭ ئىگىسى سامىرنىڭ ئېتىدا سامارىيە دەپ ئاتىدى.

²⁵ لېكىن ئومرى خۇداۋەندىنىڭ نەزىرىدە يامان بولغىنىنى قىلىپ، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى بولغان ھەممىسىدىن ئوشۇقراق يامانلىقنى قىلىپ، ²⁶ نەباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ھەممە يوللىرىدا يۈرۈپ، شۇ ئۆزى گۇناھ قىلىپ ئىسرائىلنى خۇدانىڭ غەزىپىنى كەلتۈرگىلى ئىناۋەتسىز ئىشلارنى قىلغىلى ئازدۇرغاندەك گۇناھ قىلىپ ئىش قىلاتتى.

²⁷ ئومرىنىڭ قىلغان باشقا ئىشلىرى بىلەن زورلۇقى توغرىسىدا ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ كىتابلىرىدا پۈتۈلگەندۇر. ²⁸ ئومرى ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا راھەت تېپىپ، سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاخاب ئورنىدا پادشاھ بولدى.

ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئاخاب ئىزابەلنى خوتۇنلۇققا ئالىدۇ

²⁹ يەھۇدا پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز سەككىزىنچى يىلىدا ئومرىنىڭ ئوغلى ئاخاب ئىسرائىلغا پادشاھ بولدى. ئومرىنىڭ ئوغلى ئاخاب سامارىيەدە يىگىرمە ئىككى يىل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنت قىلدى. ³⁰ ئەمما ئومرىنىڭ ئوغلى ئاخاب ئۇنىڭ ئىلگىرىدىن بولغان ھەممىسىدىن خۇداۋەندىنىڭ نەزىرىدە ئوشۇقراق يامانلىق قىلدى. ³¹ نەباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا يۈرگىنى بىلەن توختىماي، بەلكى سىدونىيلارنىڭ پادشاھى ئەتباننىڭ قىزى ئىزابەلنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، بائال دېگەن بۇتقا ئىبادەت قىلىپ باش ئېگىپ، ³² ئۆزى سامارىيەدە ياسىغان بائال بۇتخانىسىدا بائالغا بىر قۇربانگاھنى ياسىدى. ³³ ئاخاب ھەم ئاشىرە بۇتلار ياستىپ قويدى. ئاخاب شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە پادشاھلىرىدىن ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرىدىغان ئوشۇقراق يامانلىق قىلدى.

³⁴ ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بەيتەللىك خىيەل يېرىخونى يەنە ياساپ قويدى. لېكىن خۇداۋەندە نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئېيتقان سۆزىگە مۇۋاپىق ئۇ ئۆزى ئۇلنى سالغاندا ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابىرام ئۆلدى ۋە دەرۋازىلارنى سالغاندا ئۇنىڭ كىچىك ئوغلى سەگۇب ئۆلدى.

ئېلىيا پەيغەمبەر كىرىت جىلغىسىنىڭ بويىدا

17 گىلىيادتىكىلەردىن بولغان تىشەلىك ئېلىيا ئاخابقا ئېيتتىكى: «مەن ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرغان ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى تىرىك خۇداۋەندە بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن بۇيرۇمىسام، بۇ يىللاردا، خاھى شەبنەم، خاھى يامغۇر چۈشمەيدۇ». ² ئاندىن خۇداۋەندىنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ ئېيتتى: ³ «مۇندىن كېتىپ، شەرق تەرىپىگە بېرىپ، ئىئورداننىڭ ئۇ تەرىپىدىكى كىرىت جىلغىسىنىڭ بويىدا ئۆزۈڭنى يوشۇرغىن. ⁴ ئېقىننىڭ سۈيىدىن ئىچكەيسەن. مانا قۇزغۇنلىرىغا ساڭا ئاندا تائام يەتكۈزگىلى بۇيرۇدۇم» دېدى. ⁵ ئۇ كېتىپ، خۇداۋەندە بۇيرۇغاندەك قىلىپ، ئىئورداننىڭ ئۇ تەرىپىدىكى كىرىت جىلغىسىغا بېرىپ، ئاندا ئولتۇردى. ⁶ قۇزغۇنلار ھەر ئەتىگەندە نان بىلەن گۆش ئېلىپ، ھەر ئاخشامدا نان بىلەن گۆش يەتكۈزەتتى. ئۇ ئۆزى جىلغىنىڭ سۈيىدىن ئىچەتتى.

ئېلىيا ۋە زەرەپەتتىكى تۇل خوتۇن

⁷ لېكىن يۇرتتا يامغۇر ياغمىغىنى ئۈچۈن بىر ۋاقىتتىن كېيىن جىلغىنىڭ سۈيى قۇرۇپ قالدى. ⁸ ئۇ ۋاقىت خۇداۋەندىنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ ئېيتتى: ⁹ «قوپۇپ، سىدوئىدىكى زەرەپەتكە بېرىپ ئولتۇرغىن. مانا ئانداكى بىر تۇل خوتۇنغا ساڭا پەرۋىش قىلغىلى بۇيرۇدۇم» دېدى. ¹⁰ ئۇ قوپۇپ، زەرەپەتكە بېرىپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا كەلگەندە مانا ئاندا بىر تۇل خوتۇن ئوتۇن يىغىپ تۇرىدۇ. ئۇ قىچقىرىپ ئۇنىڭغا: «قاچىدا ماڭا ئىچكىلى كىچىككىنا سۇ ئېلىپ كەلگىن» دېدى. ¹¹ ئۇ سۇ ئېلىپ كەلگىلى بارغىنىدا ئۇنى قىچقىرىپ: «ماڭا ھەم بىر پارچە نان ئالغىچ كەلگىن» دېدى. ¹² ئەمما ئۇ ئېيتتى: «تىرىك تەڭرىنىڭ خۇداۋەندە بىلەن ساڭا قەسەم قىلىمەنكى، مەندە بىر نانمۇ يوقتۇر. ئەمما خۇمىرىدا ئاران بىر چاڭگال ئۇن بولۇپ، كوزىدا ئازغىنا ياغ بار. مانا ئىككى تال ئوتۇننى يىغدىم. ئەمدى بېرىپ، ئۆزۈم بىلەن ئوغلۇمغا نان ئېتىپ، يەپ ئۆلەيلى» دېدى. ¹³ ئېلىيا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «قورقماي بېرىپ، ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن. لېكىن ئاۋۋال ماڭا بىر كىچىك نان ئېتىپ، ئېلىپ كەلگىن ئاندىن ئۆزۈڭ بىلەن ئوغلۇڭغا نان ئەتكىن. ¹⁴ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە مۇنداق ئېيتىدۇكى: < خۇداۋەندە يەرگە يامغۇر ياغدۇرىدىغان كۈنگىچىلىك خۇمىرىدىكى ئۇن تۈگىمەي تۇرۇپ، كوزىدىكى ياغ كېمەيمەيدۇ >» دېدى. ¹⁵ شۇنى دېسە، ئۇ بېرىپ ئېلىيا ئېيتقاندەك قىلدى. شۇنداق قىلسا، ئۇنىڭ ئۆزى بىلەن ئېلىياغا ۋە ئۆز ئۆي خەلقىگە ئۇزۇن ۋاقىتقىچە يېگۈلۈكى يېتىپ تۇردى. ¹⁶ خۇداۋەندە ئېلىيانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئېيتقان سۆزىگە مۇۋاپىق خۇمىرىدىكى ئۇن تۈگىمەي، كوزىدىكى ياغمۇ كېمەيمىدى.

¹⁷ شۇ ۋەقەلەردىن كېيىن ئۆيىنىڭ ئىگىسى بولغان بۇ خوتۇننىڭ ئوغلى كېسەل بولدى. ئۇنىڭ كېسىلى ئۇنداق قاتتىق بولدىكى، ئۇنىڭدا نەپەس قالماي. ¹⁸ خوتۇن ئېلىياغا ئېيتتى: «ئەي خۇدانىڭ ئادىمى، سەن بىلەن نېمە ئىشىم بار؟ گۇناھلىرىم ياد قىلىپ، ئوغلۇمنىڭ

ئۆلمىكىگە سەۋەب بولۇپ كەلدىمۇ؟» دېدى. ¹⁹ لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا: «ئوغلۇڭنى قولۇمغا بەرگىن» دەپ ئۇنى ئۇنىڭ قۇچىقىدىن ئېلىپ، ئۆزى ئولتۇرغان بالىخانغا ئېلىپ چىقىپ، ئۆز ئورنىدا قويۇپ، ²⁰ خۇداۋەندىگە پەرياد قىلىپ: «ئەي تەڭرىم خۇداۋەندە، نېمىشقا مەن ئۇنىڭكىدە مېھمان بولغان بۇ تۇل خوتۇنغا بالا كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭ ئوغللىنى ئۆلتۈردۈڭ؟» دەپ، ²¹ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۈچ مەرتەۋە سوزۇلۇپ يېتىپ، خۇداۋەندىگە پەرياد قىلىپ: «ئەي تەڭرىم خۇداۋەندە، بۇ بالىنىڭ جېنى ئۇنىڭ ئۆزىگە يەنە يېنىپ كىرسۇن» دەپ دۇئا قىلدى. ²² خۇداۋەندە ئېلىيانىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى ۋە بالىنىڭ جېنى ئۇنىڭغا يېنىپ كىرگىنى بىلەن ئۇ ئۆزى تىرىلىپ قالدى. ²³ ئېلىيا بالىنى بالىخاندىن ئېلىپ چۈشۈپ، ئۆيگە كىرىپ ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. تاپشۇرۇپ بېرىپ، ئېلىيا: «مانا ئوغلۇڭ تىرىلدى» دەپ ئېيتتى. ²⁴ خوتۇن ئېلىياغا ئېيتتى: «سېنىڭ خۇدانىڭ ئادىمى بولۇپ، ئاغرىڭدىكى سۆز خۇداۋەندىنىڭكى بولۇپ راست ئىكەنلىكىنى ئەمدى بىلىدىم» دېدى.

ئېلىيا ۋە بائالنىڭ پەيغەمبەرلەر كارمەل تېغىدا

18 ¹ ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتكەندە خۇداۋەندىنىڭ سۆزى ئۈچىنچى يىلدا ئېلىياغا كېلىپ ئېيتتىكى: «بېرىپ، ئاخابنىڭ قېشىغا كىرگىن، چۈنكى مەن يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرماقچى بولدۇم». ² ئېلىيا ئاخابنىڭ قېشىغا كىرگىلى چىقىپ كەتتى. ئاچارچىلىق بولسا سامارىيەدە قاتتىق ئىدى. ³ ئاخاب ئوردىسىنىڭ ئۈستىدە تۇرغان ئوبادىيانى قىچقاردى. ئوبادىيا تولا تەقۋادار بولۇپ، خۇدادىن قورقاتتى. ⁴ ئىزاھەل خۇداۋەندىنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرۈپ يوقاتقاندا ئوبادىيا يۈز پەيغەمبەرنى ئېلىپ، ئەللىك-ئەللىكتىن قىلىپ، بىر غاردا يوشۇرۇپ قويۇپ، نان بىلەن سۇ ئۇلارغا يەتكۈزەتتى. ⁵ ئاخاب ئوبادىياغا ئېيتتى: «يۇرتنى كېزىپ، ھەممە سۇ بۇلاق بىلەن ھەممە جىلغىلارغا بېرىپ باقتىن. ئات قېچىرلارنى تىرىك ساقلىغىلى ئاندا ئوت تېپىلىدۇمىكىن؟ شۇنىڭ بىلەن ھەممە ئۇلارغىمىز يوقالمىسۇن» دېدى. ⁶ ئۇلار ئۆز ئارىسىدا يۇرتنى بۆلۈپ، ھەربىرىگە ئۆزى كېزىدىغان ھەممىسىنى تەيىنلەپ، ئاخاب ئۆز يولى بىلەن بېرىپ، ئوبادىيا باشقا تەرەپكە ئۆز يولى بىلەن كەتتى. ⁷ ئوبادىيا يولدا كېتىپ بارغىنىدا، مانا ئېلىيا ئۇنىڭغا ئۇچرايدۇ. ئۇ ئۇنى تونۇپ، يۈز نۆۋەن چۈشۈپ: «سەن خوجام ئېلىيا ئەمەسمۇسەن؟» دەپ ئېيتتى. ⁸ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مەن ئۇدۇرمەن. بېرىپ، ئۆز خوجاڭغا: < مانا ئېلىيا كەلدى > دەپ ئېيتقىن». ⁹ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتىكى: «نېمە گۇناھ قىلدىمكى، مەن قۇلۇڭنى ئۆلتۈرگىلى ئاخابنىڭ قولىغا تاپشۇرغايىسەن. ¹⁰ ئۆز تەڭرىڭ تىرىك خۇداۋەندە بىلەن قەسەم قىلمەنكى، خوجام كىشى ئەۋەتىپ، سېنى ئىزدىمىگەن ھېچ تائىپە ياكى مەملىكەت قالمىدى. لېكىن ئۇلار: < ئۇ مۇندا يوق > دەپ ئېيتسا، ئۇ مەملىكەت ياكى تائىپىدىن: < ئۇنى تاپمىدۇق > دەپ قەسەم قىلدۇردى. ¹¹ ئەمدى سەن بۇيرۇپ: < بېرىپ،

خوجاڭغا: «مانا ئېلىيا كەلدى» دەپ ئېيتقىن» دەيسەن. ¹² مەن سەندىن كەتكەندىن كېيىن خۇداۋەندىنىڭ روھى مەن بىلمىگەن يەرگە سېنى ئېلىپ بارسا ۋە مەن سېنىڭ خەۋىرىڭنى ئاخابقا بەرگەندىن كېيىن ئۇ سېنى تاپمىسا، ئۇ مېنى ئۆلتۈرىدۇ. مەن، قۇلۇڭ ياش ۋاقتىدىن تارتىپ خۇداۋەندىگە تەقۋادار بولغان ئەمەسمۇ؟ ¹³ ئىزابەل خۇداۋەندىنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرگەندە قانداق قىلغىنىنى سەن خوجامغا مەلۇم ئەمەسمۇ؟ قانداقكى، مەن خۇداۋەندىنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن يۈزى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن بىر غاردا يوشۇرۇپ قويۇپ، ئۇلارغا نان بىلەن سۇ يەتكۈزۈپ بېرىتتىم. ¹⁴ ئەمدى ئېيتسەنكى: < بېرىپ خوجاڭغا: «مانا ئېلىيا كەلدى» دەپ ئېيتقىن. ئۇنداق قىلسام، مېنى ئۆلتۈرىدۇ. ¹⁵ لېكىن ئېلىيا: «مەن ھۇزۇرىدا تۇرغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان تىرىك خۇداۋەندە بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن شەكسىز بۈگۈن ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا بارمەن» دېدى.

¹⁶ ئويىدا بېرىپ، ئاخابقا خەۋەر بەردى. ئۇ ۋاقىت ئاخاب ئېلىياغا ئۇچرىغىلى باردى. ¹⁷ ئاخاب ئېلىيانى كۆرگەندە ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى سەن ئەمەسمۇ؟» دېدى. ¹⁸ ئۇ جاۋاب بەردىكى: «مەن ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرمىدىم. لېكىن سەن بىلەن ئاناڭنىڭ ئۆيى خۇداۋەندىنىڭ بۇيرۇقلىرىنى تاشلاپ، بائال دېگەن بۇتلارغا تېۋىنىپ، ئىسرائىلغا بالا كەلتۈردۈڭلار. ¹⁹ ئەمدى كىشى ئەۋەتىپ، مېنىڭ قېشىمغا كارمەل تېغىدا ھەممە ئىسرائىلنى جەم قىلىپ، ئىزابەلنىڭ داستىخانىدىن تائام يەپ بائالنىڭ تۆت يۈز ئەللىك بولغان پەيغەمبەرلىرى بىلەن ئاشەرنىڭ تۆت يۈز پەيغەمبىرىنى يىغدۇرغىن» دېدى.

²⁰ ئاخاب بەنى-ئىسرائىلنىڭ ھەممىسىگە كىشى ئەۋەتىپ، پەيغەمبەرلەرنى كارمەل تېغىغا يىغدۇردى. ²¹ ئېلىيا ھەممە خەلقنىڭ ئالدىدا قويۇپ، ئېيتتىكى: «قاچانغىچە ئىككى تەرىپىگە تەلمۈرۈپ تۇرىسىلەر؟ خۇداۋەندە خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار. لېكىن بائال خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار» دېدى. ئەمما خەلق ئۇنىڭغا ھېچ سۆز جاۋاب بەرمىدى. ²² ئېلىيا خەلقكە ئېيتتى: «مەن بولسام خۇداۋەندىنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن يالغۇز قالدىم، ئەمما بائالنىڭ پەيغەمبەرلىرى تۆت يۈز ئەللىك كىشىدۇر. ²³ ئەمدى بىزگە ئىككى بۇقا بېرىلسۇن. ئۇلار ئۆزىگە بىر بۇقنى ئىلغاپ، سويۇپ پارچىلاپ ئوت ياقماي ئوتۇننىڭ ئۈستىدە قويسۇن. مەن يەنە بىر بۇقنى تەييار قىلىپ، ئوت ياقماي ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قوياي. ²⁴ سىلەر بولساڭلار ئۆز تەڭرىڭلارنىڭ ئىسمىنى قىچقارغايلىرى. مەن بولسام، خۇداۋەندىنىڭ ئىسمىنى قىچقاراي. قايسى تەڭرى ئوت بىلەن جاۋاب بەرسە، ئۇ خۇدا بولسۇن» دېدى. ھەممە خەلق: «بۇ ياخشى سۆز» دەپ جاۋاب بەردى. ²⁵ ئېلىيا بائالنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئېيتتىكى: «سىلەر تولا بولغاچ ئاۋۋال ئۆزۈڭلار بىر بۇقنى ئىلغاپ، تەييار قىلىپ ئوت ياقماي ئۆز تەڭرىڭلارنىڭ ئىسمىنى قىچقىرىڭلار». ²⁶ ئۇلار ئۆزىگە بېرىلگەن بۇقنى تەييار قىلىپ، ئەتتەندىن تارتىپ چۈشكىچە بائالنىڭ ئىسمىنى قىچقىرىپ: «ئەي بائال، بىزگە جاۋاب بەرگىن!» دەپ تۇردى. لېكىن خاھى ئاۋاز ئاڭلانماي، خاھى جاۋاب بېرىلمىدى. ئۇلار توختىماي راستلانغان قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدە سەكرەپ يۈردى. ²⁷ چۈش ۋاقتى بولغاندا ئېلىيا ئۇلارنى زاڭلىق قىلىپ ئېيتتى: «ئۇلۇكرەك قىچقىرىڭلار. ئۇ تەڭرى ئەمەسمۇ؟

لېكىن ئۇنىڭ ئويلايدىغان ئىشى بارمىكىن يا بىر تەرەپكە كەتكەن يا سەپەر قىلارمىكىن؟ ئەگەر ئۇخلىغان بولسا، ئويغىتىلسا كېرەك» دېدى. ²⁸ ئۇلار تېخى ئۇنلۇكرەك قىچقىرىپ، ئۆز رەسمىيچە قان ئاققۇدەق ئۆزىنى قىلىچ نەيزە بىلەن زەخمىلەندۈرەتتى. ²⁹ چۈشتىن كېيىن ئۇلار پەيغەمبەرلىك قىلىش ھالەتكە چۈشۈپ، ئاخشام قۇربانلىق ۋاقتىغىچە شۇ ھالەتتە قالدى. لېكىن ھېچ ئاۋاز ئاڭلانماي، خاھى جاۋاب كەلمەي، خاھى ئىجابەت قىلغۇچى مەلۇم بولمىدى.

³⁰ ئېلىيا ھەممە خەلققە: «مېنىڭ قېشىمغا كېلىڭلار» دەپ ئېيتتى. ھەممە خەلق ئۇنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۇ ئۆزى خۇداۋەندىنىڭ يىقىتىلغان قۇربانگاھىنى ئوڭلاپ قويدى. ³¹ ئېلىيا ئۆزى، «ئىسمىڭ ئىسرائىل بولسۇن» دەپ خۇداۋەندىنىڭ تەرىپىدىن سۆز ئاڭلىغان ياقۇبىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ سانىغا مۇۋاپىق ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، ³² شۇ تاشلاردىن خۇداۋەندىنىڭ نامىدا بىر قۇربانگاھنى ياساپ، ئۇ قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدە ئىككى كۈرە دان پانتقۇدەك بىر يەرنى كولىدى. ³³ ئاندىن كېيىن ئوتۇننى راستلاپ، بۇقنى پارچىلاپ ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويۇپ: ³⁴ «تۆت سوغىنى سۇغا توشتۇرۇپ، كۆيدۈرىدىغان قۇربانلىق بىلەن ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تۆكۈڭلار» دېدى. «يەنە بىر مەرتىۋە قىلىڭلار» دېسە، ئۇلار شۇنداق قىلدى. ئۇ ئۆزى: «ئۈچىنچى مەرتىۋە قىلىڭلار» دېدى. ئۇلار ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلغاندا، ³⁵ سۇ قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدە ئېقىپ كەتتى. كولىغان يەرنى ھەم سۇ بىلەن تولدۇردى.

³⁶ ئاخشاملىق قۇربانلىقنىڭ ۋاقتىدا ئېلىيا پەيغەمبەر قويۇپ، ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبىنىڭ خۇدايى، سېنىڭ ئىسرائىلدا خۇدا بولغىنىڭ ئاشكارا قىلىنىپ، مەن سېنىڭ بەندەڭ بولۇپ، بۇنىڭ ھەممىسىنى سېنىڭ بۇيرۇقۇڭ بىلەن قىلغىنىم بۇ كۈن مەلۇم بولسۇن. ³⁷ ئەي خۇداۋەندە، دۇئايمىنى ئاڭلىغىن. شۇنىڭ بىلەن بۇ قوۋم سېنى رەب خۇدا بىلىپ، ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى ياندۇرغۇچى ئىكەنلىكىڭنى مەلۇم قىلسۇن» دېدى. ³⁸ ئۇ ۋاقىت خۇداۋەندىنىڭ ئوتى چۈشۈپ، كۆيدۈرىدىغان قۇربانلىق بىلەن ئوتۇننى تاش بىلەن توپىنى كۆيدۈرۈپ، قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدىكى سۇنى يالمۇۋالدى. ³⁹ خەلقنىڭ ھەممىسى بۇنى كۆرگەندە يۈز تۆۋەن يىقىلىپ: «خۇداۋەندە خۇدادۇر، خۇداۋەندە خۇدادۇر» دەپ ئېيتتى. ⁴⁰ لېكىن ئېلىيا ئۇلارغا: «بائالنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى تۇتۇڭلار. ھېچبىرى قۇتۇلمىسۇن» دېدى. ئۇلار ئۇلارنى تۇتقاندا، ئېلىيا ئۇلارنى قىشون جىلغىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئاندا ئۆلتۈردى.

⁴¹ ئېلىيا ئاخابقا ئېيتتى: «قويۇپ، تاام يەپ-ئىچكىن، چۈنكى يامغۇرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايمەن». ⁴² ئاخاب قويۇپ، يەپ-ئىچكىلى تۇردى. ئەمما ئېلىيا كارمەلنىڭ چوققىسىغا چىقىپ، يەرگە چۈشۈپ، بېشىنى تىزلىرىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قويۇپ ئولتۇرۇپ، ⁴³ ئۆز خىزمەتكارىغا: «سەن چىقىپ، دېڭىزنىڭ تەرىپىگە قارىغىن» دېدى. ئۇ چىقىپ، سەپسىلىپ بېقىپ: «ھېچ نەرسە كۆرۈنمەيدۇ» دېدى. «يەنە بېرىپ باققىن» دەپ يەتتە مەرتىۋە ئۇنىڭغا بۇيرۇدى. ⁴⁴ يەتتە مەرتىۋە بېرىپ كەلگەندە: «مانا ئادەم ئاللىقىندەك كىچىك بىر بۇلۇت دېڭىزدىن چىقىدۇ» دەپ ئېيتتى. ئېلىيا ئۇنىڭغا: «بېرىپ، ئاخابقا: < ھارۋىنى قانۇرۇپ، تۆۋەنگە چۈشكىن. يامغۇر سېنى توشمىسۇن > دەپ ئېيتقىن» دېدى. ⁴⁵ ئاڭغۇچە ئاسمان بۇلۇت بىلەن بوراندىن تۇتۇلۇپ،

قاتتىق بىر يامغۇر چۈشتى. ئاخاب ھارۋىغا مىنىپ، يىزرەئەلگە كەتتى. ⁴⁶ خۇداۋەندىنىڭ قولى ئېلىيانىڭ ئۈستىدە بولغاچ ئۇ بېلىنى باغلاپ، ئاخابنىڭ ئالدىدا يىزرەئەلگىچە يۈگۈرۈپ باردى.

ئېلىيا خوربى تېغىدا

19 ¹ لېكىن ئاخاب ئېلىيانىڭ ھەممە قىلغىنى بىلەن ھەممە پەيغەمبەرلەرنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگىنىنى ئىزاھلەپ دەپ بەرگەندە، ² ئىزاھل ئېلىياغا بىر خەۋەرچى ئەۋەتىپ، ئېيتقۇزدىكى: «ئەگەر ئەتە بۇ ۋاقىتقىچە مەن سەن بۇلارنىڭ جانلىرىغا قىلغاندەك، سېنىڭ جېنىڭغا قىلمىسام، تەڭرىلەر ماڭا ئۇنداق قىلسۇن، مۇنداق قىلسۇن، بەلكى بۇنىڭدىن زىيادە قىلسۇن» دېدى. ³ ئۇ بۇنى بىلگەندە ئۆز جېنىنى قۇتقۇزماق ئۈچۈن كېتىپ، يەھۇداغا تەۋە زېمىندىكى بەرشېباغا بېرىپ، ئاندا ئۆز خىزمەتكارىنى قويۇپ، ⁴ ئۆزى چۆلگە بىر كۈنلۈك يول مېڭىپ، ئاندا بىر ئارچىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇرۇپ ئۆلگىلى ئارزۇ قىلىپ، ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، ئەمدى بولدى. ئۆز جېنىمنى ئالغىن، چۈنكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىمدىن ئەۋزەل ئەمەسمەن» دېدى. ⁵ ئۇ بۇ ئارچىنىڭ تۈۋىدە ئۇخلاۋاتقاندا، مانا بىر پەرىشتە ئۇنى تۇتۇپ، ئۇنىڭغا: «قويۇپ، نان يېگىن» دەپ ئېيتتى. ⁶ ئۇ قارىسا، مانا بېشىنىڭ يېنىدا قىزىق چوغلاردا پىشۇرغان نان بىلەن بىر كوزا سۇ تۇرىدۇ. ئۇ يەپ-ئىچىپ، يەنە ئۇخلىغىلى ياتتى. ⁷ لېكىن **خۇداۋەندىنىڭ پەرىشتىسى** يەنە كېلىپ، ئىككىنچى مەرتىۋە ئۇنى تۇتۇپ، ئۇنىڭغا: «قويۇپ، نان يېگىن. بولمىسا يولۇڭ ساڭا ئۇزاق بولىدۇ» دېدى. ⁸ ئۇ قويۇپ، يەپ-ئىچىپ، شۇ تاڭامدىن تاپقان قۇۋۋىتى بىلەن قىرىق كېچە-كۈندۈز مېڭىپ، خۇدانىڭ تېغى خوربىقا يېتىپ باردى. ⁹ ئۇ يەرگە كېلىپ، بىر غارغا كىرىپ ئاندا قوندى. ۋە مانا خۇداۋەندىنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ ئېيتتى: «ئەي ئېلىيا، مۇندا نېمە قىلسەن؟». ¹⁰ ئۇ جاۋاب بەردىكى: «قوشۇنلارنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە ئۈچۈن غەيرەت قىلدىم، چۈنكى بەنى-ئىسرائىل سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ، قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن يالغۇز قالدۇم ۋە مېنىڭ جېنىمنى ھەم ئالغىلى قەستلەپ تۇرىدۇ» دېدى.

¹¹ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «چىقىپ، تاغدا توختاپ، خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا تۇرغىن» دېدى. ۋە مانا خۇداۋەندە ئۆتۈپ كەتتى. خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا تاغلارنى سۇندۇرۇپ، قورام تاشلارنى پارچىلاپ، چىقىدىغان ناھايىتى قاتتىق بىر بوران چىقتى. لېكىن خۇداۋەندە بوراندا ئەمەس ئىدى. بوراندىن كېيىن بىر زىلزىلە ۋەقە بولدى. لېكىن خۇداۋەندە زىلزىلىدە ئەمەس ئىدى. ¹² زىلزىلىدىن كېيىن بىر كۆيدىغان ئوت چىقتى. لېكىن خۇداۋەندە ئوتتا ئەمەس ئىدى. ئوتتىن ئاستا-ئاستا چىرقىرايدىغان بىر ئاۋاز ئاڭلاندى.

¹³ ئېلىيا شۇنى ئاڭلىغاندا يېپىنچىسى بىلەن يۈزىنى يېپىپ، غارنىڭ ئاغزىغا بېرىپ تۇرسا، مانا بىر ئاۋاز چىقىپ، ئۇنىڭغا: «ئەي ئېلىيا، مۇندا نېمە قىلسەن؟» دېدى. ¹⁴ ئۇ جاۋاب بەردىكى:

«قوشۇنلارنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە ئۈچۈن غەيرەت قىلدىم. چۈنكى بەنى-ئىسرائىل سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ، قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن يالغۇز قالدىم ۋە مېنىڭ جېنىمنى ئالغىلى قەستلەپ تۇرىدۇ».

¹⁵ خۇداۋەندە ئۇنىڭغا ئېيتتى: «بېنىپ كېتىپ، دەمەشقنىڭ چۆلىگە يولۇڭنى سېلىپ، ئاندا كەلگەندە خازائەلنى ئارامنىڭ ئۈستىگە پادشاھ بولۇشقا مەسھلىگىن. ¹⁶ ئاندىن نىمىشنىڭ ئوغلى يېھۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادشاھ بولۇشقا مەسھلىگىن ۋە ئۆز ئورنىڭدا پەيغەمبەر بولۇشقا ئابەل-مېخولالىق شافاتىنىڭ ئوغلى ئېلىشانى مەسھلىگىن. ¹⁷ مۇنداق بولدىكى، خازائەلنىڭ قىلچىدىن قۇتۇلغان كىشىنى يېھۇ ئۆلتۈرىدۇ ۋە يېھۇنىڭ قىلچىدىن قۇتۇلغان كىشىنى ئېلىشا ئۆلتۈرىدۇ ¹⁸ لېكىن ئىسرائىلدا يەتتە مىڭ كىشىنى، يەنى بائالنىڭ ئالدىدا تىز پۈكمىگەن ھەر تىز ۋە ئۇنى سۆيىمگەن ھەر ئېغىزنى ئاياپ قويماي» دېدى.

ئېلىشا ئېلىياغا ئەگىشىدۇ

¹⁹ ئۇ يەردىن كەتكەندە ئۇ شافاتىنىڭ ئوغلى ئېلىشا بىر يەردە ئۇچرىدى. ئۇ قوش ھەيدەپ، ئون ئىككى جۈپ ئۇيىنى ئالدىغا سېلىپ، ئۆزى ئون ئىككىنچى جۈپنى ھەيدەپ تۇردى. ئېلىيا ئۆتۈپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆز يېپىنچىسىنى ياپتى. ²⁰ ئۇ ئۆزى ئۇيلارنى تاشلاپ، ئېلىيانىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ، ئېيتتى: «بېرىپ، ئاتام بىلەن ئانامنى سۆيگىلى مېنى قويغىن. ئاندىن كېلىپ، ساڭا ئەگىشەي». ئۇ ئۇنىڭغا: «بېرىپ كەلگىن، چۈنكى ساڭا نېمە قىلغىنىمنى بىلسەن» دېدى. ²¹ ئۇ ئۇنىڭدىن يېنىپ، بىر جۈپ ئۇيىنى ئېلىپ سويۇپ، ئۇيلارنىڭ جابدۇقىنى ئوتۇن قىلىپ، گۆشىنى پىشۇرۇپ خەلققە بېرىپ قويسا، ئۇلار يېدى. ئاندىن ئۇ ئۆزى قويۇپ، ئېلىياغا ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدا بولدى.

ئارامنىڭ پادشاھى بەنھاداد سامارىيانى قورشىۋېلىدۇ

20 ¹ ئارامنىڭ پادشاھى بەنھاداد ھەممە قوشۇنىنى جەم قىلىپ، ئوتتۇز ئىككى پادشاھنى ئۆزى بىلەن ئېلىپ، ئات بىلەن ھارۋىلار ئالغاچ چىقىپ، سامارىيەنى قورشاپ قىستاپ، ² شەھەرگە ئەلچىلەر كىرگۈزۈپ، ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئاخابنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا: ³ «بەنھاداد مۇنداق ئېيتىدۇكى: < سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭ، سېنىڭ ھەممىدىن چىرايلىق خوتۇنلىرىڭ بىلەن بالىلىرىڭ مېنىڭكىدۇر > دەپ ئېيتقۇزدى». ⁴ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئۇنىڭغا: «ئەي خوجام پادشاھ، سەن ئېيتقاندەك مەن ئۆزۈم بىلەن پۈتۈن بارلىقىم سېنىڭكىدۇر» دەپ جاۋاب بەردى. ⁵ لېكىن ئەلچىلەر يەنە يېنىپ كېلىپ، ئېيتتى: «بەنھاداد مۇنداق ئېيتىدۇكى: < ساڭا خەۋەر ئەۋەتىپ: > «سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭنى، سېنىڭ خوتۇنلىرىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى ساڭا بەرگىن» دەپ ئېيتقۇزدۇم. ⁶ لېكىن ئەتە بۇ ۋاقىت بىلەن ئۆز خىزمەتكارلىرىمنى

ساڭا ئەۋەتەي. ئۇلار سېنىڭ ئۆيۈڭ بىلەن خىزمەتكارلىرىڭنىڭ ئۆيلىرىنى ئاڭتۇرۇپ، سېنىڭ كۆزلىرىڭدە ئەزىز بولغاننىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەتسۇن» دەپ ئېيتتى» دېدى.

⁷ ئۇ ۋاقىت ئىسرائىلنىڭ پادشاھى يۇرتنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى قىچقىرىپ، ئېيتتى: «بىلىپ كۆرۈڭلاركى، بۇ كىشى يامانلىق قەستلەيدۇ. چۈنكى ماڭا خەۋەر ئەۋەتىپ، مېنىڭ خوتۇنلىرىم بىلەن بالىلىرىم، مېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇمنى سورىغاندا مەن ئۇنىڭغا ياق دېمىدىم» دېسە، ⁸ ھەممە ئاقساقاللار بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا: «قۇلاق سالمىغىن ياكى ماقۇل دېمىگىن» دەپ ئېيتتى. ⁹ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئۆزى بەنھادانىڭ ئەلچىلىرىگە ئېيتتىكى: «خوجام پادشاھقا سەن خەۋەر ئەۋەتىپ < ئۆز قۇلۇڭدىن ئاۋۋال سورىغىنىڭنىڭ ھەممىسىگە ماقۇل دەيمەن، لېكىن بۇنىڭغا ماقۇل دېيەلمەيمەن > دەپ ئېيتىڭلار» دېدى. ئەلچىلەر يېنىپ بېرىپ، شۇ سۆزنى دەپ بەردى. ¹⁰ بەنھاداد ئۇنىڭغا خەۋەر ئەۋەتىپ ئېيتقۇزدىكى: «ئەگەر سامارىيەنىڭ توپىسى مەن بىلەن كەلگەن ھەممە خەلقنىڭ چاڭگاللىرىنى تولدۇرۇشقا يەتسە، تەڭرىلەر ماڭا ئۇنداق قىلسۇن، مۇنداق قىلسۇن، بەلكى ئۇنىڭدىن زىيادە قىلسۇن» دېدى. ¹¹ لېكىن ئىسرائىلنىڭ پادشاھى جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «< قىلىچ باغلىغان كىشى قىلىچ يەشكەن كىشىدەك پەخىرلەنمىسۇن > دەپ ئېيتىڭلار» دېدى. ¹² بەنھاداد ئۆزى پادشاھلار بىلەن بىللە چېدىرلاردا ئولتۇرۇپ، شاراب ئىچىپ، بۇ سۆزنى ئاڭلىغاندا ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: «سەپ تىزىڭلار» دەپ ئېيتتى. شۇنى دېسە، ئۇلار شەھەرگە قارشى سەپ تىزدى.

¹³ ئۇ ۋاقىت بىر پەيغەمبەر ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئاخابنىڭ قېشىغا كېلىپ ئېيتتى: «خۇداۋەندە مۇنداق ئېيتىدۇكى: < بۇ چوڭ گۈرۈھنى كۆردۈڭمۇ؟ مانا بۇ كۈن ئۇنى سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇراي. شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ خۇداۋەندە بولغىنىمنى بىلگەنمەن >». ¹⁴ ئاخاب سورىدىكى: «شۇ كىمنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن بولىدۇ؟» ئۇ ئېيتتى: «خۇداۋەندە مۇنداق ئېيتىدۇكى: < ۋالىيلارنىڭ غۇلاملىرى بىلەن بولىدۇ >» دېدى. ئۇ سورىدىكى: «كىم سوقۇشنى باشلايدۇ؟» ئۇ: «سەن ئۆزۈڭ» دېدى. ¹⁵ ئۇ ۋاقىت ۋالىيلارنىڭ غۇلاملىرىنى سانسا، ئۇلارنىڭ سانى ئىككى يۈز ئوتتۇز ئىككى ئىدى. ئاندىن كېيىن ھەممە خەلقنى، يەنى ھەممە بەنى-ئىسرائىلنى سانغاندا ئۇلارنىڭ سانى يەتتە مىڭ چىقتى. ¹⁶ ئۇلار چۈش ۋاقتىدا بەنھاداد بىلەن ئۇنىڭغا ياردەم بېرىدىغان ئوتتۇز ئىككى پادشاھ چېدىرلىرىدا شاراب ئىچىپ، مەست بولغاندا شەھەردىن چىقتى. ¹⁷ ۋالىيلارنىڭ غۇلاملىرى ئاۋۋال چىقتى. بەنھادادتىن ئەۋەتىلگەن كىشىلەر ئۇنىڭغا خەۋەر بەردىكى: «سامارىيەدىن ئادەملەر چىقىپ تۇرىدۇ». ¹⁸ ئۇ ئېيتتى: «ئەگەر سۇلھىنىڭ نىيىتى بىلەن چىققان بولسا، ئۇلارنى تىرىك تۇتۇڭلار. ئەگەر سوقۇشقىلى چىققان بولسىمۇ، ئۇلارنى تىرىك تۇتۇڭلار» دېدى. ¹⁹ ئەمما ۋالىيلارنىڭ بۇ غۇلاملىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كەينىدىكى قوشۇن شەھەردىن چىقىپ، ²⁰ ھەربىرى ئۆزىگە ئۇچرىغان ئادەمنى ئوردى. ئارامىيلار ئۆزى قاچتى. قاچسا، ئىسرائىل ئۇلارنى قوغلىدى. لېكىن ئارامىنىڭ پادشاھى بەنھاداد ئاتقا مىنىپ، ئاتلىقلار بىلەن قېچىپ قۇتۇلدى.

²¹ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى چىقىپ، ھەم ئاتلىقلارنى، ھەم ھارۇنلارنى تارمار قىلىپ، ئاررامىيلارنى قاتتىق ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدى. ²² لېكىن پەيغەمبەر ئىسرائىلنىڭ پادشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئۆزۈڭنى قۇۋۋەتلەندۈرۈپ، نېمە قىلىدىغىنىڭنى ئويلاپ باققىن. كېلىدىغان يىل ئاررامىيلارنىڭ پادشاھى ساڭا قارشى يەنە چىقىدۇ» دېدى.

ئافىقتىكى جەڭ

²³ ئاررام پادشاھىنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئۇلارنىڭ تەڭرىسى تاغ تەڭرىسى ئىكەن. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار بىزگە كۈچلۈك كەلدى. لېكىن تۈزلەڭلىكتە ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ، شەكسىز ئۇلارغا كۈچلۈك كېلىمىز. ²⁴ ئەمدى ئۇنداق قىلغىنىكى، پادشاھلارنىڭ ھەربىرىنى مەنسىپىدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ئورنىدا ۋالىيلار تىكلەپ قويغىن. ²⁵ ئاندىن زايا بولغان قوشۇنۇڭغا باراۋەر بولغان بىر قوشۇننى ئۆزۈڭگە يىغىپ، ئات ئورنىغا ئات، ھارۋا ئورنىغا ھارۋا تەييار قىلدۇرغايىمەن. بىز تۈزلەڭلىكتە ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارغا كۈچلۈك كېلەيلى» دېدى. ئۇ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، شۇنداق قىلدى. ²⁶ كېيىنكى يىل بەنھاداد ئاررامىيلارنى كۆرەكتىن ئۆتكۈزۈپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئافىققا چىقتى. ²⁷ بەنى-ئىسرائىل ھەم كۆرەكتىن ئۆتۈپ، يەپ-ئىچكۈلۈكنى ئالغاچ بېرىپ، ئۇلارغا قارشى چىقتى. بەنى-ئىسرائىل ئۇلارنىڭ ئۆتتۈرىدا چۈشۈپ، ئىككى كىچىك ئۆچكە پادىسىدەك تۇردى. لېكىن ئاررامىيلار يۇرتىنى تولدۇرۇپ يېيىلغاندى. ²⁸ ئەمما خۇدانىڭ ئادىمى قوپۇپ، ئىسرائىلنىڭ پادشاھىغا ئېيتتى: «خۇداۋەندە مۇنداق ئېيتىدۇكى: < ئاررامىيلارنىڭ ئۆزى: > خۇداۋەندە تاغ تەڭرىسى بولۇپ، ۋادى تەڭرىسى ئەمەس» دەپ ئېيتقىنى ئۈچۈن مەن بۇ چوڭ گۇرۇھنىڭ ھەممىسىنى سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇرىمەن. شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خۇداۋەندە بولغىنىمنى بىلگەيسىلەر» دەپ ئېيتتى» دېدى. ²⁹ ئۇلار بولسا يەتتە كۈن بىر-بىرىنىڭ ئۆتتۈرىدا تۇردى. يەتتىنچى كۈنى سوقۇش باشلاندى. بەنى-ئىسرائىل بىر كۈندە ئاررامىيلاردىن يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى.

³⁰ قالغانلىرى قېچىپ، ئافىق شەھىرىگە كىرىپ كەتتى. لېكىن سېپىل قالغانلىرىنىڭ يىگىرمە يەتتە مېنىڭ ئادىمىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلارنى باستى. بەنھاداد ئۆزى قېچىپ، شەھەرگە كىرىپ، خانىدىن خانىغا ئۆتۈپ يۈگۈرەتتى. ³¹ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مانا بىز ئىسرائىلنىڭ پادشاھلىرى رەھىمدىل بولغىنىنى ئاڭلىدۇق. ئۇنىڭ ئۈچۈن بەللىرىمىزگە پالاس باغلاپ، باشلىرىمىزغا ئارغامچا يۆگەپ، ئىسرائىلنىڭ پادشاھىغا چىقايلى. سېنىڭ جېنىڭنى ئايايدۇمىكىن» دەپ، ³² ئۆز بەللىرىگە پالاس باغلاپ، باشلىرىغا ئارغامچا يۆگەپ، ئىسرائىلنىڭ پادشاھىنىڭ قېشىغا بېرىپ ئېيتتى: «قۇلۇڭ بەنھاداد: < جېنىمنى ئايغىن > دەپ يالۋۇرىدۇ». ئۇ سۆزلەپ: «ئۇ تېخى تىرىكمۇ؟ ئۇ بۇرادىرىم ئەمەسمۇ؟» دېدى. ³³ ئادەملەر: «بۇ سۆز ياخشىلىقنىڭ ئالامىتى ئىكەن» دەپ ئويلاپ، ئۇنىڭ سۆزىنى چىڭ تۇتۇۋېلىپ: «دەرۋەقە

بەنھاداد بۇرادىرنىڭ» دەپ ئالدىراپ ئېيتتى. ئۇ: «ئۇنى ئېلىپ كېلىڭلار» دەپ بۇيرۇدى. ئۇ ۋاقىت بەنھاداد ئۇنىڭ قېشىغا چىقتى. چىقسا، ئۇ ئۇنى ئۆز ھارۋىسىغا ئولتۇرغۇزدى. ³⁴ بەنھاداد ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مېنىڭ ئاتام سېنىڭ ئاتاڭدىن ئالغان شەھەرلەرنى ساڭا ياندۇرۇپ بېرى. مېنىڭ ئاتام سامارىيەدە قىلغاندەك سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن دەمەشقتە بازارلار ياسىغايىسەن» دېدى. ئاخاب: «بۇ شەرت بىلەن سېنى قويۇپ بېرى» دەپ ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە قىلىشىپ، ئۇنى كەتكۈزۈپ قويدى.

ئاخابنىڭ ئۈستىدىكى ھۆكۈم

³⁵ پەيغەمبەر شاگىرتلىرىنىڭ بىرى خۇداۋەندىنىڭ بۇيرۇقىغا مۇۋاپىق يەنە بىرىگە: «مېنى ئۇرغىن» دەپ ئېيتتى. لېكىن ئۇ ئادەم ئۇنى ئۇرغىلى ئۈنىمىدى. ³⁶ ئەمما ئۇ ئۇنىڭغا: «سەن خۇداۋەندىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغىنىڭ ئۈچۈن، مانا مەندىن كەتكىنىڭدە بىر شىر سېنى يىرتىپ ئۆلتۈرىدۇ». ³⁷ ئاندىن كېيىن يەنە بىر ئادەمنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: «مېنى ئۇرغىن» دېدى. ئۇ ئادەم ئۇنى ئۇرۇپ زەخمىلەندۈردى.

³⁸ ئاندىن پەيغەمبەر بېرىپ، ئۆز سۈرىتىنى يەڭگۈشلەپ، سەللىنى كۆزلىرىگە باغلاپ پادشاھ ئۆتىدىغان يولدا تۇرۇپ، ³⁹ پادشاھ ئۆتكىنىدە قىچقىرىپ، پادشاھقا ئېيتتى: «مەن قۇلۇڭ جەڭگە چىققان ئىدىم ۋە مانا بىر ئادەم كېلىپ، بىر كىشىنى كەلتۈرۈپ: < بۇ كىشىنى ساقلىغىن. ئۇ يىتىپ كەتسە، ئۆز جېنىڭنى ئۇنىڭ جېنىنىڭ ئورنىدا بېرىسەن، بولمىسا بىر تالانت كۈمۈش تۆلەيسەن > دېدى. ⁴⁰ لېكىن مەن، قۇلۇڭ ئاندا-مۇندا ئىش قىلىپ تۇرسام، ئۇ يوق بولۇپ كەتتى». ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئۆزى پەيغەمبەرگە: «ھۆكۈمۈڭ بولسا تايىندۇر. سەن ئۆزۈڭ گەپنى كەستىڭ ئەمەسمۇ؟» دېسە،

⁴¹ ئۇ ئۆز كۆزلىرىدىن سەللىنى ئىتتىك تارتىۋەتتى. ئۇ ۋاقىت ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئۇنى تونۇپ، ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ بىرى بولغىنىنى كۆردى. ⁴² پەيغەمبەر ئۇنىڭغا ئېيتتى: «خۇداۋەندە مۇنداق ئېيتىدۇكى: < مەن يوقىتىلماققا تايىن قىلغان ئادەمنى قولۇڭدىن قۇتۇلغىلى قويغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جېنىڭ ئۇنىڭ جېنىنىڭ ئورنىدا بېرىلىپ، سېنىڭ خەلقىڭ ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ئورنىدا بېرىلىدۇ > دەپ ئېيتتى» دېدى. ⁴³ ئۇ ۋاقىت ئىسرائىلنىڭ پادشاھى خاپا بولۇپ ئاچچىقلىنىپ، ئۆيىگە كېتىپ بېرىپ، سامارىيەگە كەلدى.

نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقى

¹ ئاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، سامارىيەنىڭ پادشاھى ئاخابنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا يىزرەئەللىك نابوتنىڭ بىر ئۈزۈمزارلىقى يىزرەئەلدە بار ئىدى. ² ئاخاب نابوتقا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «ئۆز ئۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا بەرگىن. مېنىڭ ئۆيۈمگە يېقىن بولغاچ ئاندا

بىر ئوتياشلىق باغ قىلاي. ئورنىدا ساڭا ئوبدانراق بىر ئۈزۈمزارلىق بېرەي ياكى خالىساڭ باھاسىنى نەق بېرىمەن» دېدى. ³ ئەمما نابوت ئاخابقا: «خۇداۋەندە مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى سېتىشتىن ساقلىسۇن» دېدى. ⁴ ئاخاب يىزرەئەللىك نابوتنىڭ «ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا بەرمەيمەن» دېگەن سۆزىدىن خاپا بولۇپ ئاچچىقلىنىپ، ئۆز ئۆيىگە بېرىپ، ئورنىدا يېتىپ يۈزىنى تام تەرىپىگە قارىتىپ، نان يېمىدى.

⁵ خوتۇنى ئىزابەل ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: «نېمىشقا خاپا بولۇپ نان يېمەيسەن؟» دېدى. ⁶ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مەن يىزرەئەللىك نابوتقا سۆز قىلىپ ئۇنىڭغا: < ئۆز ئۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا بەرسەڭ، ساڭا پۇل بېرەي ياكى خالىساڭ ئورنىغا باشقا ئۈزۈمزارلىق بېرەي > دېدىم. لېكىن ئۇ: < ساڭا ئۆز ئۈزۈمزارلىقىمنى بەرمەيمەن > دېدى». ⁷ خوتۇنى ئىزابەل ئۇنىڭغا ئېيتتى: «سەن ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلسەنمۇ؟ قويۇپ، نان يەپ كۆڭلۈڭنى خۇش قىلغىن. مەن ساڭا يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئېلىپ بېرەي» دېدى. ⁸ ئاندىن كېيىن ئاخابنىڭ نامىدا بىر خەت پۈتۈپ، ئۇنىڭ مۆھۈرىنى بېسىپ، خەتنى نابوتنىڭ شەھىرىدە ئۇنىڭ بىلەن ئولتۇرغان ئاقساقاللارنىڭ ئۆزى بىلەن مۆتۈەرلەرگە ئەۋەتتى. ⁹ خەتتە ئۇنداق پۈتتىكى: «بىر روزىنى بۇيرۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۆردە ئولتۇرغۇزۇپ، ¹⁰ ئۇنىڭ ئۆلتۈرىدە ئىككى يامان ئادەمنى ئولتۇرغۇزۇڭلار. ئۇلار ئۇنىڭغا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ: < سەن خۇداغا ۋە ھەم پادشاھقا لەنەت ئوقۇدۇڭ > دەپ ئېيتسۇن. ئاندىن كېيىن ئۇنى چىقىرىپ، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈڭلار.

¹¹ شەھەرنىڭ ئادەملىرى، يەنى ئۇنىڭ شەھىرىدە ئولتۇرغان ئاقساقاللارنىڭ ئۆزى بىلەن مۆتۈەرلەر ئىزابەل ئۇلارغا خەۋەر ئەۋەتىپ بەرگەن خەتتە پۈتكەندەك قىلىپ، ¹² بىر روزىنى بۇيرۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۆردە ئولتۇرغۇزدى. ¹³ ئاندىن ئىككى يامان ئادەم كىرىپ، ئۇنىڭ ئۆلتۈرىدە ئولتۇردى. ئۇ ئىككى يامان ئادەم بولسا خەلقنىڭ ئالدىدا نابوتقا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ: «نابوت خۇداغا ۋە ھەم پادشاھقا دەشەنە قىلدى» دەپ ئېيتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نابوتنى شەھەرنىڭ تاشقىرىغا چىقىرىپ، تاشلار بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ¹⁴ ئاندىن ئىزابەلگە خەۋەر ئەۋەتىپ: «نابوت چالما-كېسەك قىلىنىپ ئۆلدى» دەپ خەۋەر بېرىپ ئېيتقۇزدى. ¹⁵ ئىزابەل نابوتنىڭ چالما-كېسەك قىلىنىپ ئۆلگىنىنى ئاڭلىغاندا ئاخابقا ئېيتتى: «قويۇپ، يىزرەئەللىك نابوت ساڭا پۇلغا بەرگىلى ئۇنىمىغان ئۈزۈمزارلىقىنى تاپشۇرۇۋالغىن، چۈنكى نابوت ھايات ئەمەس، بەلكى ئۆلدى» دېدى. ¹⁶ ئاخاب نابوتنىڭ ئۆلگىنىنى ئاڭلىغاندا قويۇپ، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئىگىلىۋالغىلى ئۇ يەرگە باردى.

¹⁷ لېكىن خۇداۋەندىنىڭ سۆزى تىشەبەلىك ئېلىياغا كېلىپ ئېيتتى: ¹⁸ «قويۇپ بېرىپ، سامارىيەدە ئولتۇراقلىق ئىسرائىل پادشاھى ئاخابقا ئۇچرىغىن. مانا ئۇ نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا بولىدۇ. ئۇنى ئىگىلىۋالغىلى ئۇ يەرگە بارغاندۇر. ¹⁹ ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ ئېيتقىنكى: < ھەم ئۆلتۈرۈپ، ھەم مىراسىنى ئىگىلىۋالدىڭمۇ؟ > دەپ خۇداۋەندە ئېيتىدۇ».

ئاندىن ئېيتقايسەنكى: < «ئىتلار نابوتنىڭ قېنىنى يالغان يەردە سېنىڭ قېنىڭنىمۇ ئىتلار يالايدۇ» دەپ خۇداۋەندە ئېيتىدۇ» دېگىن» دېدى.

²⁰ ئاخاب ئېلىياغا ئېيتتى: «ئەي دۈشمىنىم، مېنى تاپتىڭمۇ؟» ئۇ ئېيتتى: «دەرۋەقە سېنى تاپتىم. سەن خۇداۋەندىنىڭ نەزىرىدە يامانلىق قىلغىلى ئۆزۈڭنى ساتقىنىڭ ئۈچۈن. ²¹ مەن سېنىڭ ئۈستۈڭگە يامانلىق كەلتۈرۈپ، نەسلىڭنى يوقىتىپ، ئاخابنىڭ ئىسرائىلدىكى خانىداندىن ھەممە ئەركەكنى، خاھى كىچىك، خاھى چوڭ بولسۇن ھەممىسىنى ھالاك قىلىمەن. ²² سەن مېنىڭ غەزىپىمنى كەلتۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا ئازدۇرغىنىڭ ئۈچۈن نەباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ئۆيىنى ۋە ئاخابنىڭ ئوغلى باشانىڭ ئۆيىنى قىلغاندەك سېنىڭ ئۆيۈڭنى قىلىمەن. ²³ ئىزابەل توغرىسىدىمۇ خۇداۋەندە سۆز قىلىپ: < يىزرەئەلنىڭ سېپىلىنىڭ سىرتىدا ئىتلار ئىزابەلنى يەيدۇ. ²⁴ ئاخابنىڭ خانىداندىكىلەردىن ھەركىم سەھرادا ئۆلسە، ئۇنى ئىتلار يەپ، ھەركىم سەھرادا ئۆلسە، ئۇنى ھاۋادىكى قۇشلار يەيدۇ» دەپ ئېيتتى» دېدى.

²⁵ ئۆز خوتۇنىدىن ئازدۇرۇلۇپ، خۇداۋەندىنىڭ نەزىرىدە يامانلىق قىلغىلى ئۆزىنى ساتقان ئاخابتەك ھېچكىم يوق ئىدى. ²⁶ ئۇ ئۆزى خۇداۋەندە بەنى-ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ كەتكۈزگەن ئامورىيلارنىڭ ھەممە قىلغىنىدەك قىلىپ، بۇتلارغا تېۋىنىپ، يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلاتتى.

²⁷ لېكىن ئاخاب بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا ئۆز ئېگىنلىرىنى يىرتىپ، بەدىنىگە پالاس يۆگەپ، روزا تۇتۇپ، پالاستا يېتىپ شۇك يۈرگىلى باشلىدى. ²⁸ ئۇ ۋاقىت خۇداۋەندىنىڭ سۆزى تىشەلىك ئېلىياغا كېلىپ ئېيتتى: ²⁹ ئاخابنىڭ مېنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۆۋەن تۇتقىنىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇ مېنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۆۋەن تۇتقىنى ئۈچۈن ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بالانى كەلتۈرمەي، بەلكى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇنىڭ ئۆيىنىڭ ئۈستىگە بالانى كەلتۈرەي» دېدى.

ئاھاب جەڭدە ئۆلدى

22 ¹ ئۈچ يىلغىچە ئاررام بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا جەڭ بولمىغاچ ئۇلار تىنچلىقىدا ئولتۇراتتى. ² لېكىن ئۈچىنچى يىلدا يەھۇدانىڭ پادشاھى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادشاھىغا چۈشۈپ باردى. ³ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا ئېيتتى: «گىلىيادتىكى راموت بىزنىڭكى بولغىنىنى بىلىسىلەر ئەمەسمۇ؟ شۇنداق بولسىمۇ، بىز ئاررامنىڭ پادشاھىدىن ئۇنى ئالماي، تېخى شۇك ئولتۇرمىز». ⁴ ئاندىن ئۇ ئۆزى يەھوشافاتقا ئېيتتى: «جەڭ قىلغىلى مەن بىلەن گىلىيادتىكى راموتقا بارىسەنمۇ؟» يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادشاھىغا جاۋاب بېرىپ: «مېنىڭ ئۆزۈم سېنىڭ ئۆزۈڭدەك بولۇپ، مېنىڭ خەلقىم سېنىڭ خەلقىڭدەك سانىلىپ، ئاتلىرىم بولسا سېنىڭ ئاتلىرىڭدەك بولىدۇ» دېدى.

⁵ ئاندىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادشاھىغا: «لېكىن ئاۋۋال خۇداۋەندىنىڭ ئىرادىسىنى

سورىغىن» دەپ ئېيتتى. ⁶ ئۇ ۋاقىت ئىسرائىلنىڭ پادشاھى تۆت يۈزچە پەيغەمبەرلەرنى بىغدۇرۇپ، ئۇلاردىن سورىدىكى: «سوقۇشقىلى گىلىيادتىكى راموتقا چىقىمەنمۇ، يوقمۇ؟» ئۇلار ئېيتتى: «چىققىن. خۇداۋەندە ئۇنى پادشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ» دېدى. ⁷ لېكىن يەھوشافات بولسا: «خۇداۋەندىنىڭ بىز ئۇنىڭدىن سورايدىغان باشقا پەيغەمبىرى يوقمۇ؟» دەپ سورىدى. ⁸ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئۆزى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: «خۇداۋەندىنىڭ ئىرادىسىنى ئۇنىڭدىن سورىغىلى يەنە بىر ئادەم، يەنى يىمىلانىڭ ئوغلى مىكا باردۇر لېكىن ماڭا ياخشى نەرسىنى ئەمەس، بەلكى يامان نەرسىنى پەيغەمبەرلىك قىلغىنى ئۈچۈن ئۇنى يامان كۆرىمەن» دېدى. يەھوشافات ئۆزى: «پادشاھ ئۇنداق دېمىسۇن» دەپ ئېيتتى. ⁹ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى بىر مەھرەمنى قىچقىرىپ، ئۇنىڭغا: «ئالدىراپ يىمىلانىڭ ئوغلى مىكانى ئېلىپ كەلگىن» دەپ بۇيرۇدى. ¹⁰ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادشاھى بىلەن يەھوشافاتنىڭ پادشاھى يەھوشافاتنىڭ ھەربىرى شاھانە ئېگىنلىرىنى كىيىپ، سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا بىر ئوچۇق يەردە ئۆز تەختلىرىدە ئولتۇردى. بۇلارنىڭ ئالدىدا ھەممە پەيغەمبەرلەر پەيغەمبەرلىك قىلماقتا ئىدى. ¹¹ كېنائاننىڭ ئوغلى زىدقىيا تۆمۈردىن مۇڭگۈزلەر ئېتىپ: «بۇلار بىلەن ئارزىمىلارنى ئۈسۈپ، يوقاتقۇچە ئۇرىسەن» دەپ خۇداۋەندە ئېيتىدۇ» دېدى. ¹² ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش پەيغەمبەرلىك قىلىپ: «گىلىيادتىكى راموتقا چىقىپ، راۋاجلىق بولغىن. خۇداۋەندە ئۇنى پادشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ» دەپ ئېيتتى.

¹³ مىكانى قىچقارغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «مانا ھەممە پەيغەمبەرلەر بىر ئېغىز بىلەن پادشاھقا ياخشى خەۋەر بەردى. ئەمدى سېنىڭ سۆزۈڭنى ئۇلارنىڭكى بىلەن بىر قىلىپ، ياخشى خەۋەر بەرگىن» دېدى. ¹⁴ ئەمما مىكا: «تىرىك خۇداۋەندە بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خۇداۋەندە ماڭا نېمە ئېيتسا، شۇنى ئېيتاي» دېدى. ¹⁵ پادشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، پادشاھ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي مىكا، جەڭ قىلغىلى گىلىيادتىكى راموتقا چىقىمىزمۇ ياكى ئەمەسمۇ؟» ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بەردىكى: «چىقىپ، راۋاجلىق بولغىن. خۇداۋەندە ئۇنى پادشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ» دېدى. ¹⁶ لېكىن پادشاھ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «قانچە مەرتىۋە ساڭا: <خۇداۋەندىنىڭ نامىدا راستلىقتىن باشقا بىر نېمىنى ماڭا ئېيتىمىغىن> دەپ يالۋۇرمىدىمۇ؟» ¹⁷ ئۇ ئېيتتى: «مەن ئىسرائىلنى تاغلاردا پادىچىسى بولمىغان قويلاردەك پاراكەندە كۆردۈم. كۆرسەم، خۇداۋەندە ئېيتتى: <بۇلارنىڭ ئىگىسى يوقتۇر. بۇلارنىڭ ھەربىرى ئامان-ئېسەن ئۆز ئۆيىگە يانسۇن> دېدى» دەپ ئېيتتى. ¹⁸ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئۆزى يەھوشافاتقا ئېيتتى: «بۇنىڭ ماڭا ياخشىلىقنى ئەمەس، بەلكى يامانلىقنى پەيغەمبەرلىك قىلىشنى ساڭا ئېيتىمىدىمۇ؟» دېدى.

¹⁹ مىكا ئېيتتىكى: «لېكىن خۇداۋەندىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن. كۆرسەم، خۇداۋەندە ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇپ، ئاسماننىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭ ئالدىدا ئوڭ بىلەن چەپ يېنىدا تۇرىدۇ. ²⁰ خۇداۋەندە ئېيتتى: <ئاندا يىقىلسۇن دەپ، ئاخابنى گىلىيادتىكى راموتقا چىققىلى كىم گوللايدۇ> دەپ ئېيتقاندا، بىرى ئۇنداق، يەنە بىرى مۇنداق ئېيتقىلى تۇردى. ²¹ ئۇ ۋاقىت

بىر روھ كېلىپ، خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: < مەن ئۇنى گولاي > دەپ ئېيتتى. خۇداۋەندە ئۇنىڭدىن سورىدىكى: < قانداق قىلىپ گولايىسەن؟ > دېدى. ²² ئۇ ئېيتتى: < مەن چىقىپ، ھەممە پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزىدا بىر يالغانچى روھ بولمىن > دېدى. ئۇ ئېيتتى: < ئۇنى گولاي دېسەڭ، گولايلايسەن. بېرىپ، ئۇنداق قىلغىن > دېدى. ²³ مانا ئەمدى خۇداۋەندە سېنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا بىر يالغانچى روھنى سالىدى. خۇداۋەندە ئۆزى سېنىڭ ئۈستۈڭگە بالا كەلتۈرۈشنى توختاتتى» دېدى. ²⁴ ئەمما كېنا ئانانىڭ ئوغلى زىدىقىا قوپۇپ، مىكاغا بىر كاچات ئۇرۇپ، ئېيتتى: «خۇداۋەندىنىڭ روھى ساڭا سۆز قىلغىلى قايسى يول بىلەن مەندىن كەتتى؟» ²⁵ مىكا جاۋاب بەردىكى: «ئۆزۈڭنى يوشۇرماق ئۈچۈن خاندىن خانغا يۈگۈرىدىغان كۈنۈڭدە شۇنى كۆرسەن» دېدى. ²⁶ لېكىن ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئېيتتى: «مىكانى ئېلىپ، شەھەرنىڭ سەردارى ئامونغا ۋە پادشاھنىڭ ئوغلى يوشاشقا ياندۇرۇپ كەلتۈرۈپ، ²⁷ ئېيتقىنكى: < ئۇنى زىندانغا يۆلەپ، مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچە تەڭلىك نېنى بىلەن تەڭلىك سۈيىنى ئۇنىڭغا بېرىپ تۇرۇڭلار > دەپ پادشاھ ئېيتىدۇ». ²⁸ مىكا ئېيتتى: «ئەگەر سەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، خۇداۋەندە مېنىڭ ۋاستىمە بىلەن سۆز قىلمىدى» دېدى. ئاندىن يەنە سۆز قىلىپ: «ئەي خەلق، سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلار ئاڭلىغىن» دەپ ئېيتتى. ²⁹ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادشاھى يەھوشافات گىلىيادتىكى رامونقا چىقتى. ³⁰ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئۆزى يەھوشافاتقا ئېيتتى: «مەن سۈرىتىمنى يەڭگۈشلەپ جەڭگە چىقاي، لېكىن سەن ئۆز كىيىملىرىڭنى كىيىپ چىققىن» دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادشاھى سۈرىتىنى يەڭگۈشلىگەندىن كېيىن ئۇلار جەڭگە چىقتى. ³¹ لېكىن ئارامنىڭ پادشاھى جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىدىكى ئوتتۇز ئىككى سەردارلىرىغا: «ئىسرائىلنىڭ پادشاھىدىن باشقا، خاھى كىچىك، خاھى چوڭ بىلەن سوقۇش قىلماڭلار» دەپ بۇيرۇغانىدى. ³² جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: «ئىسرائىلنىڭ پادشاھى شۇ» دەپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى تۇردى. ³³ لېكىن يەھوشافات بىر پەرياد كۆتۈردى. جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى بولمىغىنىنى كۆرگەندە ئۇنى قوپۇپ كەتتى. ³⁴ ئەمما بىر ئادەم قارىغا بىر ئوقياسىنى ئېتىپ، ئىسرائىل پادشاھىنىڭ ساۋۋىتىنىڭ بىر ئۇلىقىغا تەگدى. ئۇ ئۆز ھارۋا ھەيدىگۈچىسىگە: «ھارۋىنى ياندۇرۇپ، لەشكەر ئارىسىدىن ھەيدەپ، مېنى چىقارغىن. مەن يارىدار بولدۇم» دەپ ئېيتتى. ³⁵ ئۇ كۈن سوقۇش بارغانسېرى قاتتىقراق بولۇپ تۇردى. پادشاھ بولسا ئۆز ھارۋىسىدا ئۆرە تۇرۇپ، ئارامىيلارغا يۈزلىنىپ، زەخمىدىن قېنى ھارۋىغا ئېقىپ تۇرۇپ، ئاخشام ۋاقتىدا ئۆلۈپ كەتتى. ³⁶ كۈن پاتقان ۋاقتتا بىر خىتاب چىقتىكى: «ھەربىرى ئۆز شەھىرىگە يانسۇن! ھەربىرى ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتسۇن!» ³⁷ پادشاھ ئۆلۈپ، سامارىيەگە كەلتۈرۈلسە، ئۇلار پادشاھنى سامارىيەدە دەپنە قىلدى. ³⁸ پادشاھنىڭ ھارۋىسى سامارىيەنىڭ كۆلىدە يۇيۇلغاندا خۇداۋەندە ئېيتقان سۆزىگە مۇۋاپىق ئىتلار ئۇنىڭ قېنىنى يالاپ، جالاپلارمۇ ئاندا يۇيۇندى. ³⁹ ئاخابنىڭ باشقا ئىشلىرى بىلەن قىلغىنىنىڭ ھەممىسى، ياسىغان پىل چىشى ئۆيى بىلەن

بىنا قىلغان ھەممە شەھەرلەر توغرىسىدا ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ كىتابلىرىدا پۈتۈلگەندۇر. ⁴⁰ ئاخاب ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا راھەت تاپتى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاخازيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى.

يەھۇدانىڭ پادشاھى يەھوشافات

⁴¹ ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئاخابنىڭ سەلتەنتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا يەھۇداغا پادشاھ بولدى. ⁴² يەھوشافات پادشاھ بولغاندا ئوتتۇز بەش ياشقا كىرىپ، يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنت قىلدى، ئۇنىڭ ئانىسى شىلخىنىڭ قىزى بولۇپ ئازۇبا دەپ ئاتالدى. ⁴³ ئۇ ھەر ئىشتا ئاتىسى ئاسانىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئاندىن چىقماي، خۇداۋەندىنىڭ كۆزلىرىدە راست بولغىنىنى قىلاتتى. ⁴⁴ لېكىن قۇربانلىق ئېگىزلىكلىرى يوق بولماي، بەلكى خەلق ئېگىزلىكلەردە قۇربانلىق قىلىپ، خۇشبۇي ئىسرىق ياندۇراتتى. ⁴⁵ يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادشاھى بىلەن سۆھبەت تۈزدى.

⁴⁶ يەھوشافاتنىڭ باشقا ئىشلىرى بىلەن قىلغان ئەمەللىرى ۋە جەڭلىرى توغرىسىدا يەھۇدا پادشاھلىرىنىڭ تارىخ كىتابلىرىدا پۈتۈلگەندۇر. ⁴⁷ ئۇ ئۆزى ئاتىسى ئاسا چىقىرىپ بولالماي، ئۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئاندا قالغان ھەزىلەكلەرنى يۇرتتىن چىقاردى. ⁴⁸ ئۇ ۋاقىتتا ئېدومدا پادشاھ بولماي، بەلكى نائىب بىر پادشاھ سەلتەنت قىلاتتى. ⁴⁹ يەھوشافات ئوفىردىن ئالتۇن ئېلىپ كەلمەك ئۈچۈن تارشىش كېمىلىرى ياسادى. لېكىن كېمىلەر بارالماي، ئەسىون-گېبەردە خاراب بولدى. ⁵⁰ ئۇ ۋاقىت ئاخابنىڭ ئوغلى ئاخازيا يەھوشافاتقا: «مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭ بىلەن كېمىلەردە بارسۇن» دېدى. لېكىن يەھوشافات ئۇنىمىدى. ⁵¹ يەھوشافات ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا راھەت تېپىپ، داۋۇدنىڭ شەھىرىدە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىلىرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى يەھورام ئورنىدا پادشاھ بولدى.

ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئاخازيا

⁵² ئاخابنىڭ ئوغلى ئاخازيا يەھۇدانىڭ پادشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا سامارىيەدە ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. ⁵³ ئۇ ئۆزى خۇداۋەندىنىڭ كۆزلىرىدە يامان بولغىنىنى قىلىپ، ئاتىسى بىلەن ئانىسىنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا ئازدۇرۇپ، نەباتنىڭ ئوغلى بولغان يەروبوئامنىڭ يولىدا مېڭىپ، ⁵⁴ بائالغا ئىبادەت قىلىپ باش ئېگىپ، ئۆز ئاتىسى قىلغاننىڭ ھەممىسىگە ئوخشاش قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىنىڭ غەزىپىنى كەلتۈردى.